

NR 1 feb 1997

Lösnummer 55:- (inkl moms)
Finland: 39 mk

Flugfiske i Norden

Origami-fluer Flottarbåt längs Trysil Royal Sedge
Rauma Färgasubstitut Finnmark Nappindikatorer

Hela 352 sidor flugfiskeläsning!

Mycket blir dyrare – men knappast FiN. Under de senaste 8 åren har prenumerationspriset ökat med 20 kronor och det är ju inte ens tacksning för det fördyrade portot under åren, så det måste vara något annat vi gör så bra. **Tack** alla medarbetare som hjälper oss att göra denna vår tidning till vad den fortfarande är.

För bara 270 kronor kan Du fortfarande få dessa 352 sidor renodlad flugfiskeläsning direkt hem i din brevlåda under hela 1997. Det motsvarar en rejält tjock bok i storformat späckad med fiskerereportage, nya flugmönster, fisketips, marknadsnyheter, artiklar om fiskevård och fiskebiologi, entomologi, kåserier och mycket, mycket annat.

Du kan fortfarande köpa äldre tidningar från förlaget dock ej de tre första årgångarna men nästan alla därefter.

I vår vinröda samlingspärm, som skyddar och bevarar dina tidningar väl, blir en hel årgång tidningar mycket mer lättlästa. Pärmarna kostar bara 40 kronor.

Du kan också köpa en hel årgång inbunden. Det är ett mycket gediget arbete, sydd för hand, enl gamla bokbinderimetoder. Denna inbundna bok har guldtryck – Flugfiske i Norden och årtal – på ryggen. Dina egna tidningar kan Du också få inbundna på samma sätt via oss.

Vill du bli en ny skribent med artiklar om upplevelser, iakttagelser, egna flugmönster eller funderingar kring detta fängslade flugfiske så kan Du skriva till redaktionen, Gunnar Johnson, Box 22, 570 20 Bodafors.

Är Du intresserad av att beställa eller prenumerera ring el skriv då till Flugfiske i Norden, AnneMarie Skarp, Violg 7, 343 34 Älmhult, tel 0476-160 90, fax 0476-160 64.

Inbunden årgång

Flugfiske i Norden

NR 1 feb 1997

Innehåll i detta nummer:	Sid
Ledaren	5
Med flottarbåt längs Trysilälven	6
Än sover aldrig	11
Med Hans Lidman vid Svartån	12
Lidmansällskapet	14
Nytt fra Norge	15
Fluer med anderumpefjer	16
Tillverka ett spinning-block	18
Rauma – älven under Trollväggen	20
Nyt fra Danmark	23
En "äkta" fjäder gör ingen fluga	24
Finnmark – Norge for nordmennene?	28
Från pol till pol	32
Et møde med Erik den Røde	35
Bokbiten	38
Den lilla svarta	40
Nästan som att fiska torrfluga	41
Marknadsnytt	44
Sätt färgkod på dina nymfer	48
Nytt från Sverige	50
En liten kula på skjutlinan	54
Köp, sälj & byt	56
Origami-fluer	58
Royal Sedge	60
Em Heron	62

Omslagsbilden:

Kingfisher Blue Spey Steelhead Fly

Foto: Gunnar Johnson

Ett exklusivt FiN-erbjudande

Nu kan du köpa T-shirts med tryck framställda i en unik miljövänlig svensk tryckteknik som ger dels:

- hög kvalité
- slitstyrka
- tvättållighet
- tållighet att stryka på

Motiv: Laxflugan

FiN har fått ett unikt erbjudande att sälja ett begränsat antal T-shirts med vår mångårige medarbetare konstnären Thommy Gustavssons vackra bilder i svenskt tryck på amerikanska Hanes kvalitets T-shirts av högklassisk förkrympt bomull. T-shirtsen finns med de två motiven på bilderna ovan.

Motiv: Öring

Visa att du är flugfiskare!

- En blivande klassiker!
- Passa på nu!
- Begränsat antal!

Priset på dessa trevliga T-shirts är för FiN:s prenumeranter endast 200 kronor per styck. För icke prenumeranter 225 kronor. Porto tillkommer. Storlekar S-XXL. Ange motiv och storlek vid din beställning. Beställ din T-shirt från Flugfiske i Norden, Violgatan 7, 343 34 Älmhult. Telefon 0476-160 90, fax 0476-160 64.

Resmål nära och fjärran

Silver Creek – ett av världens många drömvatten.

Man kan resa på många sätt. För några går drömfiskeresan till fjärran jungfruliga vatten med massor av fisk och fångstgaranti. För andra – och det gäller de flesta av oss – ligger resmålen på betydligt närmre håll. Men drömmarna är fortfarande samma drömmar, om än mer jordnära.

I det här numret berättar Leif Milling om en resa till södra halvklotet och Per Jacobsen om fiske på Grönland. Men när vi läser deras skildringar, slås vi av att de inte uppehåller sig särskilt mycket vid själva fisket. Istället är det mötet med nya människor som fascinerar Leif, medan Per beskriver det grönländska landskapet och de gamla kulturlämningar det gömmer på.

En annan resenär skildras av Rolf Smedman; han berättar om mötet med Hans Lidman, som trots sin lidelse för fisket också hela tiden i sina böcker vävde in möten med människor från den bygd han fiskade, liksom egna drömmar och förväntningar. På det viset skildrade han samtidigt resor i inre landskap vi alla känner igen hos oss själva. Lågmälda berättelser om det stora i det lilla, och där även en resa i vårt nordiska landskap kan bli en nog så stor upplevelse i såväl tid som rum.

Förberedelserna för en resa är också en resa. Att under vintern sitta med en fjällkarta framför sig och följa jokkarnas blå linjer mellan höjdd kurvorna och samtidigt fantisera om kommande sommarfröjder är en resa så god som någon. Att resa är därför aldrig enbart en fysisk förflyttning, utan kan lika mycket vara en lek i fantasins landskap. Vi behöver alla våra drömmar...

Även jag har tidigare rest långväga till fjärran amerikanska drömvatten, och visst har det bjudit upplevelser utöver det vanliga. Jag har mött kristallklara vatten och träffat flug-

fiskare med nya flugmönster och annorlunda fiske-teknik. Varje resa bär med sig nya erfarenheter, och i främmande miljöer är man dessutom extra receptiv och tar till sig av allt det nya.

Men trots det; när jag summerar mina mest minnesvärda fiskeupplevelser, kommer de alla från till synes mindre spektakulära turer till nordiska vatten. Med lite perspektiv står också vissa fiskestunder fram i ett särskilt ljus, och för egen del är de sällan förknippade med många eller stora fiskar. Istället är stunderna av fiskelycka för mig snarast ett tillstånd; som harrfisket en sommarkväll vid en norrlandsälv, där landskapet och ljuset är mitt. Det norrländska skymningsljuset finns ingen annan stans. På samma sätt som det nordiska fjällandskapet ger mig den där speciella känslan av total frihet som jag aldrig upplevt i några andra bergslandskap – hur "vykortsvackra" de än varit. Det handlar om min egen identitet...

Idag tycks ibland mål och medel flyta samman i en tankens gråzon, där fiskens storlek blir viktigare än fiskeupplevelsen, där avståndet till drömvattnet styr våra önskningar, eller där kastegenskaperna hos det dyra superspöet blir ett substitut för själva fisket.

Frågan är bara om vi i våra drömmar längtar till – eller flyr från – något. Är det grönare på andra sidan? Läger det nya spöet ens en tum till fiskeupplevelsen? Eller är det helt enkelt så att det inte är möjligt att finna fiskelyckan utanför sig själv?

Har du förresten tänkt på att ditt vatten kanske dessutom är någon annans fjärran drömvatten. För någon flugfiskare, någonstans, ligger nämligen också just ditt hemmavatten på andra sidan jordklotet – vilket ger frågan om det är grönare på andra sidan ett visst perspektiv...

Gunnar Johnson

Med säker hand lotsar roddaren sin flottarbåt nedför älven – den är byggd för detta vatten.

Med flottarbåt längs Trysilälven

Float-trip fiske från driftande båt är ganska vanligt i USA, men har gamla anor också vid norska Trysilälven – en nygammal fiskemetod som nu kommit till heders igen.

Text & foto: Olof Jakobsson

Trysilälvens namn kommer från ordet *try*, som betyder skog, och *sil*, som är beteckningen på ett långsamflytande parti av en älv – samma ord som det svenska sel. Trysil betyder alltså skogsälven, och skogen har också haft stor betydelse för älvens historia. Här flottades timmer för vidare färd nedför Klarälven på den svenska sidan. Nu är flottningsepoken slut för Trysilälvens del. 1991 var sista året det flottades något timmer i älven, men att bygga och använda flottarbåtar, eller fløterbåtar som det heter i Norge, har en lång och stolt tradition som ännu lever kvar i trakterna av Trysil.

Det var nämligen inte bara flottarna som rodde dessa båtar, speciellt anpassade till älven. Lokalbefolkningen använde samma typ av båtar för att dryga ut sina inkomster genom att fiska efter den uppstigande laxen från Väneren. Jag har själv talat med äldre farbröder om hur det kunde vara när laxen vandrade upp i älven på "den gamla goda tiden". Även Jan Kvil i Trysil har intervjuat de gamla fiskarna och bistått mig med uppgifter från äldre tider. Laxen kom från Väneren och vandrade genom Klarälven och vidare upp i Trysilälven så långt som till Femunden, en sträcka på över 50 mil.

Idag är det tyvärr inte längre möjligt för laxen att stiga upp i Trysilälven, men låt oss tänka oss hur det kunde se ut för ungefär hundra år sedan:

Ett tiotal båtar lägger ut från Trysil och börjar staka sig upp för älven mot Sennsjön. Att staka båtarna den sträckan tog hela två dagar i anspråk, och man fick inte fiska på vägen upp, då det kunde ödelägga fisket för de övriga båtarna. Däremot försökte man ta sig förbi andra fiskelag för att komma först upp.

Fisket gällde både lax, öring och harr och började i Skyarfossen söder om

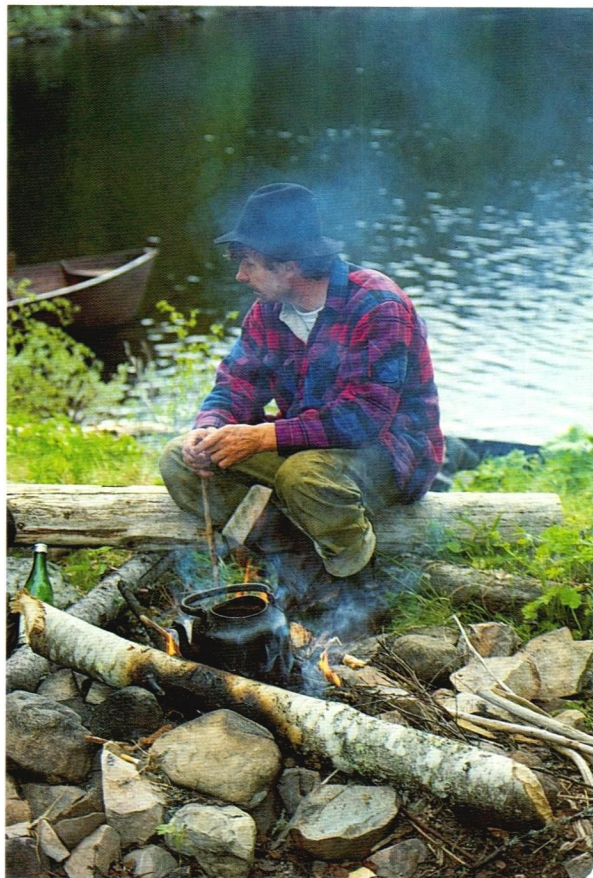
forts på nästa uppslag

Ovan: Trysilälven gör verkligen skäl för namnet "Skogsälven".

Till höger: Under turen görs flera raster – till glädje för både gästfiskare och roddare.

Nedan: Trysilharrens sköna ryggfena...

Vissa älvparter fiskas bäst från land.

forts från föreg uppslag

Sennsjön och vidare till Hån, där man kunde fiska hela dygnet och där det alltid var mycket fisk. I Fiskfloen fick man däremot inte börja fiska förrän solen hade gått ned bakom fjället. Det hade de gamla fiskarna bestämt. I Vingervika ovanför Örsjöfloen var det ofta bra fiske, och i Örsjöfloen var det inte lika noga med vilken tid på dygnet man fiskade. Strax nedströms ligger en flottarkoja som man övernattade i. När man sedan nådde ner till Brunsdalsfloen fick man inte påbörja fisket förrän klockan passerat halv tolv på natten. I E-höln fiskade man inte, utan driftade bara förbi, även om det fanns en hel del fisk där. Både uppströms och nedströms Römoholmen var det bra fiske, liksom vid Öyen, där man började fiska först halv elva. Med andra ord var fisket starkt reglerat efter gamla kunskaper om de olika älvavsnitten.

Vid Öyen fanns också en kallkälla, där flottarna och fiskarna alltid stannade för att dricka vatten. Ingen annan stans fanns det så gott vatten, menade man. Här var också fisket efter harr så bra, att man kunde få både två och tre fiskar i varje kast. Andra bra fiskeplatser på vägen ner mot Trysil var Flenöy-

ene och Trettkilen, vidare Djupfloen, Buflodöra, Mosengfloen och Ören.

Allt fiske bedrevs med långspö och enbart med fluga. Ofta fick man kliva ur båtarna och dra dem över älvens grundaste partier – så nedlastade var de med tunnor fulla av fisk. Väl framme i Trysil lastades sedan fisken på tvåhjuliga kärror, som man drog runt i staden för att där sälja sin fångst.

Det är en sådan färd med driftande båt vi nu skall göra. Men som tur är behöver vi inte staka oss upp till Sennsjön, utan startar med våra två båtar vid Örsjöfloen. Mitt sällskap består av de mest erfarna älvkännarna man kan önska sig. Det är Johan och Ole, båtkarlar och uppvuxna vid älven, och storfiskaren Juul-Arne, Jan Kvil och Gunnar-Magnus, samt Roger och jag från Sverige. Alla är vi flugfiskare och alla älskar vi denna vackra älv...

Float-trip på norska

Att fiska från båt är inte nytt, men att fiska fluga från driftande båt är inte särskilt vanligt vare sig i Norge eller Sverige trots att vi har många älvar som lämpar sig för sådant fiske. Meto-

den erbjuder ett spännande fiske i partier som annars är svåra att nå från land – men kan ändå med visst fog anses vara skonsam mot fiskbestånden. En älv har ju aldrig hårt fisketryck i sin helhet, utan det är endast vissa platser av älven, som genom sin lättillgänglighet kan få högt slitage och fisketryck. Driftfiske från båt kan därför sprida fisket i älven, samtidigt som det ger tillgång till nära nog helt jungfruliga, ofiskade partier.

I USA är float-trip fiske relativt vanligt – och sättet att fiska det samma. Det gör inte så mycket om fiskaren är nybörjare eller tidigare inte har egen erfarenhet från älven i fråga. Det är nämligen den skicklige båtkarlen som sköter det mesta med sina åror, och fisket blir ett samspel mellan roddare och fiskare – man fiskar flugan gemensamt!

Fiskaren lägger ut sin torrfluga snett nedströms i båtens drifriktning. Sedan parerar roddaren båtens drift med årorna, så att fluga och båt drifftar med samma hastighet. Roddaren följer flugan och parerar alla dragningstendenser för att få så långa, sammanhängande flyt som möjligt. En skicklig roddare kan i samspel med fiskaren på detta vis få mycket långa flyt. En skick-

lig roddare känner också sitt vatten och fiskens ståndplatser. Roddaren kan därför instruera fiskaren och sedan styra flugan till hugg. Han för båten så att torrflugan drifrar över de bästa ståndplatserna, men kan också i vissa älvpartier rekommendera att man låter en streamer driva med efter båten. En skicklig båtkarl är också lyhörd för fiskarens önskemål och anpassar turen efter detta. Han är dessutom allmänt naturkunnig och kan berätta intressanta saker om sin älv – och när det gäller Ole och Johan, måste de räknas till de främsta. En färd längs Trysilälven med dem som guider och roddare blir därför en totalupplevelse...

Öring och harr

Vi lägger i båtarna och rör över till andra sidan av Örsjöfloen, där vi gör upp eld vid en flottarkoja och dricker vårt sotsvarta kaffe, samtidigt som vi går igenom och planerar vår tvådagstur nedför älven.

Fyra timmars båtfiske efter grov harr och öring följer sedan vid Örsjöfloen, som jag för övrigt anser vara en av de bästa platserna längs hela älven. Även om vårt fiske denna kväll störs av att nordanvinden drar ner längs älv dalen, får vi med Ole och Johans hjälp kontakt med grov fisk. Efter en kaffepaus drifrar vi sedan ner till vår övernattningskoja någon kilometer nedströms.

Örsjöfloen avslutas med ett parti hårdströmmande vatten genom Börsjöfossen och vidare ner till Börsjöfossen, och det är med viss skräck jag ser de stora stenarna i den vitskummande älven. Men Johan hanterar båten med säker hand, och endast Gunnar-Magnus, som sitter i fören, får känna av det kalla älvvattnet som stänker in i båten. Vi har alla uppblåsbara flytvästar som inte stör kroppsrorelserna vid fisket. Säkerhet är A och O för Johan och Ole.

Resten av färden ner till flottarkojan blir mycket lugnare och vi kan njuta av den vackra naturen kring älven, som här rinner fram djupt nere i dalen med fjäll på båda sidor. Vid kojans tar mästarkockarna Jan och Juul-Arne vid och förbereder en sagolik måltid med stora biffar, potatissallad, grönsaker och Jan Kvils egen specialsås med hela, färsk champinjoner. Att avnjuta denna måltid med ett glas gott vin tillsammans med likasinnade vänner vid en älvstrand är en av flugfiskarlivets höjdpunkter. Jag tittar bort mot Jan. Han ser på mig och ler. Vi är lika – han vet vad jag tänker och att jag är lycklig.

Övernattning sker i en gammal flottarkoja.

Han vet att vi båda älskar älven. Det behövs inga ord...

Efter maten fattar vi våra flugspön och sprider oss längs älven. Vi får ett trevligt fiske som mer än väl ger de öringar vi behöver till morgondagens frukost. Även några fina harrar faller för våra flugor – men återfår friheten.

Klockan närmar sig tre på morgonen innan vi kryper in i flottarkojan för några timmars sömn. Solen är redan på väg upp igen bakom fjället. Kojan är gammal och på ytterdörren finns inristat bilder av stora öringar tagna i älven. Kaminen värmer skönt, och jag

ligger och tänker en stund på alla de fiskare och flottare som legat här före mig. De var ju inte här för sitt nöjes skull, som jag, utan för att försörja sig och sina familjer...

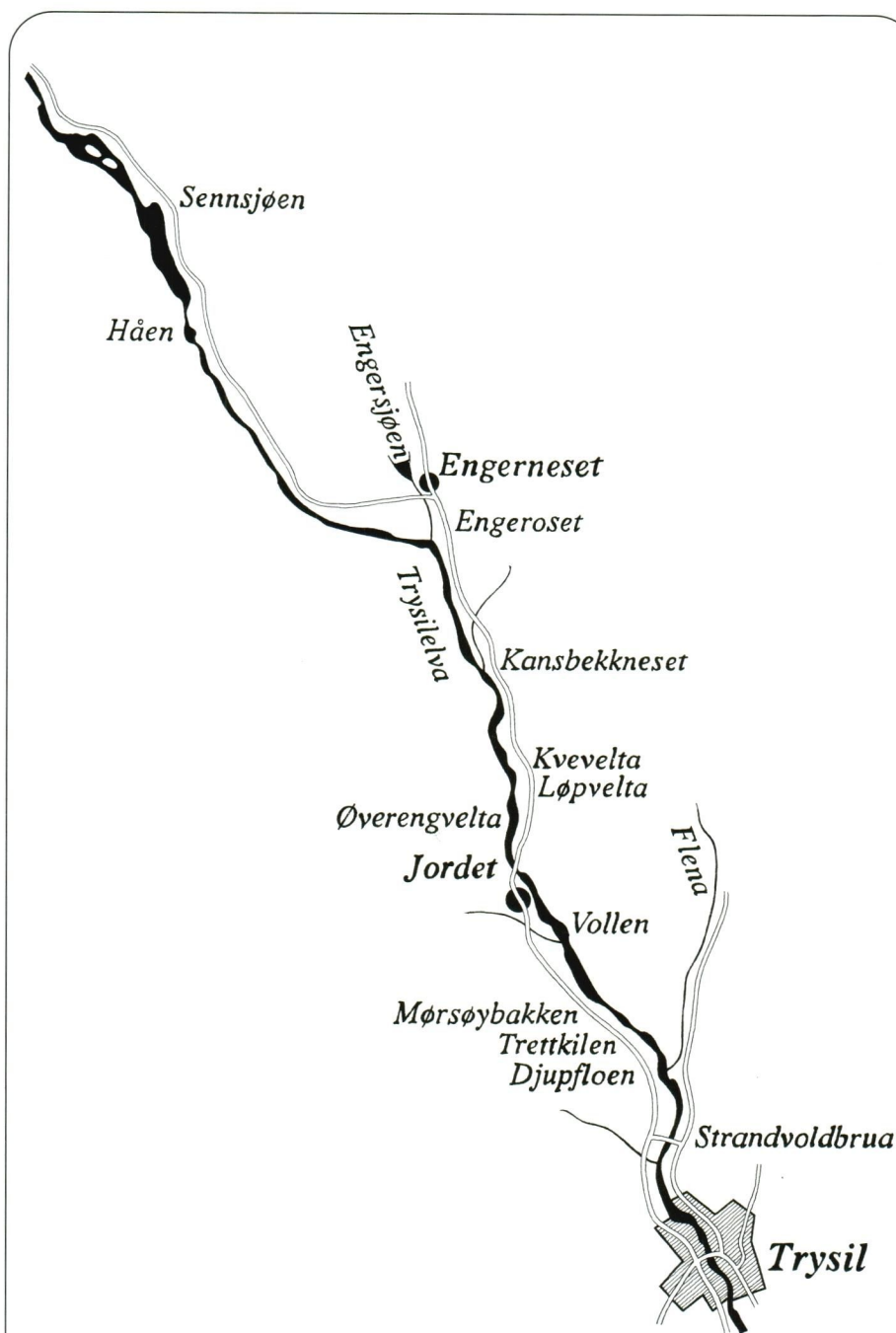
Andra dagen

Nästa morgon fortsätter färden nedför älven. Gunnar-Magnus och jag åker med Johan, som manövrerar båten med säker hand. Vi kastar och låter våra flugor driva med. I den hårdare strömmen är det mest öring som tar.

forts på nästa sida

Fisket i Trysilälven bjuder på öring och stor sik – eller som här den trevliga torrflugeharren.

Endags- och tvådagsturer

Den tvådagars flottarbåtsfärd från Sennsjøen till Trysil som FiN deltagit i, och som arrangerades av G-Sport i Trysil, kostade 1996 1 275 norska kronor. G-Sport har också en endagstur Jordet – Trysil som tar 4–6 timmar. Även denna flottarbåtsfärd har FiN:s medarbetare Olof Jakobsson gjort flera gånger och då haft fint flugfiske längs hela sträckan. En sådan tur är också ett bra sätt att lära känna älven, menar han. Det ger möjlighet att hitta nya smultronställen att sedan fiska på egen hand. Dagsturen kostar cirka 500 kronor.

Närmare information om årets turer erhålls via G-Sport, Trysil, telefon +47 62450697.

forts från föreg sida

Vid ett fint harrstryk lägger vi till för att fiska från land.

"Bra, så får jag vila lite från årorna", säger Johan och visar sina händer, som är fulla av stora blåsor. De t här är bara den andra resan för säsongen...

Juul-Arne kokar kaffe och halstrar några öringar medan vi andra fiskar. Just nu känns livet bra skönt.

Sedan går vi på nytt i båtarna och passerar Litholmen och Storholmen, innan vi närmar oss Styggefossen, som lyckligvis inte är lika "stygg" som namnet ger sken av. Vid Eidhölen gör vi nästa stopp. Även här är harren vakvillig och bjuder på ett fint fiske. Här hittar Gunnar-Magnus också en gul fjällviol, som han aldrig tidigare sett så här långt ner i dalen, trots att han levt vid älven hela sitt liv. Fiske är så mycket mer än bara fiske...

Färden går vidare genom Hestskofossen och förbi Elvøholmen. Hela tiden berättar Johan och Gunnar-Magnus om älven. Båda har ett stort historiskt intresse för sin hembygd och är som levande uppslagsböcker om allt som rör älven. Just där ån från Engersjøen förenar sig med Trysilälven pekar Gunnar-Magnus på en stor sten.

"Den är rest till minne efter tre flottare som gick förlorade 1907", berättar han. "Det var två bröder och en sväger i sina bästa år med fru och barn. Den ena brodern lyckades ta sig i land, men när han återvände ut i älven för att försöka rädda de övriga, så fick också han sätta livet till..."

Nu rinner älven utmed stora vägen. Här är mest krabbström, så vi avvaktar med fisket. Men när vi närmar oss Jordet börjar vi fiska våra flugor igen. Johan låter här båten gå på diagonalen fram och tillbaka över älven för att täcka in så stor del av vattnet som möjligt.

Hela tiden får vi nya prov på den stora variationsrikedomen i teknik och metoder att fiska från driftande båt.

Men några kilometer nedströms Jordet är vår tvådagarsresa längs Trysilälven slut och vi kliver ur båtarna, trötta men nöjda med vårt fiske och allt det fina vi har fått uppleva – både vad gäller fiske, kamratskap och naturupplevelser. Det har verkligen varit en resa i de gamla flottarnas och allmogefiskarnas fotspår – eller säger man kölvatten..?

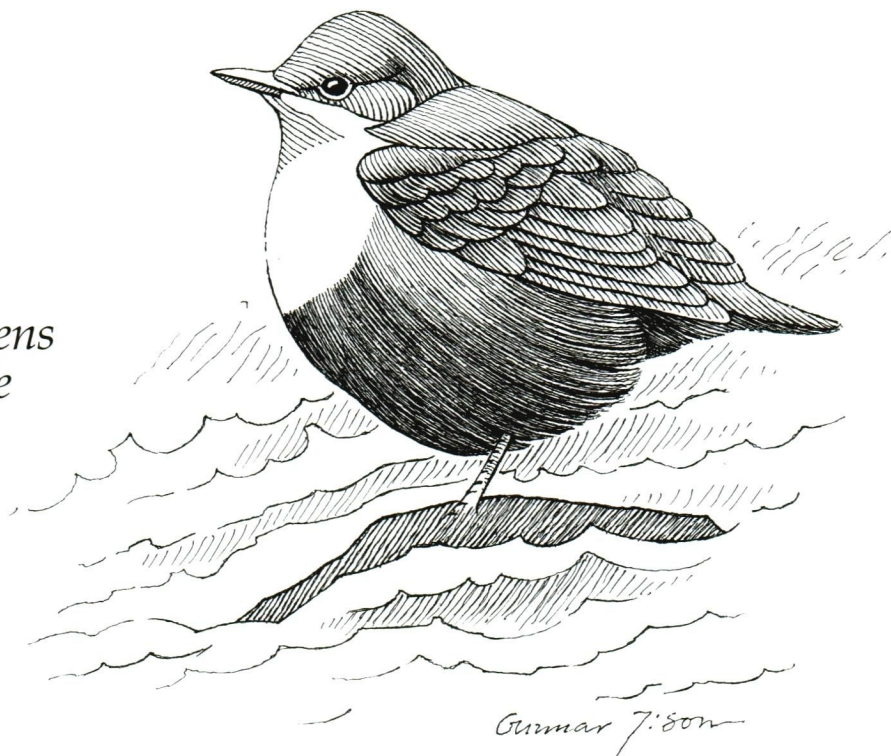
Om du fyller jämna år eller har någon annan anledning att fira något särskilt – så önska dig en tvådagars flottarbåtsfärd längs Trysilälven. Jag lovar att det blir en fiskeupplevelse utöver det vanliga och ett minne för livet!

Ån sover aldrig...

Ett vinterbesök vid sommarens öringå ger nya och berikande upplevelser

Text: Göran Lindgren

Teckning: Gunnar Johnson

Vi hade samlats ett tiotal medlemmar i klubblokalen. Flugbindning och spöbyggnad stod på kvällens program, men efter en stund kom vi att tala om de lågvattenshöljor vi byggt längs ån. Jag hade synpunkter på en hölja, som jag menade borde höjas något, eftersom den inte höll tillräckligt vattendjup nu på vintern när flödet var lågt. Men till min förvåning visade det sig att ingen av mina klubbkompisar riktigt förstod vad jag talade om. Ingen hade nämligen någonsin varit ute vid ån vintertid – trots att klubben arrenderat vattnet i snart tio års tid.

Tanken hade aldrig föresvävat dem, erkände man mangrant. Fiskade gjorde man ju på sommaren. Varför skulle man åka ut till ån vid en tid då öringen ändå var fredad? På vintern byggde man spön och band flugor. Var sak hade sin tid – och ån tillhörde sommaren.

Men hur det nu var, så väckte jag intresset hos några klubbmedlemmar, och nästa helg åkte vi tillsammans ut till ån. Vi fick ställa bilen på en plogad parkeringsficka ute vid stora vägen och sedan pulsa närmre en halv kilometer i djup snö längs den gamla välkända skogsvägen, innan vi var framme vid vindskyddet vid storhöljan.

Rygsäckarna med kaffepanna, smörgåsar och grillkorven lämnade vi i vindskyddet tillsammans med det isolerande liggunderlag vi tagit med oss att sitta på. Lufttemperaturen pendlade kring nollstrecket och en gemensam stund vid kaffebrazen var välkommen. Men först skulle vi gå en runda längs ån...

Turen blev till en upplevelse. Vi mötte strömstaren, som höll till vid ett parti med öppet vatten. Men vi såg också spår av mink, och bestämde att tala med markägaren om att sätta ut fällor. Att det tycktes finnas så mycket mink hade vi aldrig fått någon uppfattning om sommartid. Men nu avslöjade de sina spår i snön.

Vi såg faktiskt också ett par öringar – varav en ganska stor – och vi kunde också konstatera lek på två platser. Det skvallrade ljusa strängar av grus om. Ovansidan på stenar i ett strömvatten blir ju mörka av alg tillväxt under sommaren. Men när öringen gräver sina lekgropar på hösten, så vänds grus och

stenar och lekbottnarna får därför en ljusare, avvikande färg, som är mycket lätt att se.

Vi var alla varma av svett, men samtidigt lite småfrusna, när vi återvände till vindskyddet. Där gjorde vi upp eld, grillade korv och satte på kaffepannan, allt medan mina kamrater frågade sig varför de aldrig tidigare åkt ut till ån vintertid.

Vid sidan av att vår vintertur till ån rent socialt var ett mycket trevligt sätt att umgås, så fick vi många värdefulla erfarenheter av hur vårt biotoparbete fungerade i praktiken under den kalla årstiden och vilka justeringar vi behövde göra.

Dessutom kunde vi konstatera att "ån aldrig sover" ens vintertid. Vi hade sett öring, och då vi satt och drack vårt kaffe kom strömstaren flygande lågt över vattnet och slog sig knixande ner på en sten i ån just utanför vindskyddet. Vi satt blick stilla för att inte skrämma den, men fågeln var helt orädd. Den dök flera gånger och kom upp med husmaskar, som den daskade i stenen för att få ut nattsländelarverna ur deras skyddande hölje. Till slut var det som om fågeln blev synonym med vinterrån. Den var nästan helt klotrund där den satt, svart som det mörka vattnet och med ett bröst lika vitt som iskanterna och snön längs stränderna. Vi talade om att göra den till vår egen lilla maskot och ha med den på vårt broderade klubbmärke.

När vi bröt upp i vinterskymningen var alla överens om att det varit en fin utflykt – och att flugfiskeintresset mår bra av att man besöker sin å också vintertid. Därför vill vi uppmana också andra flugfiskare att ta en tur till sitt hemnavatten någon gång varje vinter. Byt gärna ut flugspöt mot en liten handkikare. Grillar man en korv, kokar en panna kaffe och sitter ner en stund vid den värmande brazen, så kommer alltid något trevligt att hända. Ekorren i en grantopp, meståget som drar förbi eller strömstaren som dyker i det kalla vintervattnet, och som visar att ån lever sitt alldeles egna liv – även om vi går där hemma och tror att den sover sin vintersömn.

Jag undrar hur många av FiN:s läsare som någonsin besökt sitt vatten vintertid – just nu har du chansen!

Den svarta slokhatten, väl tummad och märkt av väder och vind, blev till ett signum för Hans Lidman – han fiskade aldrig utan den.

För mej kommer Hans Lidmans namn för alltid att vara förknippat med Svartån genom hans bok "Det nappar i Svartån" och allt det fina den representerar, fisket och den äkta känsla för naturen han förmedlade. En känsla som jag ju inte är ensam om att hysa. Hans författarskap har väckt två generationer flugfiskare och naturälskare till insikt om vad vi har att vara rädda om och bevara till kommande släkten...

Med Hans Lidman vid Svartån

Text & teckningar: Rolf Smedman

När jag första gången höll Hans Lidmans bok "Det nappar i Svartån" i min hand var jag redan flugfiskare, fiskade med långspö och våtflugor i Ljungan, Gnarpån och andra hälsingska skogsåar, sprang miltals längs öringbäckar. Upplevde allt det där som Hans berättade om röda kvällshimlar bakom svarta granskogssiluetter, förtätad stämning och vakande fisk på blanka strömsug. Om trastsång, morkullsträck och svartbergsrävar...

Ofta går jag fram till bokhyllan, plockar fram någon av hans många böcker, väljer ut ett kapitel och förundras över hans förmåga att hitta de rätta orden och bilderna. Jag har nog läst det mesta han har skrivit, men "Det nappar i Svartån" lyser ändå med en särskild glans. Där tror jag han lärde många, många att med öppna ögon se på den natur vi har omkring oss, förstå hur mycket den är värd att bevara. Tyvärr har det ju hänt alldeles för mycket i negativ riktning sedan dess... Inte minst i Svartån!

En man med sådana egenskaper vill man gärna möta i verkligheten. Vi var båda engagerade i dåtida Fiskefrämjandet, och vid ett tillfälle fick vi samlas vid samma bord i Stockholm. Men han var en kringsvärmad man. Många ville få tala med honom, men han var en ganska skygg människa och man fick en stark känsla av att han helst ville upp till sina kära skogar och vatten i Norrland i stället för att sitta och prata fiskepolitik i Stockholm.

Men det kom så småningom bättre möjligheter att få träffa honom. I egenskap av medarbetare i Jaktmarker & Fiskevatten, där ju Hans gjorde sin debut och fick flera artiklar publicerade, blev jag tillfrågad av dåvarande chefredaktö-

ren B O Jahnsson om jag ville följa med upp till Edsbyn och skriva en artikel om honom. Hans hade accepterat och önskade oss välkomna.

Tillsammans bilade vi upp, jag med en alldeles speciell förväntan. BOJ och Hans kände varandra väl sedan många år, och det gjorde ju det hela lättare för mej.

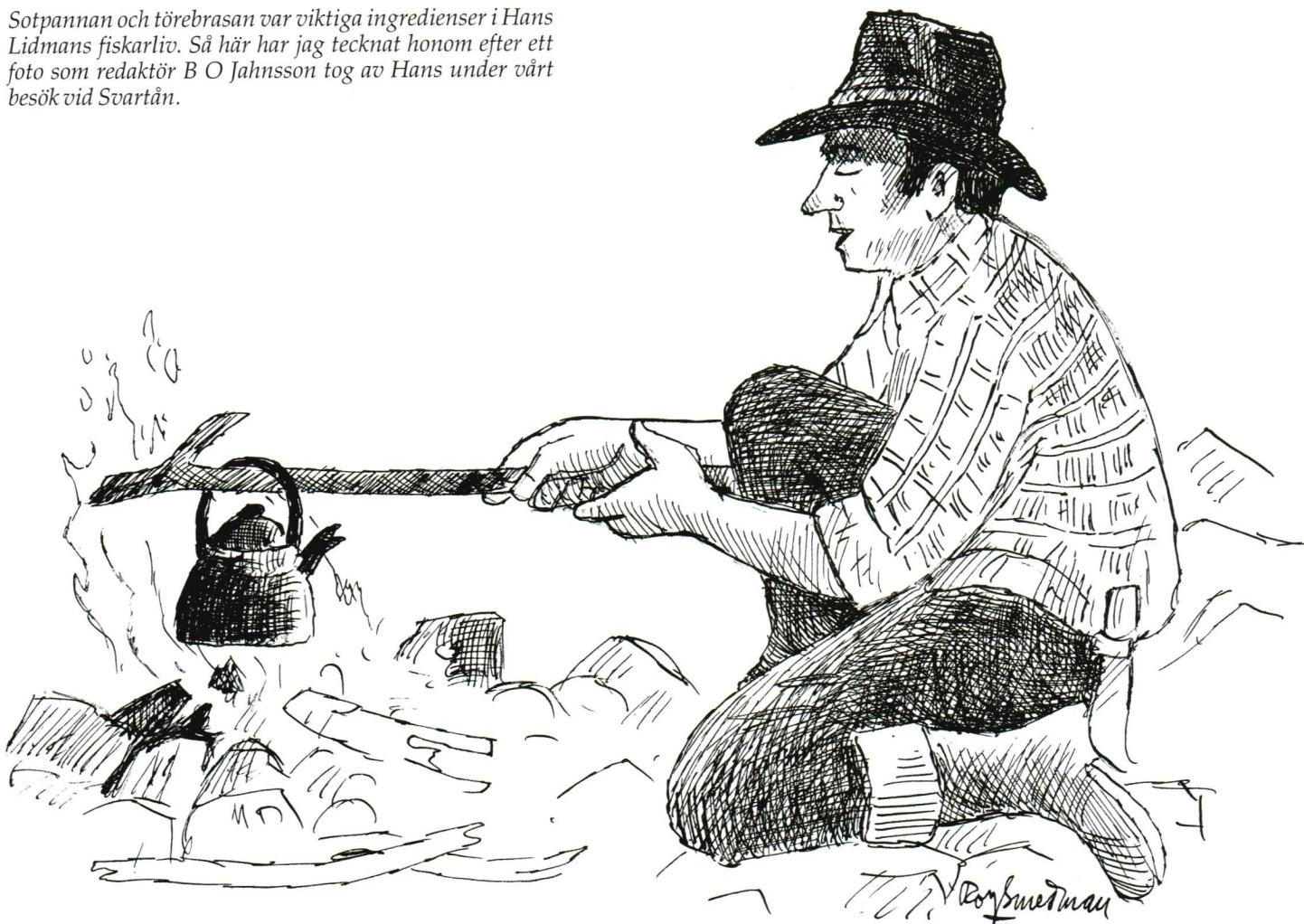
Det var i dagsländornas tid, försommaren stod i sitt vackraste flor när vi följde Hans på nästan igenvuxna stigar längs Svartån, stannade till vid forna höljor och rännstup, där han tampats med stora, svärnarrade öringar. Vi fick följa honom på en resa i minnet och höra honom berätta hur det var då, när Svartån var en levande pulsåder och ringlade genom milsvida, viltrika skogar. Men nu, i början av sjuttioalet, existerade inte än längre, bara en tunn rännil, som berövats sin skatt av stora, gulbukade öringar, skygga och svärfångade, men som gav några extra volter i hjärtat när de steg till en försiktigt utlagd torrfluga.

Hetsjakten på kilowatt var viktigare än att bevara en skatt av den här digniteten. Kanske fanns någon liten öring kvar, men än var bara en liten, liten skugga av sitt forna jag.

Samma känsla som Hans hade författaren Albert Viksten, som klagade över att de här bygderna i Hälsingland hade sålt sin själ, allt för en välfärd, som i dag naggas i kanten i allt snabbare takt.

Hans berättade gärna medan svartpannan pyste över, men det fanns en ton av bitterhet i bakgrunden. Det var länge sedan än byggdes ut. Hans hade funnit många andra

Sotpannan och törebrasan var viktiga ingredienser i Hans Lidmans fiskarliv. Så här har jag tecknat honom efter ett foto som redaktör B O Jahnsson tog av Hans under vårt besök vid Svartån.

fiskrika vatten, men Svartån fanns i hans hjärta och saknaden kändes stor...

V i hade parkerat vår bil vid utloppet av sjön Mållången, där Svartån rinner upp. Ån heter ju Mållångsboån, men i Hans bok fick den sitt namn, och många läsare sökte med ljus och lykta efter den rätta platsen, innan den blev bekant. Men på den tiden blev det ändå aldrig någon trängsel även om man berättade var man fiskade.

Hit till utloppet cyklade Hans på smala, kärrspåriga skogsvägar, här smög han fram till dammkanten och såg storöringarna, som om kvällarna backade ner till draget framför, otroligt skygga. Allt medan trastarna sjöng sin nattkonsert från grantopparna runtom.

Han smög ut på flottlänsarna och lade en liten laxfluga framför en storfisk. Högg den, for den rätt upp i sjön och slet tafs. Under ungdomsåren blev turerna hit upp många, här fanns det stora äventyret. Ibland var han så trött efter nätter av vak, att han somnade på cykeln på vägen hem. Men då kunde konton vara fulla av vackra öringar. Dom tog aldrig slut, det stod alltid nya när han kom nästa gång...

Strax nedom dammen fanns den gamla kvarnen, redan på Hans tid halvt förfallen och med väggarna klädda av glänsande hårlav, poetiskt beskriven som ett gammalt ruvande skogstroll i sommarnattsskymningen. I timmerrännan på andra sidan kunde han komma öringarna riktigt nära och här hade han många spännande duster med åns

största öringar. En benådad natt fick han sex fiskar på en liten March Brown och de vägde tillsammans åtta kilo.

Allt som fanns kvar nu i början på sjuttioalet var en steril, sprängd ränna, där vattnet sakta sipprade mellan grön-mossiga stenar och inte gav plats för någon fisk. Av kvarnen fanns bara kvar ett par murkna stockar i gräset, och en bit in i skogen, som växt igen och gjort platsen oigenkännlig för Hans, fann vi ett gammalt kugghjul av trä.

Jag var ju själv så pass gammal, att jag fått uppleva hur flera av mina egna smultronställen för alltid offrats. Jag var den förste att förstå Hans bitterhet. Tiden läker alla sår heter det ju, men det är nog en sanning med modifikation, särskilt om man har anlag för nostalgi...

Efter ett långt, igenväxt lugnvatten stod vi nere vid Svartåfallet, där ån pressas ihop av höga, branta klippor. När vi klättrade upp på resterna av flottrännen svärmade "Rocken", dagsländor i hundratal på lugnvattnet ovanför. Men ingen trubbig öringnos bröt vattenspegeln, sländorna fick svärma i fred.

Hans berättar om svärmsdagar förr, då var strykan ovanför full av vakande fisk, då högg han ut kastgator för att kunna lägga ut en torrfluga. Här tog han sina sista öringar, när slutet var ett faktum.

På en blankslipad håll nedanför det klassiska rännstupet kokar vi en ny panna kaffe på en eld av töre från den gamla flottrännen, medan Hans berättar med ord jag känner igen från boken. Elden slickar kring sotpannan, vi får för en stund en känsla av att vara trettio år tillbaka i tiden. Hur

forts på nästa sida

forts från föreg sida

många eldar han gjort upp här går knappt att räkna. Han fiskade för det mesta ensam, hade ingen att dela sin lycka med, men den delade han ju med sig av senare i livet. Ingen som läser om Svartån kan undgå att känna den där speciella stämningen som bara han kunde förmedla.

Vi avslutar vårt besök med att plocka fram flugspöna och göra några kast i en lite djupare hölja, där en svag ström drar igenom. En liten öring kommer farande och hakar fast i min fluga. Jag blöter handen, lossar den gulbukade lilla fisken försiktigt och ser den pila tillbaka till en silvergrå stock.

Hans fiskar inte, flugspöet får vila. Men han står i silhuett på dammkanten och följer sländornas lätta dans över vattenytan. Minns...

Jag fick nöjet att möta Hans Lidman en gång till på senare år. Då också i hemmiljö. Han hade en väldigt stor produktion bakom sig, många älskade fiskeböcker. Men han kände nu att han var ganska trött på att skriva fiske. Förlag och

tidningar hängde efter honom, ABU i Svängsta ville se honom därnere ofta. Han hade nästan omöjliga krav på sig, skrev nu lika gärna om människor han mött, udda, ovanliga med märkliga levnadsöden. Djur, fåglar, allt som rörde sig i naturen var han ytterst vaken för. Hembygden blev alltmer av stort intresse för honom. Uvabo-Karin, Gamla Ovanåkersknektar och inte minst boken om Lim-Johan, som Hans gjorde känd långt utanför gränserna.

Det skulle ta alldeles för stor plats att räkna upp den långa rad av böcker Hans hade bakom sig, det är inte bara vi fiskare som har stor glädje av dem, alla som läser finner en stor skatt att samla på. Han var ju också en mycket skicklig fotograf och hans bilder var aldrig tagna på måfå, de var alltid synonyma med hans texter.

Med åren ställde han allt större krav på sig själv, språket, att förnya sig, att aldrig lämna ifrån sig något han inte var nöjd med. Ända till slutet hade han som krav att skriva minst en sida om dagen.

Just att förnya sig är ett problem som alla författare, konstnärer, skådespelare drabbas av i mogen ålder.

För några blir det till en oöverkomlig, hög mur...

Hans Lidman Sällskapet firar 10-årsjubileum

*En livaktig förening kan se tillbaka
på sina tio första år*

Hans Lidman Sällskapet bildades 1987 av litteratur-, fiske- och naturintresserade personer och firar i år sitt tioårsjubileum. Sällskapet blev redan från början en livaktig sammanlutning med många aktiva medlemmar.

Sällskapet vill aktivt främja ett ekologiskt synsätt och delar ut ett årligt stipendium till den eller de, som i ord och bild på ett konstnärligt och förtjänstfullt sätt skildrar svensk natur i Hans Lidmans anda.

Stipendiater hitintills är Mikael Engström, Gunnar Westrin, Rolf Smedman, Hilding Mickelsson och Hans Andersson.

Det finns många grenar i Hans Lidman Sällskapets program, en utställning som visats på flera orter i Sverige och som är tillgänglig för kommuner och föreningar som vill visa den. Man anordnar författaraftnar, bl a har sådana förekommit på Kulturhuset och på Skansen i Stockholm.

På Edsbyns Museum finns Hans Lidmans författarlya att beskåda, med arbetsbordet, skrivmaskin, ka-

mera, ett av hans flugspön och hans viktiga signum, den svarta slokhaten han aldrig fiskade utan. På museet finns också en stor samling originalmanus, skänkt av fru Clary Lidman.

Sällskapet har också långt gångna planer på att restaurera delar av Svartån (Mållångaån) nära Edsbyn. Men planerna är inte lätta att realisera, det fordras en vattendom och berörda myndigheters kvarnar mal långsamt. Tills vidare vilar aktiviteterna kring detta projekt.

Det finns många olika grenar att forska i när det gäller Hans Lidmans författarskap, inte minst när det gäller hembygden. Han var en otroligt mångsidig man, vars intresse för de närliggande trakterna i Hälsingland blev allt djupare med åren. Många av hans tidigare och även senare arbeten handlade om hans engagemang i Ovanåker, hans hemkommun.

Sällskapets årsmöten avhålls varje år i november, ofta på Hotell Gästis i Alfta. Det brukar vara välbesökta tillställningar med deltagare från

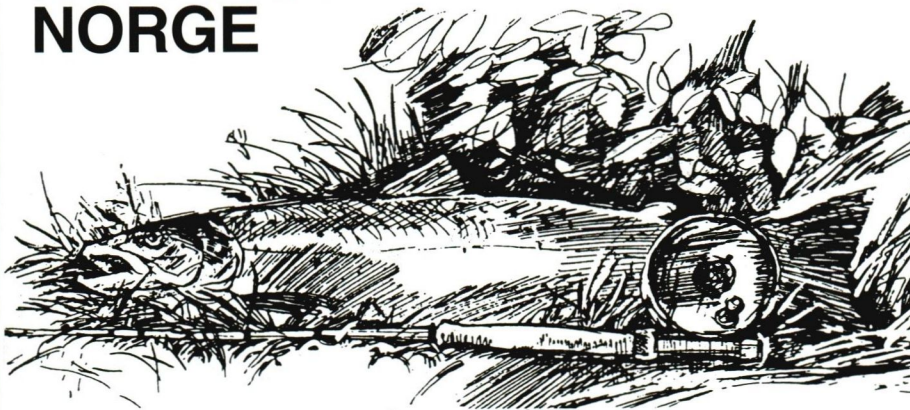
många platser i landet. Förutom årsmötesförhandlingar brukar någon känd författare kåsera. 1995 var Öve Andersson där och berättade om sina resor i Sibirien. Han trollband publiken i över två timmar. Årets stipendiat brukar också berätta om sig själv. Ett mycket uppskattat inslag är när fru Clary Lidman visar film eller bilder och berättar om sitt liv med Hans, ofta sådant man inte har fått läsa om i hans böcker.

Bokbyte och bokauktion brukar också föregå middagen som aväts under livliga former. Det finns alltid mycket att diskutera.

Det har kommit förslag om att tidigarelägga årsmötena för att medlemmarna skall få tillfälle att fiska. Svartån ligger inte långt borta, och i de nedre delarna går det fortfarande en och annan harr och öring.

Man kan bli medlem i Hans Lidman Sällskapet genom att kontakta Alf Forsblom, 1034 Sanna, 820 40 Järvsö, telefon 0651-400 39. Årsavgiften är 150 kronor och Hans Lidman Sällskapets postgironummer 920211-0.

NYTT FRA NORGE

Redaktør Terje Bomann-Larsen

Gyro i Lærdalselva og Rauma

Gyrodactylus salaris har desverre vært en gjenganger i denne spalten. Etter at den ene elva etter den andre kunne friskmeldes etter vellykket rotenonbehandling hadde jeg etter hvert et håp om at jeg snart skulle kunne sette punktum for denne føljetongen. Men dessverre: utpå høstparten kom den store sjokkmeldingen: Gyrodactylus var påvist i kanskje den mest sagnomsmuste av alle norske lakseelver: Lærdalselva. Riktig nok har fangstene vært katastrofalt dårlige i flere år nå, men likevel har denne elva vært trofast besøkt av engasjerte laksefiskere, med kong Harald som den mest prominente. Så om Lærdal ikke lenger figurerer blant de øverste på fangststatistikken, er gyroinfeksjonen her en tragedie med spesielle dimensjoner. Lærdalselva ligger dessuten i et område som hittil har vært gyrofritt.

En annen negativ melding kommer fra Rauma i Møre og Romsdal. Også der kunne man melde om gyroinfiserte lakseunger i høst. Rauma ble etter mye om og men behandlet med rotenon i 1993. Det er kjent at det var en del lokale stridigheter rundt prosjektet, og at det derfor tok tid før man kom i gang. I ettertid viste det seg også at prosjektet var sabotert av en lokal motstander, som hadde fisket opp harr fra elva før behandlingen, og slapp dem

tilbake etterpå. (Se Nytt fra Norge 1/96.)

Men om den nye oppblomstringen av parasitten har sammenheng med denne aksjonen vil Jarle Steinkjer på Direktoratet for Naturforvaltning ikke si noe sikkert om. Han understreker tvert i mot at begge tilfellene foreløpig må karakteriseres som uforståelige. For Raumas vedkommende kunne det rett og slett vært snakk om en mislykket behandling, men det påfallende er at de siste årene har det vært registrert en meget tett bestand av lakseunger i elva, men ingen spor av parasitten før nå, like før elva ville blitt erklært friskmeldt. Nå er det imidlertid ikke til å stikke under en stol at det hele tiden har vært, og fortsatt er, interessegrupper i Romsdalen som motsetter seg hele rotenonprosjektet, og Steinkjer lar det skinne gjennom at sabotasje vurderes som en av flere mulige årsaker. Nå skulle en jo tro at lokalbefolkningen i et slikt dalføre ville være enig om at en livskraftig laksestamme i elva ville være et gode for alle, men slik er det tydeligvis ikke. En grunn til det kan være at noen grunneiere i Rauma sitter på rene sjørretvald, og slett ikke ser seg tjent med at laksen kommer tilbake, særlig ikke fordi rotenonbehandlingen også gjør et midlertidig innhogg i sjørretbestanden.

Nå er det imidlertid satt ned en ekspertgruppe som skal forsøke å klarlegge årsakene. Dette skjer i et samarbeid mellom DN og Statens Dyrehelsestilsyn. Gruppen er bredt sammensatt av ekspertise innen genetikk, epidemiologi og økologi, og forutsetningene for arbeidet er ikke så helt håpløse. Man har nå etter hvert kommet så langt at man kan skjelne mellom ulike stammer av gyro. Det vil f.eks for Raumas vedkommende være lett å konstatere om det er den "gamle" stammen som er på ferde, eller om det dreier seg om et helt nytt angrep. Også i Lærdal vil det på denne måten være mulig å finne ut hvor parasitten kommer fra. I tillegg er det satt i gang omfattende overvåkning for å se hvorvidt det har forekommet spredning via fjordsystemene til andre elver i områdene. Når det gjelder Romsdalsfjorden, vet man fra tidligere at gyroen etter en tid vil spre seg til en rekke naboelver til Rauma. Riktig nok tok det tolv år fra gyro første gang ble påvist i Rauma, til den ble funnet i Innfjordelva, som ligger noe utenom smoltens normale vandringsrute, men før eller siden vil den komme tilbake til alle elvene hvor den fantes før rotenonbehandlingen. Derfor er det om å gjøre å arbeide raskt. Innen 1 februar 1997 bør man ha oversikt over situasjonen, slik at man raskt kan gå til aksjon der det er nødvendig, og dermed knekke parasitten før den rekker å spre seg videre.

Når det gjelder Lærdalselva, så vet man pr. i dag lite om hvordan gyroen eventuelt kan spre seg i fjordsystemet. Man vet heller ikke om den kan ha kommet først til Lærdalselva, eller om den har kommet hit fra vassdrag i nærheten hvor den ikke har vært oppdaget. Det bekymringsfulle er at den har dukket opp i et helt nytt område, og at man ikke aner hvordan. Dette er første gang på åtte år at parasitten har spredt seg til et helt nytt vassdrag.

Forøvrig går rotenonprogrammet stort sett som planlagt. Eneste problem er at man har påvist gyro på sjørøye etter behandling i Skibotnelva. Sjørøya (som ikke finnes i de sør-Norske gyroelvene) utgjør et spesielt problem, da gyroen kan overleve lenger på denne arten enn f.eks på ørret, regnbue eller harr. I tillegg står sjørøyeungene i Skibotnelva ofte i oppkommer, hvor strømmen kommer opp fra grunnen og gjør det vanskelig for rotenon å trenge ned. Men nå som disse problemene er kjent er direktoratet optimistisk, og regner med at tredje forsøket skal bli det siste.

Fluer med anderumpefjer

Allt fler börjar upptäcka CdC-flugornas goda fiskeegenskaper och efterlyser nya flugmönster med de speciella fjädrarna.

Under 1997 kommer vi därför att presentera en rad olika CdC-flugor med annorlunda bindteknik

Av Egon Poulsen

Interessen for CdC har bredt sig over den ganske verden. Oprindeligt har den været kendt i Frankrig og Schweiz i lang tid. Franske fluefiskere, der har suppleret deres inkomst ved at levere ørreder til hoteller og handlende, har på de hårdt pressede fiskevande benyttet sig af CdC i deres fluer¹. Materialet har også været anvendt af andre fiskere, især har slovereren Marjan Fratnik gjort sig bemærket med fluer beregnet til at lure selektive fisk under vanskelige vilkår.

Den på vore breddegrader nu mest kendte fluebinder er schweizeren Marc Petijean, der har raffineret anvendelsen af CdC-fjer. Marc Petijean's fluer udmærker sig ved at være holdbare og livagtige. Desværre volder bindeteknikken nogle problemer, men fluernes fiskeduelighed er til gengæld suveræn.

CdC-fjer sidder rundt omkring andens fedtkirtel og virker meget dunet. Anden imprægnerer sin fjerdragt med den olie der udskilles fra kirtlen, og man skulle da også umiddelbart tro, at det var dette, der forårsagede fjerens suveræne flydeevne. Undersøges fjerren under mikroskop vil man se, at fjerren er opbygget af en masse tværgående fibre (bistråler) i modsætning til en moderne genetisk hacklefjer à la Metz og Hoffman, hvor bistrålerne netop stort set er fraværende. Denne sammensatte struktur giver fjerren en meget stor overflade, der giver de gode flydeegenskaber. Yderligere giver disse små tværstråler fluen liv i krop og vinge.

Gode fjer koster penge, og en del underlødige fjer udbydes da også. Den bedste kvalitet er naturfjer, og allerbedst fra den and, man selv har skudt

på andetræk. Nogle fabrikanter udbyder indfarvede fjer. Desværre taber fjerren nogle af sine kvaliteter i denne proces, idet en kraftig varmebehandling er påkrævet for at farven binder, yderligere skørnes fjerren og virker mere død. Af gode udbydere kan nævnes Marc Petijean og Svanefjer, der forhandles af bl.a. Go Fishing.

Der har verden over bredt sig en sådan interesse for CdC, at materialet snart har skullet indgå i alle fluer; men dette har nu fundet et mere balanceret leje. Fjerren giver en vældig god bæreevne især i de rene norske og svenske vandløb. Ulempen er, at fluen bliver gennemvåd og har dermed ikke samme bæreevne, når fluen er taget af en fisk.

Til at afhjælpe dette forhold kan det gamle hjælpemiddel amadou (speciel behandlet fyrsvamp) anvendes med fordel. Fluen klemmes mellem to lag amadou og kan herefter yderligere tørres ved at lægge den i tørflue-pulver, og nu er fluen stort set som ny igen. CdC-fluer må under ingen omstændigheder behandles med "flydende" flydemidler, da den så helt vil miste sine egenskaber. Jeg har med CdC-emergers taget mere end 10 stillinger (harr) på den samme flue på denne måde.

Fluerne er gode til at imitere hvad der traditionelt imiteres med tørfluer, og især er de af Swischer og Richards anbefalede "no-hackle fluer"² nu lette at binde med CdC, idet fluerne lægger sig i overfladen. Men også CdC-emergers hvor fluens krop hænger i overfladefilmen og bæres af vingen, har stor tiltrækningskraft på både ørreder og stillinger. I Karup Å er fiskeriet i juli måned fint når ørrederne slår efter de klækkende vårfluer.

Men min foretrukne favorit er den simplest af alle, nemlig FLYMFEN, en blandning af tørflue og nymf. Denne er udviklet i det nordlige England og Skotland og kaldes her "Spider" eller "North Country Softhackle". Senere er teknikken raffineret af amerikaneren Pete Hidy, som beskrevet i "Flymfer & andra mjukhacklade flugor"³. Jeg skal ikke her komme nærmere ind på den konkurrence, der er i den engelske verden om hvem der først beskrev fænomener indenfor fluefiskeriet. Englænderne fremfører ofte, at amerikanernes opdagelser blot er genopdagelser af noget, englænderne forlængst har konstateret!

Flymfen ligner et fnug, men fisket rigtigt er den dødelig for fiskene. CdC-flymfen fiskes:

- som tørflue – og tages både når klækkende døgnfluer er på vandet, og når disse som spent vender tilbage til ørredens domæne.

- som emerger – fisket i overfladen ved undtagelsesvis at fedte hacklet ganske lidt med et fint indfedtningsmiddel, CdC-fedt (Marryat/René Harrop) eller Mucilin. Hacklet danner nu en lille kokon som illuderer et klækkende insekt (vårflue).

- som de engelske Spider fluer – fisket helt i/under overfladen.

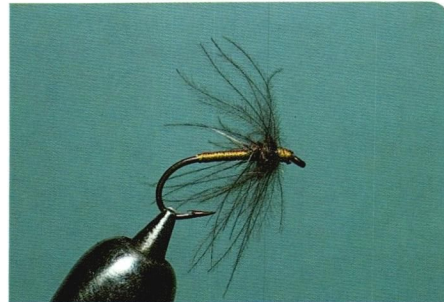
De følgende beskrivelser er grundtyper og kan frit komponeres, idet farvevalg af krop bestemmes af den imitation der søges. Vingen bør altid være naturgrå eller natur lys både for farven men også for flydeegenskaber. Farverne skal være afdæmpede og Marc Petijean fjer har de rette nuancer. Døgnfluehalen bør være spændstig og bedst anvendes Coc de Leon fjer⁴, der med deres fjerstråler har en ganske egenar-

CdC døgflue

Fratnik

CdC Flymf

tet farve og glans. Alternativt anvendes gode hacklefibre el. de syntetiske "microfibrer".

Du kan finde andre "klassiske" CdC fluer i tidligere numre af FiN⁵.

Nogle bruger at anvende kunstdubbing til kroppen og CdC til vingen.

CdC døgflue/vårflue

Krog: E1A.

Krop: Spunden CdC fjer, fugtes.

Vinge: CdC fibre, døgflue bindes i et V, vårflue samles over kroppen.

Bem: Caddis imitation fiskes med små nyk.

Krogen sættes vanligt i stikket og tråden fæstnes og kroppen dækkes gerne lidt ned i krogbøjningen.

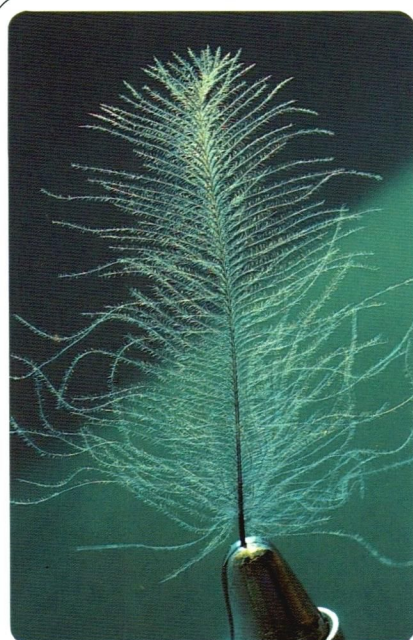
Hale bindes in ved døgflue imitation.

En tilpas lang fjer danner kroppen. Fjeren bindes ind ved spidsen, inden da fugtes denne (med mundvand) dette binder "bedre", dernæst snos fjeren med hackleklemmen med uret hvorefter denne tørnes på krogen som krop. Fjeren gives for hvert tårn endnu en drejning for hele tiden at opretholde spændingen på fjeren, herved fås den smukke segmentering af kroppen. 2/3 oppe fæstnes kropsfjeren.

Vingen fremstilles af CdC-fibre der bindes ind med samme teknik som vi binder hårvinger til havørreder. Der anvendes 2-4 fjer for at få en tilpas bæredygtig vinge. Det er her det kan gå galt, CdC-fibrene samles med to fingre og klippes af endnu medens disse er samlet mellem fingrene. Det er vigtigt at bruge en tråd 6/0 eller helst 8/0. Ved døgfluer deles vingen i et V, ved vårfluer samles vingen hen over kroppen. Emergers følger samme fremgangsmåde og efterfølgende trækkes vingen frem over forkroppen så der dannes en kokon af CdC, der holder en lille luftboble når den fiskes.

Forkrop fremstilles af den resterende

de kropsfjer. Ønskes anden farve bindes en ny ind og teknikken fra bagkroppen gentages og endelig laves et lille hoved.

CdC-fjeren sidder rundt omkring andens fedtkirtel og er opbygget af en masse tværgående bistråler. Denne sammensatte struktur giver fjeren en meget stor overflade og gode flydeegenskaber.

Vingen studsnes nu. Døgfluer gives den karakteristiske form og for vårfluer afkortes vingen ved krogbøjningens bagerste kant, så denne rækker lidt bagud.

CdC Flymf

Krog: E1A.

Krop: Perasall's silke, el. sparsomt med dubbing natur el. syntetisk.

Hackle: CdC.

Type: Flymf.

Hackle til CdC-flymf bindes ved at CdC-fjeren bindes ind i spidsen og tørnes 2-3 gange, bindes af og studsnes, ved med en negl at klemme vingen af i kropslængde. Herved opnås en ujævn overgang.

Fratnik

Krog: E1A.

Krop: Bindetråd eller sparsomt med dubbing.

Vinge: CdC fjer bundet ned ved hovedet,

1 fjer til #18-20,

2 til #16

3 til #12

Bem: Caddis imitation, fiskes med små nyk.

Vingen samles af ens størrelse fjer, disse bindes ind løst og længden afpasses, hvorefter disse endeligt bindes ind og resten klippes af.

Mine erfaringer

Mine erfaringer med at binde og fiske med CdC går tilbage fra 1992, hvor jeg indtil da havde haft et godt fiskeri med traditionelle tørfluer. Der, som navnet siger er "tørre", står ovenpå vandet eller ligger som en stor børste i vandet. Jeg havde, som de fleste, oplevet fisk, der bare lod den perfekte flue gå forbi.

Jeg havde i en snak med Jens Staal/Go Fishing spurgt om løsninger herpå, og han pegede hen på bordet med fluer og fandt en underlig dunklat frem. De kostede kr. 20:-, men kunne dunklatten fange fisk, var det jo ingen pris. Jeg prøvede dem og måtte melde, at der var forskel.

En af mine første ture til Vorgod Å gjorde udslaget. En ven af mig fiskede hjemmefra til stallingerne; men ingen fisk tog hans flue – kun insekterne
forts på sid 52

Spinning-block tillverkat av Pete Hidy med en mörk och en ljus infällning på ovansidan för bättre kontrast mot ljusa respektive mörka material.

Tillverka ett spinning-block

Text, foto & teckningar: Gunnar Johnson

Efter FiN:s presentation av olika flugor med kanin- och rävhårshackel samt artikeln om spinning-blocket i höstas, har flera läsare hört av sig och frågat var man kan köpa ett sådant block. Några har också studerat bilden på spinning-blocket i vårt oktobernummer, men efterlyser en artikel om hur man använder ett sådant, vilket kanske inte är helt självklart för nytillkomna läsare som just börjat binda sina egna flugor. Informationen i oktobernumret var ju tämligen sparsam. Därför följer här en beskrivning på hur du tillverkar ditt eget spinning-block och hur du använder det för att spinna olika typer av dubbade kroppar eller hackel av både hår- och fjäderfibrer – eller en kombination av bådadera.

Tekniken att spinna dubbingmaterial i en vaxad, dubbellagd trådögla är gammal. Halford beskriver metoden, men mest känd är den kanske genom Pete Hidy's flymfer. Pete använde ett spinningblock som ursprungligen konstruerades av Dick Clark, och som är lika enkelt som genialt. Det består av en träbit med ungefärliga mått 12×4×1,5 centimeter. Ena änden är rundad, och en bit ner i rundningen sitter ett stift utan skalle. Rundningen gör att stiftet

kommer ner någon millimeter under blockets ovansida, vilket i sin tur gör att den spända tråden inte fjädrar upp utan ligger dikt an mot blocket.

En välvaxad tråd av natursilke läggs runt stiftet. Den ena änden fästs i ett jack på motstående kortsida, och den lösa änden i ett motsvarande, snedställt jack på långsidan (fig a). Därefter placeras ett *tunt* och *jämnt* lager hårdubbing på tråden. Låt gärna dubbingen vara tunnare ut mot ena änden. Den spunna tråden blir då taperad – liksom flugkroppen – om du binder in den tunnare änden vid krokbojen och sedan lindar framåt.

Placera den lösa delen av trådöglan ovanpå dubbingen, som därmed blir låst mellan trådarna (fig b).

Sätt därefter vänster hands pekfinger ovanpå trådarna och snurra ändarna mellan högerhandens tumme och pekfinger (fig c).

När du sedan lyfter upp tråden en aning fortplantar sig tvinningen ner mot stiftet (fig d). Försöker du lyfta och tvinna trådarna direkt, så brukar de lösa dubbingfibrerna lätt trilla ur öglan. Tvinna ytterligare flera gånger och lyft slutligen över den färdiga dubbingöglan till ett kartongkort med slitsar

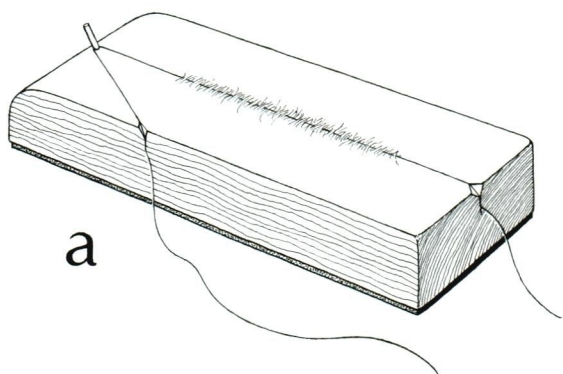
i sidorna, som framgår av figur f.

Orsaken till att du bör använda en välvaxad bindtråd av natursilke (Pearshall's Gossamer) är att detta får "minne" och behåller tvinningen bättre än syntettråd. De spunna dubbingöglorna bör emellertid sitta något dygn på kortet för att vaxet ska "sätta sig". Ibland har jag snabbat på processen genom att lägga in kartongen i frysen för att få vaxet att stelna.

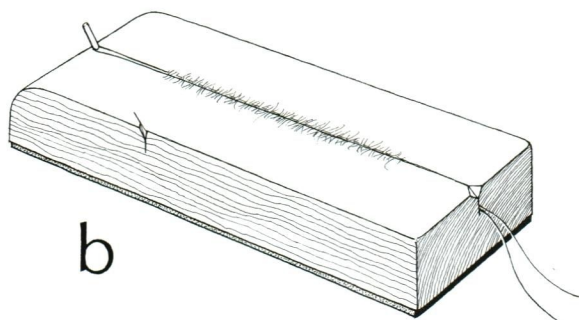
Figur f visar exempel på olika spunna kroppar. Överst en traditionell kropp med svag tapering. Därunder dubbing till en nattsländepuppa med mörkare ull till thoraxpartiet, följt av en kropp med omväxlande ljus och mörk ull i sektioner – till exempel gul och svart för en getingimitation. Nederst en dubbingögla med både kropps- och hårhackel – allt i ett. Du kan själv experimentera med olika kombinationer av hår och fjäderfibrer på detta sätt.

Längst ner visas ett längre spinning-block för streamers och laxflugor. Ovansidan är svagt välvd för att hålla tråden nedspänd, och stiftet är flyttbart mellan de förborrade hålen, om man önskar tillverka extra långa dubbingöglor – eventuellt med kroppshacklet inspunnet i kroppsmaterialet.

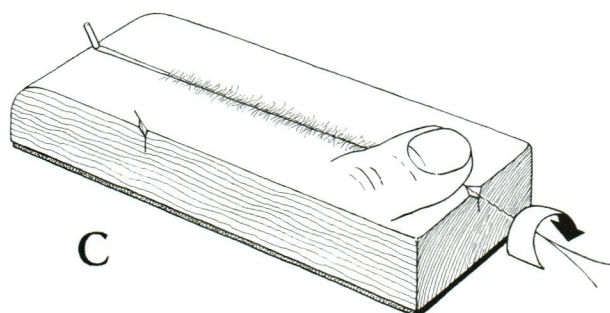
Så här gör du:

a

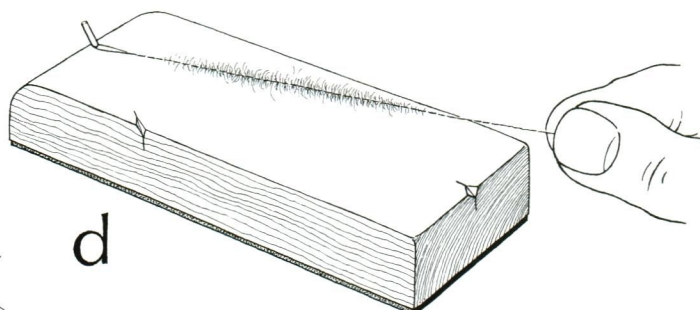

b

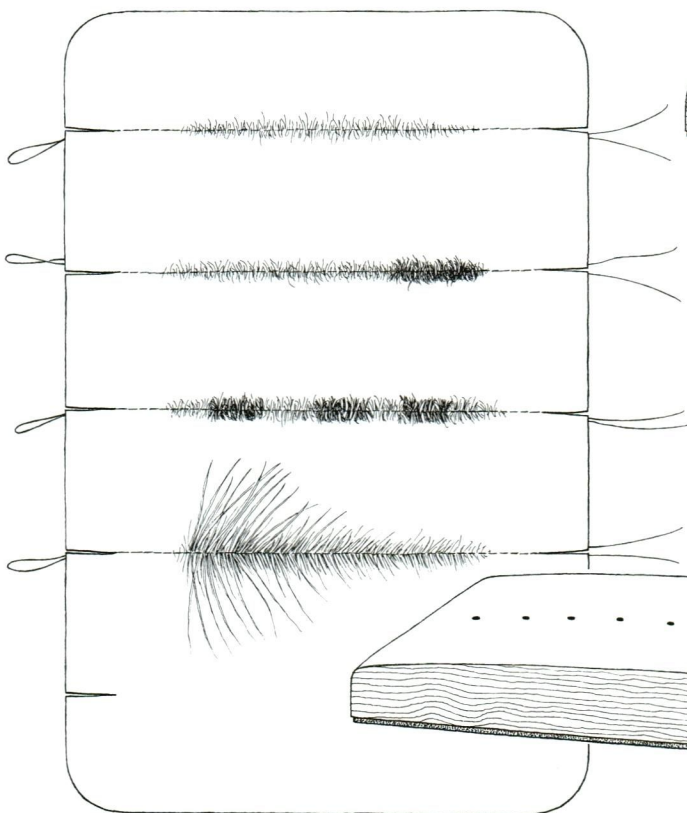

c

Spinning-blocket är i sin enklaste form mycket lätt att tillverka. Välj ett tätt och jämnt träslag. Putsa väl och lacka med klarlack, så att du får en yta som är lätt att hålla ren. Vaxet tenderar att göra blocket kladdigt, varför det måste torkas av med jämna mellanrum.

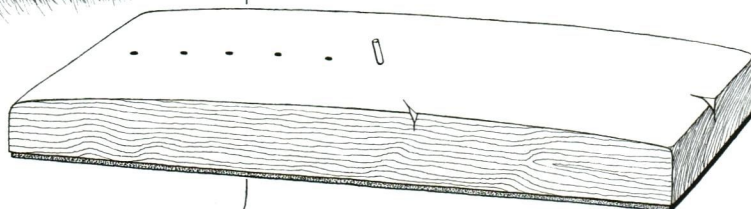

d

f

De spunna dubbingöglorna spänns upp på kartongark med slitsar, varefter de får vila något dygn för att vax och tråd ska "sätta sig". Använder man dem för tidigt, vill de gärna tvinna upp sig och blir då svåra att hantera.

e

Båtfiske i "Arnehølen", tidigare en av de bästa laxhöljorna i Rauma.

Rauma – älven under Trollväggen

Text & foto: Göran Claréus

Förvisso finns i vårt broderland Norge en natur med stora skönhetsvärden. Fjordar, höga fjäll och älvdalar med brusande laxälvar, allt blir till ett sagoland för en sportfiskare, och kommer man till Møre och Romsdals fylke något öster om Åndalsnes bör man stanna till. Här finns ett landskap och en natur som söker sin like.

Romsdalen med sin berömda laxälv Rauma, bjuder på en stor och mäktig naturupplevelse. Det klara vattnet rinner fram grönskimrande under oändliga fjällbranter. Älven var tidigare mycket omtalad för sitt fina laxfiske och hit kom utländska laxfiskare för mer än hundra år sedan. Mest känd var den skotska adelsmannen Sir Walter Bromley-Davenport som kom hit till Rauma år 1849. Här byggde han gården Fiva House och fortfarande fiskar här den femte generationen Bromley-Davenport några veckor varje sommar. Älven tillhörde under långa tider den allra bästa i Norge och otaliga är de spöfångade storlaxar som bärgats här.

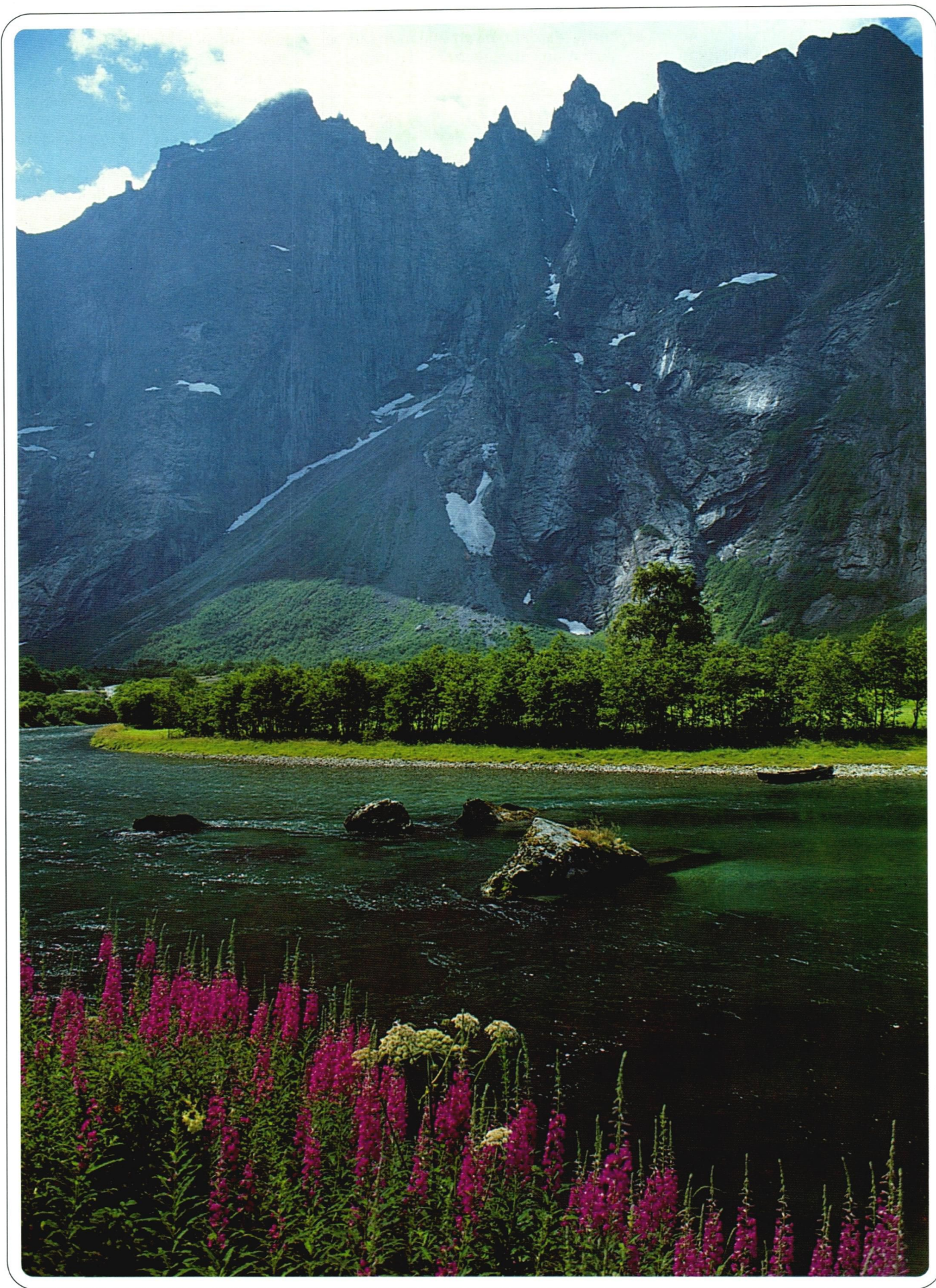
Mycket av de spännande upplevelsorna kring laxfisket blev också ner-tecknat i boken "Sport" av den förste ägaren på Fiva, Sir Walter Bromley-Davenport. Många dråpliga berättelser finns i denna bok och en bör nämnas här. En händelse som nog får betraktas som en skräna beskriver följande. Sir Walter har mycket utförligt och hängivet beskrivit den väldiga kampen med en "sjuttiopundare", alltså en alldeles särskilt stor lax. Till saken hör också att Sir Walters allra första medhjälpare som "klepper" var den rätt skröplige och nittioårige Ole från Romsdalen. Efter en våldsam kamp avgår den stora laxen med segern. När den rekordstora fisken försvinner ut i det grönskimrande vattnet, kommer lordens drastiska tankar på pränt! Till en början skyller han förlusten av den ofantliga laxen på sin älderstigne medhjälpare Ole, som genom sin senfärdighet inte lyckats gaffa laxen. I sin bitterhet över förlusten av den stora fisken funderar han först vad det kan bli

för straff om han helt resolut slår ihjäl den gamle mannen! Men så besinnar han sig och inser att han trots allt ändå har fått uppleva ett äventyr av sällan skådat slag! Det är något tysta och molokna som lorden och hans medhjälpare lämnar platsen för dramat.

Högt ovanför Raumaälvens klara vatten på den södra sidan svingar sig en brant, lodrät bergvägg. Det är den mycket omtalade Trollväggen. Tidigare en känd tummelplats för våghalsiga äventyrare. Där uppe på de allra högsta kammarna skymtar vassa klippspetsar. Det är trolltinderna, höga klipptorn överst på de hisnande fjällstupen. Den mörka bergväggen störtar så i ett skrämmande lodrätt stup ner mot älvens vatten. Från de vassa topparna är det drygt 1800 meter ner mot dalens botten. Ett klassiskt område för alpinister och bergsbestigare. Det var

forts på nästa uppslag

Raumaälven med den beryktade Trollväggen i bakgrunden.

forts från föreg uppslag

här flera våghalsar började att hoppa i fallskärm ut över branterna för många år sedan. Efter ett flertal dödsfall är nu detta helt förbjudet. De varma fönvindarna som stiger upp efter bergväggen är mycket oberäknliga, och många är de hoppare som fastnat i vassa klipp-utsprång högt uppe i de branta stupen. En omfattande och kostbar räddningsaktion har blivit följden av detta, men nu har man lyckats att stoppa dessa våghalsiga övningar. Mitt emot på den norra sidan av älven reser sig ännu en brant fjällvägg i en svingande båge upp mot skyn. Det är Romsdalshorn, som likt en oändligt hög pyramid ramar in dalgången.

Trettio år som klepper

En person som kan berätta mycket om fisket i den berömda Raumaälven är Vidar Skiri. Under snart trettio år har han varit klepper och assistent till familjen Bromley-Davenport på Fiva House. Det helnorska ordet klepper kanske bör förklaras. När rika engelsmän och skottar började fiska lax i de norska älvarna i mitten på förra seklet, var givetvis ghillien, fiskemedhjälparen en viktig person. Snart nog anställde man norska medhjälpare från den lokala älven. Deras uppgift var att bistå laxfiskaren, att kleppa, d v s gaffa laxen när den väl blivit uttröttad efter alla konstens regler. Att vara klepper var ett ärofyllt uppdrag och något av en hederstitel. Under många år fanns också dessa fiskemedhjälpare vid de mera erkända norska älvarna. De var oftast födda på platsen och kunde sin hemälv utan och innan. Varje ståndplats och fiskeplats där det var lönt att blöta en fluga kände de till sedan barnsben.

Vidar Skiris uppgift, förutom att bistå vid själva fisket, är också att se till att båtar och annan utrustning underhålls inför den kommande fiskesäsongen. Vidars kunskaper om laxen är också mycket omfattande. Han är mycket engagerad i kampanjen för att rädda och bevara den vilda atlantlaxen och en av de ledande förespråkarna för aktionen "laxen tillbaka till älvarna". Förutom att han nu under många år varit klepper/ghillie på Fiva House, har också Vidar arbetat som ghillie i Skottland under en period och det har givetvis berikat hans kunskaper om det sportmässiga laxfisket.

Många berömda personer har också fiskat i Raumaälven. Den danske författaren och konstnären Svend Saabye var en flitig gäst här, och många var de stora laxar och havsöringar han bärga-

de ur älvens vatten. I sin bok "Lystfiskerliv" har han på ett målande sätt beskrivit sina upplevelser vid Rauma.

Endast havsöring

Tyvär drabbades Raumaälven av laxparasiten Gyrodactylus salaris för en del år sedan och större delen av lax-

Fakta om Raumaälven

Raumaälven mynnar ut vid Åndalsnes, innerst i Romsdalsfjorden. Riksväg 9 går längs älven från Åndalsnes till Dombås. Hela den fiskförande sträckan är 45 kilometer. Efter laxförbudet sker fiske i huvudsak på de nedersta 10 kilometerna. Älven är i stort lugnflytande på de nedre partierna omväxlande med korta forsar. Tidigare internationellt berömd storlaxälv. Fiskesäsongen numera 1 juni–17 augusti i de nedre delarna av vattendraget. Endast havsöringsfiske tillåtet. Stundtals grov fisk med hög medelvikt. Vid mitt första besök 1994 träffade jag en dansk som fångat en havsöring på 9 kilo några dagar innan. Då laxen är fredad förekommer bara kvällsfiske mellan klockan 18.00 och 02.00. Fiskekort kostar från 100 NKR/kväll, beroende på längden av den fiskezon som skall fiskas, och kan köpas på Trollstigen Camping, tel: +47 71 22 37 00, vilken ligger helt vid älven cirka 8 kilometer från utloppet. Vid mynningen finns ytterligare en camping, Soggebru Camping. Denna säljer dock inte fiskekort. Affär, bensinstation m m finns nere i Åndalsnes.

beståndet slogs ut. År 1993 provade man att rotenonbehandla älven och framtiden får väl utvisa om man lyckats med att utrota den fruktade fisksjukdomen. Vissa tecken de senaste åren tyder på att laxen långsamt ökar igen. Tills vidare är det bara fiske efter havsöring som är tillåtet. Förra sommaren provade jag också att fiska på de nedre partierna av älven. Det var en mycket speciell upplevelse. Vattnet är otroligt klart och där strömmen är lugnare avtecknar sig varje detalj på älvbotten, även i höljor där det är 4–5

meter djupt. Det var en sen kväll i slutet av juli och kvällsmörkret gav en gåtfull, skrämmande känsla när man spanade ner i djupet. Stora mörka stenblock gav säkert skydd åt skygga och svårtrugade havsöringar, men någon fisk kunde jag inte upptäcka trots ivrigt spanande.

Det är en skön upplevelse att färdas med bil uppför den smala slingrande vägen på den norra älvstranden i Rauma. Överallt kristallklara, djupa höljor där vattnet lyser ärggrönt. Sina källflöden har också älven uppe i Dovrefjällets glaciärer vilket förklarar den gröna färgen. Stundtals avlöser vitskummande, bullrande forsar och höga vattenfall. Några mil upp i den vilda dalen rinner älven genom en trång och djup kanjon. Här ligger Slettafossen, en virvlande häxkittel av dånande, forsande vatten. Nedanför finns en mäktig stenbro som i en vid båge bär över avgrunden. Det är Kylling bru, en järnvägsbro i natursten och 59 meter hög. Vissa söndagar under sommaren går det att färdas från Åndalsnes efter ett pustande ånglok upp genom Romsdalen helt upp till Dombås. Säkert en fantastisk resa för många turister med tanke på den storslagna utsikten man har från tåget. Om man nu inte har anlag för svindel går det kanske att färdas efter Trollstigen, den mycket branta serpentinvägen som börjar i dalens botten söder om Romsdalen. Med en nivåskillnad på 1000 meter stiger den i branta svängar upp mot de högsta fjällkammarna.

Det är ändå Raumaälvens grönskimrande vatten som ger ett bestående intryck, särskilt för en hängiven laxfiskare. Eller för att låna några ord från Sir Walter Bromley-Davenport ur hans bok "Sport":

"Ned genom mitten av dalen flyter älven Rauma, inte ölfärgad som skotska älvar, men klar och genomskinlig som kristall. Det är i denna älv jag önskar att min läsare skall fiska en lax eller se mig fiska en. Här, med denna härliga älv strömmande i en slags halvcirkel runt mig, och ett halvt dusin laxhöljor, var och en av dem innanför ett avstånd av omkring 200 yards från huset, har jag skaffat mig en bostad och egendom.

Dels för fiskets skull, och dels för att ha en reservsträng till min båge, om de engelska skattelagarna skulle bli så rigorösa att de tvingar mig till att låta mina familjeegendomar gå över till andra.

Det är för sent i kväll – vi skall fiska i morgon – vi är trötta. Vi skall sova de rättfärdigas sömn..."

NYT FRA DANMARK

Redaktør Steen Ulnits

Svigtes fisketegnet?

I følge Gallup er der 550 000 lystfiskere i Danmark. Alle sports- og lystfiskere mellem 18 og 67 år skal idag være i besiddelse af et gyldigt fisketegn for at drive lystfiskeri i danske vande. Heraf følger, at omkring 300 000 danskere faktisk er pligtige til at løse det obligatoriske fisketegn. Det gør imidlertid kun godt og vel 130 000 danskere årligt. Fisketegnet er endnu relativt nyt, da det jo først blev indført fra og med 1993 – som en regulær brugerbetaling, der skulle komme bidragyderne selv direkte til gode i form af en forbedret fiskepleje.

Man må formode, at fisketegnet – efter at have været i kraft i tre fulde år – nu må være mere end kendt af danske lyst- og sportsfiskere. At antallet af løste fisketegn dermed skulle være steget støt siden indførelsen. Men nej. De seneste tal fra Landbrugs- og fiskeriministeriet viser nærmere det modsatte – at tallet af indløste fisketegn i stedet udviser en svagt faldende tendens. Det er dog svært helt at gennemskue tallene, da fiskeriministeriets EDB firma har meget svært ved at skille de forskellige grupper ad – udlændinge fra danskere og dag-/ugekort fra årskort. En ting står dog klart: Den forventede stigning i antallet har definitivt ikke fundet sted – endnu i hvert fald.

Der er givet flere årsager til den svigtede opbakning om fisketegnet. Dels er der den åbenlyst manglende kontrol, som naturligvis leder svage sjæle i fristelse. Risikoen for at blive taget uden gyldigt fisketegn er jo forsvindende lille, idet man kun undtagelsesvis ser Fiskerikontrollen ude ved vandet. Enten har de for travlt med deres mange øvrige gøremål, eller også gider de bare ikke kontrollere lystfiskerne ved å, sø, kyst og hav.

I det oprindelige forslag til fisketegnet var der da også tænkt på ekstra mandskab til netop kontrol af fisketegnet, men de er for længst barberet væk – som et led i de almindelige spareplaner. Og Fiskerikontrollen har i de seneste år samtidig haft mere travlt end nogensinde med at kontrollere erhvervsfiskerne, der snyder med kvoter og indberetninger som aldrig før.

Men værre er det givet, at myndighederne nu ser ud til at ville bruge lystfiskernes penge til andet end det, de var tiltænkt. Således er en stor del af pengene gået til arter – primært marine – der næsten udelukkende har værdi for fiskerierhvervet. At sætte Landbrugs- og fiskeriministeriet, der jo er rene erhvervsministerier, til at varetage fordelingen, kan måske vise sig at være som at sætte ræven til at vogte høns...

Den nuværende landbrugs- og fiskeriminister Henrik Dam Kristensen har dog været opmærksom på problemet – måske fordi han faktisk selv er en ganske engageret lystfisker, når ellers tiden tillader det. Han lyttede til kritikken og foranledigede, at det såkaldte §12a udvalg, som rådgiver omkring fordelingen af fiskeplejemidlerne fra fisketegn og garnlicens, i foråret 1995 blev opdelt i to underudvalg. Det ene underudvalg består af repræsentanter fra diverse fiskeriorganisationer – altså erhvervsfiskere og fritidsfiskere, som fisker med trawl, ruser og garn. Det andet underudvalg består udelukkende af repræsentanter for det rekreative fiskeri – i form af Danmarks Sportsfiskerforbund og Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark. Et klart fremskridt i forhold til det tidligere udvalg, der havde klar overrepræsentation af garn- og rusefiskere.

Men det er stadig ikke godt nok. Det må være et helt klart krav, at lystfiskerne

råder helt og aldeles over deres "egne" penge – altså dem, der indkommer via fisketegnet. Fritidsfiskerne kan så tilsvarende råde over deres egne penge – dem, der indkommer via garnlicensen. Det er blandt andet et af kravene fra den nystiftede organisation "Landsforbundet Danske Lystfiskere", som så dagens lys i 1996.

Det vakte harme blandt mange danske lystfiskere, da det gik op for dem, at der et år var bevilget hele 2,5 mio kroner fra fiskeplejemidlerne til opdræt og udsætning af rødspætter og skrubber. Fisk, som primært kommer fiskerierhvervet til gode.

Det vakte forargelse af flere grunde. Dels betaler erhvervsfiskerne jo ikke selv en krone til fiskeplejen. Og dels kom det frem, at der alene i 1995 blev destrueret hele 68 000 kg danske rødspætter – fisk, som ikke opnåede EU's mindstepriser, og som derfor blev overhældt med gul maling. Samme år blev der destrueret 44 000 kg skrubber af samme årsag. Alttså skulle lystfiskernes penge gå til, at erhvervsfiskerne så senere kunne destruere de samme fisk...

Nu forlyder det endvidere, at fiskeridirektoratet har planer om at bruge nogle af lystfiskernes fiskeplejemidler til ansættelse af nyt personale, der afløser gammelt statsansat og statslønnat. Det ser også ud til, at fisketegnsmidlerne i stigende omfang bruges til mere løse forskningsprojekter, som egentlig burde finansieres af staten. Hvis dette viser sig at være rigtigt, er der for alvor risiko for, at danske lystfiskere ikke længere gider være med i legen – at de helt bevidst undlader at indløse deres fisketegn. Det vil være synd men ganske forståeligt. For så betaler man under falske forudsætninger. Og så er fisketegnet ikke længere nogen brugerbetaling, men blot endnu en afgift til staten...

På længere sigt er den eneste løsning på problemet, at lystfiskerne selv får lov til at bestemme over deres penge. Ellers mister staten den troværdighed, den allerede nu er ved at sætte over styr. Den troværdighed, som skal sikre, at danske lystfiskere også fremover bakker op om det obligatoriske fisketegn!

Den nuværende §12a udvalg er et levn fra fortiden og bør derfor sløjfes helt, inden det går galt. Der er således nok at tænke på for landbrugs- og fiskeriminister Henrik Dam Kristensen – som for øvrigt har så meget om ørerne, at han har udsat den længe ventede revision af saltvandsfiskeriloven til engang i 1997.

Den nye revision skulle meget gerne medføre en drastisk reduktion i antallet af såvel lovlige som ulovlige garn og ruser ved de danske kyster. Det må være danske lystfiskeres største ønske her i det nye.

Till vänster äkta Toucan, Indian Crow samt Blue Chatterer, och till höger motsvarande substitut.

En "äkta" fjäder gör ingen fluga...

Blue Chatterer, Indian Crow och Toucan ingår i många klassiska laxflugor. Här får du lära en "dopptechnik" med vilken du kan färga naturtrogna ersättningar för de rara fjädrarna

Text och foto: Anders Isberg

Blue Chatterer, Indian Crow och Toucan är tre fjädrar som är sällsynta men vanligt förekommande i mönsterbeskrivningar till klassiska laxflugor. Idag är vi oftast hänvisade till substitut, men det var man faktiskt också på den gamla goda tiden. Laxflugebindaren Sven-Olov Hård berättade för flera år sedan i FiN att man även då använde substitutfjädrar i de klassiska laxflugorna. Han refererade till Hardy's flugtillverkning som var kommersiell. Man band otroliga mängder laxflugor och led därför periodvis brist på en del material. På en bild i Sven-Olovs artikel visas en Blue Rover som ett exempel på att slutresultatet kan bli lika vackert i alla fall.

Guldfasanens nacke har två intressanta fjädrar lämpliga som substitut för Indian Crow och Toucan.

Hemligheten med att kunna binda vackra klassiker ligger egentligen inte i vilka material som ingår, det vill säga om de är substitut eller inte, utan det handlar närmast om bindtekniken och förmågan att "se" vad som blir rätt. Storleksanpassning av alla ingående material är därför en viktig del, och den kunskapen kan man inte köpa sig
forts på nästa uppslag

Även här är de äkta fjädrarna grupperade till vänster och substituten till höger. Flugorna är bundna av Sven-Olov Hård; i tailen på den övre sitter äkta Indian Crow och i veilingen på den nedre är det Röd Väware.

forts från föreg uppslag
eller läsa sig till, utan den vinns genom att man ständigt övar och prövar. Flugan skall ju inte bara vara vacker utan också kunna fiska bra i vattnet. Sven-Olov Hård skriver också i en annan artikel i FiN att Jimmy Robinson, en av Hardy's sista laxflugebindare av den klassiska skolan, en gång sa till honom: "Det är mycket bättre att se en rätt bunden fluga med substitut, än en felaktigt bunden med rätt fjädrar". Man får alltså laga efter läge...

Vad är original?

Ett originalmönster till en fluga är egentligen det första exemplaret som bands, resten är bara reproduktioner som är mer eller mindre lika förebilden. Att binda en originalfluga till en klassisk laxfluga är alltså omöjligt – platsen är redan tagen – däremot kan man göra en reproduktion som ligger originalet så nära som möjligt. Ett problem blir då att först ta reda på vilket av alla nedtecknade mönster som ligger originalet närmast och därefter få tag i material till flugan. Som vi redan konstaterat förekom inte sällan substitut också på den gamla goda tiden, och att använda substitut är alltså inte fel utan var tidigare ofta ett naturligt inslag i flugbindningen.

Vi använder så många olika material att det är fullständigt omöjligt att ha ett lager av allting i flugbindarlådan. Det är därför naturligt att vi ibland väljer ett substitut. Det gör vi ju dessutom ganska ofta när det gäller vanliga öring- och regnbågsflugor, och så gjorde man alltså stundtals även på den tid då klassikerna bands. Oftast är vi ju också ute efter färg och funktion, inte att det måste vara exakt det ena eller det andra materialet som ett självändamål.

På senare år har bindning av klassiska laxflugor ökat i popularitet, och faktum är att det också blivit lättare att få tag i en del av de material som tidigare ansågs vara "borta för alltid". Men det kostar både tid och pengar att skaffa dem, särskilt de material som kräver exporttillstånd enligt CITES-bestämmelserna, det vill säga de bestämmelser som reglerar handeln med hotade och skyddade arter, och som varje seriös flugbindare självklart följer. Statens Jordbruksverk i Jönköping har listan, telefon 036-15 30 00.

Men eftersom lusten att binda oftast är större än tålmodet att vänta på att ett dyrt och svåråtkomligt, om än fullt lagligt, material skall bli tillgängligt, är substituten åter aktuella – precis som

de en gång var under de klassiska laxflugornas storhetstid. Och substitut finns det gott om, bara man börjar leta. Det blir också mycket billigare, och framför allt får man en del flugor bundna. Därmed har man bättre möjlighet att öva upp bindteknik och skicklighet på laxflugor i "full skala", vilket sannerligen är en utmaning även för den skickligaste.

Mikael Frödin har i sin bok "Klassiska Laxflugor, Mönster och Historia" granskat ett stort antal av de mest kända klassiska laxflugorna vad beträffar deras mönsterbeskrivningar och tillkomst. Han har för de flesta flugor hittat den äldsta publicerade mönsterbeskrivningen (vilket för övrigt inte behöver vara en exakt beskrivning av den första flugan som bands av en viss sort) och studerar därefter hur mönstren förändras beroende på vem som binder och beskriver dem. Inte sällan förekommer avvikelser från den först publicerade beskrivningen. Ibland beror det på tycke och smak, men lika ofta på att flugbindarna även på den tiden hade begränsat med material.

Både Sven-Olov Hård och Mikael Frödin, som jag pratat med inför denna artikel och som lånat mig de flesta av de äkta fjädrarna samt laxflugorna för fotografering, har sett mängder av laxflugor bundna under den klassiska epoken, och de säger att även om fjädrar som Blue Chatterer, Indian Crow och Toucan dominerade under en viss tidsperiod, så är substitut inte alls ovanliga. Men flugorna är mycket vackert bundna i alla fall. Generellt användes mer av förstnämnda fjädrar under 1800-talet och mer av substituten under den första delen av 1900-talet och även senare. Men vi måste då också komma ihåg att det på den tiden fanns en, totalt sett, mycket större tillgång på tropisk fjäder än det gör idag, och att de brittiska kolonierna runt om i världen var grunden och förutsättningen för att dessa fjädrar användes i olika flugmönster. Som exempel på rådande förhållanden kan nämnas att Indian Crow och Toucan finns upptagna i en Hardy-katalog över flugbindningsmaterial från början av seklet, men att de redan då låg skyhögt i pris över allt annat material. Vi skall heller inte glömma bort att kungsfiskare, som vi idag ofta betraktar som substitut, också är originalmaterial för en mängd laxflugor.

Ytterligare en detalj, som komplicerar bilden för den som vill binda lika originalmönstren, är att det i gamla mönsterbeskrivningar oftast bara står vilken fågel som skall användas för en

viss del i flugan. Men på en fågel finns en stor mängd fjädrar, vilka inbördes kan vara mycket olika. Färg och form på till exempel Indian Crow kan variera med fågelns ålder och var på fågeln fjädern sitter. Fjädrarna varierar också med vilken art det är frågan om. Ibland är det givet vilken fjäder som avses, men ibland mer svårtolkat. Om det finns en bild av flugan blir ofta denna styrande, men var tolkningen av flugan på just den bilden riktig?

Fjäder färgad med doppteknik

Ett förhållande som bidrar till de klassiska laxflugornas skönhet är att man på fjäder som inte är färgad kan se skiftningar i olika färger eller färgnyanser, vilket ger ett mycket vackert intryck och viss prägel. En fjäder som är färgad får nästan samma färg över hela fjädern, och då försvinner nyanserna. Det som avgör hur likt ett substitut blir den äkta fjädern är dels storlek och form, men också färg och struktur. När man letar efter bra substitut får man därför söka efter fjäder som sammantaget liknar originalet mest. Väl inbundna på flugan minskar också skillnaderna mot originalfjädrarna något, eftersom man inte längre ser en fjäder i sin helhet ända ner mot roten, utan bara den synliga delen.

De färgade substitut som vanligtvis finns att köpa till Blue Chatterer, Indian Crow och Toucan är alltid färgade i sin helhet och dessutom nästan alltid i fel färger, vilket gör att man inte når fram till det riktiga "äkta" utseendet. Eller så är substituten inte färgade alls, det vill säga de har sin naturliga färg. Om det är ett lyckat substitut är detta oftast bättre, även om färgen kan avvika något. Men om man väljer ut substitut med omsorg och sedan färgar själv med den doppteknik jag skall beskriva i denna artikel, kan slutresultatet bli mycket likt den äkta fjädern. Särskilt om man sedan dessutom lägger ner möda på att använda rätt bindteknik.

I min egen flugbindning har jag nästan aldrig använt svårtillgängliga material som Blue Chatterer, Indian Crow eller Toucan. Jag har antingen uteslutet dem eller använt substitut av olika slag – en del egenhändigt tillverkade. Men för sex, sju år sedan, efter det att Sven-Olov Hård började skriva artiklar om klassiska laxflugor i FiN, fick jag en nytändning och började leta nya substitut. Jag experimenterade, färgade och utvecklade en teknik att färga, som jag kallar partiell färgning eller

dopptechnik. Tekniken går i princip ut på att man bara färgar en viss del av en fjäder. För de fjädrar jag beskriver i denna artikel räcker det med att doppa spetsen av en substitutfjäder i ett färgbadd för att imitera Indian Crow och Toucan. Blue Chatterer imitationen färgar jag helt och hållet – eller inte alls.

För färgning med dopptechnik behövs en mindre, rostfri skål, en pincett med smal spets, ett glas med sköljvatten, färger och ättika. Jag använder Veniard's färger, men ibland också Dylon, som finns hos färghandlare eller i varuhus. Jag fettar aldrig av fjädrarna mer än genom att doppa ner dem hastigt i lite utspätt diskmedel, därefter i vatten och sedan färgar jag dem direkt. Fjädern måste vara blöt, annars suger den till sig för mycket färg nedifrån spetsen. Om den ändå skulle göra det, brukar jag hastigt doppa den i kallt vatten, som jag har stående i ett glas vid sidan av färgbadet.

Genom att upprepade gånger doppa ned endast spetsen eller den del av fjädern som man vill skall ta färg, och däremellan skölja den i vattenglas, kan man uppnå mycket vackra effekter. Det man utnyttjar är att fjädern inte tar all färg direkt, utan att det sker gradvis.

Genom att laborera med olika styrkor på färgbaden, kan man därigenom uppnå den effekt man önskar, och man kan också enkelt tona färger i varandra, men man måste då komma ihåg att hela tiden röra lite på fjädrarna upp och ned i färgbadet, vars temperatur bör ligga på sjudning.

Ett exempel på tonad fjäder är de små rundformade tupphackel, vilka jag färgat liknande Ariel Toucan. De har först doppats till cirka 3/4 längd ned i ett svagt bad med Veniard's Bright Yellow för att uppnå den svagt citrongula nyans som finns närmast

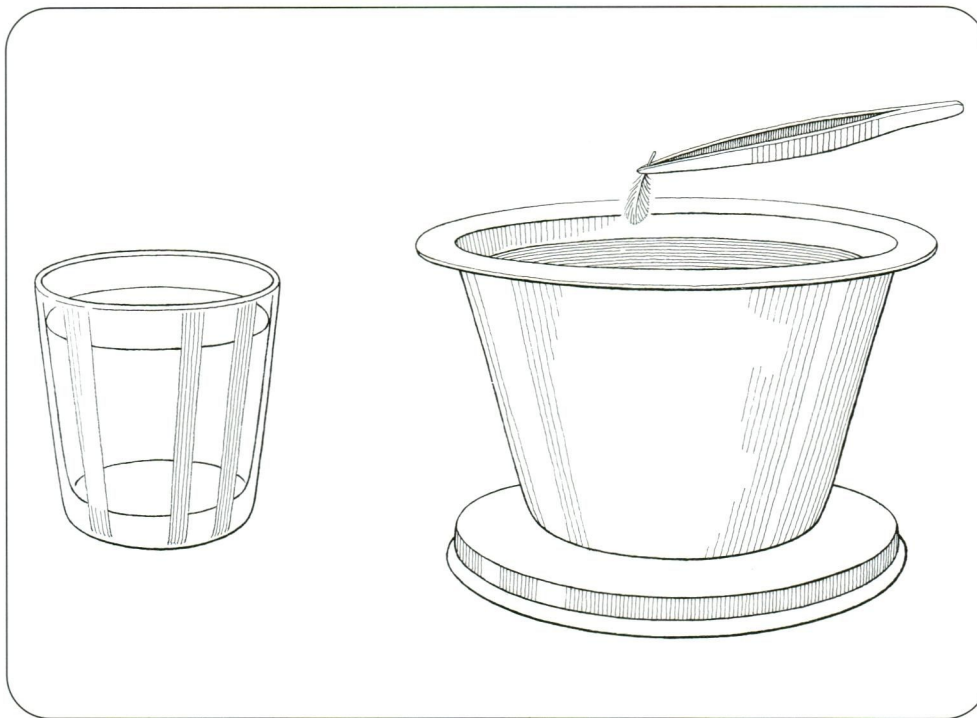
roten på den äkta fjädern. Därefter har jag doppat ned dem till ungefär halva längden i ett relativt svagt färgbadd med cirka 3/4 Veniard's Yellow och cirka 1/4 Veniard's Hot Orange. Genom att till sist låta endast sista fjärdedelen av fjädern få lite längre tid i färgbadet, uppnår man ett ganska fint resultat och får en djupt guldgul spets,

sen. Också detta är ett relativt kraftigt färgbadd. Roten på den färgade kungsfiskarfjädern ger för båda dessa varianter ett mörkt intryck på den färdiga flugan liknande äkta Blue Chatterer.

Blue Chatterer

Blue Chatterer tillhör familjen Co-

tinga och finns i en stor mängd arter som sinsemellan kan uppvisa olika färger. Den fjäder som utslutande användes i de klassiska laxflugorna kom från en art som på flugbindarspråk kallades Blue Chatterer, och vars färg är distinkt, nästan lysande isblå. Kungsfiskaren (som vi får från Asien) är mörkare och kan förekomma i olika nyanser. Chattererfjädern har tjockare bistrålar än kungsfiskarfjädern, vilket säkert bidrar till den föras förmåga att reflektera ljus,

Använd en liten rostfri skål – aldrig aluminium – och doppa försiktigt med en pincett ned den del av fjädern som skall färgas i det sjudande färgbadet. Fjädern måste vara blöt då den doppas ned, annars tar den färg för snabbt. Skulle fjädern ändå ta för mycket färg, sköljs den genast i ett glas med vatten, som står till hands vid sidan om färgbadet.

som när fjädern väl är inbunden på flugan blir mycket övertygande.

Indian Crow substitut är fjädrar från hakan/halsen och sidan av halsen på en vanlig guldfasannacke. Jag väljer ut de fjädrar som har ungefär rätt form och färgar sedan bara spetsen och ibland en del av stammen i ett enda kraftigt färgbadd bestående av hälften Veniard's Hot Orange och hälften Veniard's Scarlet. Ett hastigt dopp ger rätt blekorange ton på mittdelen av fjädern, ett längre dopp i spetsen ger en eldigt röd färg.

De substitut jag använder för Blue Chatterer är kungsfiskare, och dessa färgar jag inte alls eller ibland till mörkare blå nyanser. Jag använder då Dylon's Arabian Night (16) i ett relativt kraftigt färgbadd, eller om jag vill ha den blålila variant som Blue Chatterer faktiskt finns i naturligt, men som är mycket ovanlig, i en blandning av Dylon's Arabian Night och Veniard's Scarlet, som i detta fall ger den blåroda nyan-

och roten är närmast den färgade delen svart. En kungsfiskarfjäder har en mycket tunnare struktur, är mörkare i färgen och vid roten närmast den färgade delen är den mellangrå. En jämförelse ger vid handen att det behövs tre till fyra kungsfiskarfjädrar av en ljus nyans för att uppnå samma effekt som en enda Blue Chatterer. Annars är dessa fjädrar mycket lika varandra. De mörkare färgade kungsfiskarfjädrarna är sådana som jag använder för att rot-delen blir svart och att det hela blir snyggt på flugan, men jag vet inte om det finns någon Chatterer som exakt liknar den nyansen. Många äldre flugor som har lite mörkare ton på denna fjäder är sannolikt bundna med kungsfiskare och inte med äkta Chatterer.

Indian Crow

Indian Crow tillhör också familjen
forts på sid 51

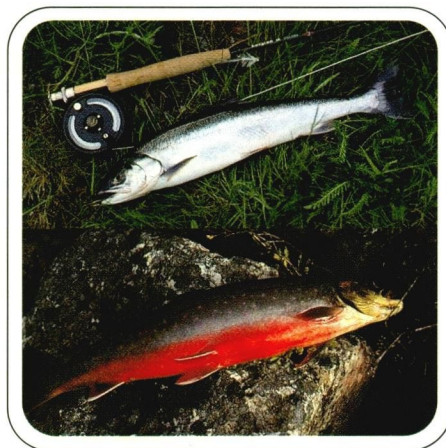

Arthur Johansen fisker i Vouddasjåkka.

Finnmark – Norge for nordmennene?

Text, foto & karta: Terje Bomann-Larsen

Finnmark er selve fiskedømmen. Her finner du sagnomsuste storlakselver som Tana og Altaelva, utallige småelver med smålaks, sjørret og sjørøye, eller bortjemte fjellvann og elver med ørret, røye og harr i drømmeklassen. Og bortsett fra de enorme avstandene, er fisket både rimelig og lett tilgjengelig, ihvertfall for oss med norsk pass. I Finnmark får nemlig ingen utlending fiske lenger enn 5 kilometer fra offentlig vei. Denne regelen skulle i sin tid stoppe rovfisket som ble drevet av folk som kom over fra Finland. I dag virker den bare urimelig, og slett ikke til beste for Finnmarks egen befolkning som sikkert kunne gjøre gode inntekter på sportsfisketurisme i ordnede forhold. Restriksjonene som

Sølvblank sjørøye, eller ildrød fjellrøye: Røya er den mest utbredte fiskearten i Finnmark.

er lagt på utlendinger er nemlig ikke først og fremst et vern om truede bestander. Det gjelder å sikre matauk for en lokalbefolkning som i enkelte områder har drevet et hensynsløst rovfiske med ødeleggende effekt på gode ørret- og røyebestander. Dette har vært muliggjort av svært liberale forskrifter for motorferdsel, som også har påført den arktiske naturen skader som det vil ta tid å lege.

Men Finnmark er stort, og befolkningen liten. Ennå er det godt fiske å finne, også innenfor 5-kilometersgrensen. De store lakseelvene er godt kjent, og med unntak av Altaelva er det ikke vanskelig å komme til. Det er bare å velge seg ei elv og kjøpe kort for den tida man ønsker å fiske. Her finner man

også overnattingstilbud i form av campingplasser, hytter, fjellstuer eller hoteller. I mange småelver er det mulig å fiske laks i genuin villmark. Det gjelder særlig de mange sideelvene til Tana, men av en eller annen grunn er også disse stengt for utlendinger, også innenfor 5-kilometersonen. Tilgjengelig er derimot de mange spennende småelvene på Varangerhalvøya, som foruten laks, også har gode bestander av sjørørret og sjørøye. Sistnevnte er jo et nytt bekjentskap for mange av oss søringer, og denne nordlige røyevarianten kan ofte redde fiskedagen når laksen er i det umulige hjørnet.

Og det ser slett ikke lyst ut når vi lander i Alta en av de siste dagene i juni. Fisket er ekstra avhengig av godt vær så tidlig på sommeren, og vi møtes av 5 fattige plussgrader, regn og vind. Dertil var våren uvanlig sein, og på vei over fjellet mot Porsangerfjorden, er det sørpekorn i regndråpene som slår mot frontruta på leiebilen. Landskapet er gråbrunt, bjerkene står ennå i knopp, og vi er ikke mer enn ca 250 meter over havet. I lakseelva står fiskerne med tung redskap. Ryktet sier at en eller annen har mistet en fisk på mark men ingen vi snakker med har sett eller kjent noe. Så mens andre svinger sine tohåndsstenger med blyliner i klasse 11 og 12, tackler vi opp med flytesnører i klasse 5 og 6, og går på jakt etter sjørøye. Riktignok har den ikke startet gytevandringen ennå, men sjørøya er enda mer stasjonær enn sjørørreten, og beveger seg aldri langt fra barndomselva. I fjorden jager den sil og gammarus, og i jakten på krepsdyrene kan den gå med tidevannet helt opp i de nederste hølene i elvene. Sjørøya finnes i alle elver, og utpå sommeren går den også lenger opp i vassdragene for å gyte. Den går gjerne ikke så langt som laksen, og står ofte i rolige partier i elva, hvor den i perioder er næringsaktiv og kan tas på nymfe eller tørrflue. (Se forøvrig Øystein Aas og Ketil Bjørklunds artikkel i FiN 2/96.)

For meg synes det håpløst: Nysnøen ligger nesten ned til havflaten der vi
forts på neste sida

Överst: Dette er også Finnmark: Midnattsol over en stille "loubbal".

Mitten: Arthur i dyp konsentrasjon om en mulig storørret under "mangroverøttene" ved motsatt bredd.

Underst: "Elveelefanten Jumbo" viste seg som det optimale framkomstmiddel i Avzijaakkas grunne stryk.

står i elveoset og pisker våre fluer mot kuling fra nordvest. Kulda trenger inn gjennom ull og fiberpels, og det er ikke tegn til liv under den opprørte vannflaten, Arthur derimot, har vært mye i Finnmark og er optimist. Snart står 9½-foteren hans i bue og det plasker voldsomt ute i strømmen. Noen minutter senere er det min tur, og før vi har fisket en halv time ligger to blanke fisker på lit de parade mellom strandsteinene: Begge er tatt på langhårete hvite streamere som Arthur har bundet opp for å imitere sil, og veier til sammen nærmere to og en halv kilo. Neste dag har vi et vellykket fiske med en gammarusimitasjon som jeg selv har kreert for anledningen. Riktignok slår fire stykker seg av under kampen, og bare en havner i håven, men vi har et par riktig underholdende timer med sprek og bitevillig fisk i kilosklassen.

Mot Kautokeino

Men hovedmålet for turen er Finnmarksvidda, og siden vi er så tidlig ute, må vi sørover for å møte sommeren. Vi setter derfor kursen mot Kautokeino. Egentlig litt synd, for det er i nord man finner de rene røye- og ørretvannene, som f eks på Laksefjordvidda. Her er et konglomerat av vann og småelver hvorav de fleste har, eller ihvertfall hadde, gode bestander av røye og til dels ørret. Men besøket av fiskere er stort, og etter at man åpnet anleggsveien fra Adamsfjord, har det vært mulig for lokalbefolkningen å kjøre fire mil inn på Laksefjordvidda med småbåter og garn, så her kan det være folksomt sommerstid.

Arthur, som har opplevd rushet i dette området tidligere, var derfor stemt for å kjøre noen mil lenger østover for å prøve lykken på Ifjordfjellet. Her ligger ikke de blå flekkene like tett på kartet, men muligheten for å oppdage "nye" drømmevann syntes betydelig bedre. Men vannene på Ifjordfjellet ligger stort sett over 350 m o h, og er sannsynligvis dekket av is. Heller ikke elvene frister. Lakselva, som renner ut innerst i Porsangerfjorden, går stor og tung, og når man vet at det er fjell i nedslagsfeltet som rager mer enn 1000 m o h, er den neppe særlig varm heller. Ellers er Lakselva (foruten laks) kjent for å holde fin og stor harr, og ovenfor den lakseførende strekningen, hvor den heter Loustejåkka, går det visstnok pen brunørret. De nederste ca 5 kilometerne mot Gaggajav-

ri ligger dessuten innenfor 5 kilometerne fra riksveg 96. Men hvite bølgekammer i nordvest kuling skaper ingen fiskefeber, så vi drar videre sørover.

Å kjøre leiebil i Finnmark er ikke billig, men offentlig kommunikasjon er ikke all verden, så det blir alternativet for den som vil være mobil. Dessuten er veiene gode, og trafikken minimal. Ved Karasjok møter vi det mektige Tanavassdraget, og videre mot Kautokeino kjører vi langs Jiesjåkka som kommer fra den store Jiesjav'ri, i hjertet av Finnmarksvidda. Dette er også et velkjent fiskeområde, men her er det mer sammensatte bestander, med et betydelig innslag av "østfisk". Det får vi bevis på da vi stopper og gjør noen kast i innbydende Vouddasjåkka som stedvis følger bilveien etter at vi har forlatt Jiesjakkas løp. I sekken har Arthur noen sider kopiert fra "Sportsfiskernes leksikon", og vi kan lese en lovende beskrivelse av elva: Ørret på 2-3 kilo ikke er uvanlig, og siden det dreier seg om ei sideelv til lakseførende Jiesjåkka, kan det slenge en laks innimellom.

På første kastet har Arthur fast fisk. Det er en harr på knappe 3 hekto som raskt blir landet og returnert. Vi forventer fler, men det er dødt. Ikke så rart kanskje, for fortsatt er polarlufta kjølig, og knapt et insekt er å se. Ikke engang Finnmarksmyggen er plag-som. Men vi får et bevis på at her finnes større fisk i de dype, mørke lonene. Ved bredden ligger restene av en ganske nyrenset harr, og vi anslår dem til å stamme fra en fisk i kilosklassen. Mye kan ha endret seg siden "Sportsfiskernes leksikon" gikk i trykken for 30 år siden, og det var timers gange til nærmeste bilvei, men ingenting tyder på at Vouddasjåkka er hardt fisket.

Dette er forøvrig et generelt inntrykk av elver som ikke gjelder som lakseførende. Fra bilen så vi utallige fristende stryk og loner, men ikke en eneste fisker. Vel var det tidlig, og i kaldeste laget, men det finnes også andre forklaringer. Samene bryr seg ikke om sportsfiske. De fisker med garn for å skaffe mat, og det gjør de i stille vann. Det er sik og røye som er ettertraktet, mens harren, som i elvene kan være både stor og tallrik, er uinteressant. Ørreten har heller ikke samme status som sørpå, dessuten er det ikke så mye av den. Dette kan være en forklaring på at den mektige Kautokeinoelva får renne uantastet nordover langs riksveg 93 mot Masi og Alta. De første 40 kilometerne fra tettstedet Kautokeino minner den mest om en lang innsjø,

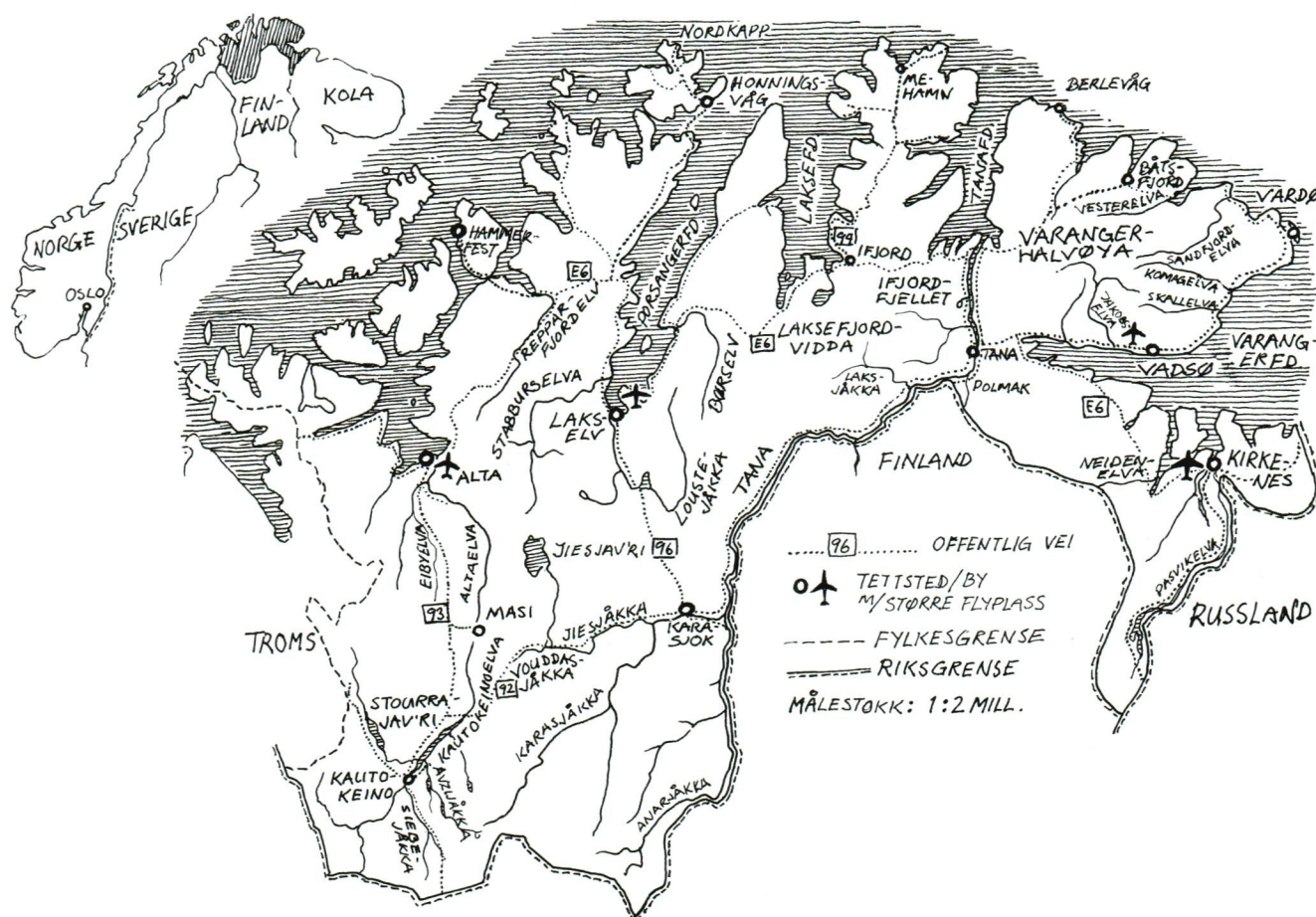
men etterhvert som den nærmer seg Masi byr den på fristende strømpartier hvor mektige harrfinner bryter vannflaten i rolige vak. Det mest kjente området for harrfiske her er Pikefossen, ca 14 kilometer sør for Masi. Om man foretrekker mindre vassdrag, har Kautokeinoelva dessuten en rekke interessante sidelver som i noen grad ligger innenfor 5-kilometerssonene.

Avzijåkka

En av disse er neste mål på vår reise. Etter et opphold ved innsjøen Avzijav'ri, skal vi padle Avzijåkka ned til sivilisasjonen igjen. Til dette formålet har vi lånt en oppblåsbar kano av tysk fabrikat. Den viser seg å være perfekt i små og stedvis svært grunne elver som det finnes så mange av på Finnmarksvidda. Selv godt lastet glir den over grunnstrykene som en raft. Likevel er den smidig og smyer seg gjennom trange løp og mellom store steiner som en kano. En eller annen form for båt kan i det hele tatt være nyttig når man skal ferdes langs mindre elver i Finnmark.

Veltråkkede fiskestier er det lite av, og breddene er ofte overgrodd av tett vier- og bjørkekratt. Enkelte steder minner vegetasjonen langs Avzijåkka mest om mangroveskoger vi kjenner fra bilder fra helt andre breddegrader. Men ikke bare vegetasjonen er tett. Nå har sommeren slått til for fullt, insektslivet har "eksplodert", og ute i strømmen står fisken "skulder ved skulder" og vaker i en "grøt" av småkryp som nærmest dekker overflaten. Ikke lett å vekke oppmerksomhet med en enslig dunkrok under slike forhold. Men Arthur klarer det, og dagens svar er "flymf". På ei lita mykhacklet flue lokker han flere store sik til hugg, og en smellfeit kilosfisk blir beholdt til middag. Selv har jeg liten erfaring med denne typen fluer, men Arthurs suksess er argument godt nok, så jeg låner et eksemplar fra boksens hans og blir overbevist. Men ørret får vi ikke. Riktig nok opplever jeg et hissig rykk i min "Montana", og begge ser vi noen kraftfulle vak som neppe er prestert av sik, men ørreten her er nok som i de fleste elvene i området; klart i mindretall.

Også den betydelig større Cabardasjåkka som renner ut i Kautokeinoelva like overfor Avzijakkas utløp, har en lignende bestandssammensetning: Mye sik og lite, men til dels stor ørret. Denne elva inngikk også i våre planer, men mens vi padler ned Avzijåkka for-

Informasjon om fisket i Finnmark

Spesielle fiskeregler for Finnmark: Det gjelder ulike kort og fiskeregler for nordmenn og utlendinger. Viktigst er forbudet mot utlendingers fiske mer enn 5 kilometer fra riksveg eller fylkesveg. Dertil er det fiskeforbud for utlendinger i grenseelvene Pasvikelva og Grense-Jakobselv, samt i lakseførende sideelver til Tana. Når det gjelder 5-kilometersregelen, finnes det to muligheter til dispensasjon. A: Skaffe seg en invitasjon fra en fiskekamerat med bopel i Finnmark (prøv en annonse i ei lokalavis). B: Kontakte en lokal reiselivsbedrift, som f.eks. AKU-Finnmark AS i Alta som legger opp guidede turer spesielt for fluefiskere. Opplysninger om slike arrangerer fås forøvrig ved reisebyråer eller den lokale Turistinformasjon.

Utstyr: Klær og overnattingsutstyr skal tåle en vinterdag. Husk også myggmiddel og nett. Det blir enten kaldt eller mygg! Om man ikke skal gå langt, er lavvoen (sametelt) fin som "base camp". Med bål "innendørs",

kan man koke kaffe og tilberede mat i et nesten myggfritt miljø. Om man vil sove i lavvoen, bør man skjerme soveplassen med netting. Eller man kan ha et separat fjelltelt som "soverom". Dertil er det greit å ha en sammenleggbar eller oppblåsbar båt for transport på elv og sjøer. NB: utlendinger er pålagt å desinfisere båter som bringes over grensen! Bortsett fra de største lakseelvene dekker du alle fiske situasjoner med to stenger i klassene 4-7, og da har du ei reservastang om uhell skulle skje. Du bruker stort sett de samme imitasjonene som i fjellet sørpå, men bind gjerne noen store muddlere med rødt i halen eller kroppen. (Arthurs favorittattraktor for røye på kalde og blåsige dager.) Ellers bør du ha hvite streamere og gammarusimitasjoner for sjørøye fiske på kysten.

Øvrig informasjon finner du bl.a. i brosjyrene "Innlandsfiske i Finnmark" og "Utlendingers fiske i Finnmark", som du får ved henvendelse til: Statskog Finnmark, Damsvn. 1, N-9800 Vadsø.

later sommeren oss, og da vi våte og småfrosne banker på hos en fastboende same for å telefonere etter drosje, viser termometeret stusselige 6 grader. ja, selv myggen er forsvunnet, så jeg kan stå under brua og skifte til tørt tøy

uten å få et eneste stikk. Under disse forholdene frister sivilisasjonen mer enn et usikkert fiske og ei natt til i en småvåt lavvo.

Vi skal dessuten med fly fra Alta klokken 8.30 neste morgen. Så selv

om ryktene forteller om stangfisket øret på over 5 kilo, får Cabardasjåkka vente til en annen gang. Men om andre vil prøve: Den renner i sin helhet innenfor 5-kilometersonen fra riksvei 92/93...

Söderhavet bjuder på fiskrika laguner

Från pol till pol...

Att gå över ån efter vatten kan ibland vara mycket lärorikt. För visst känns gräset grönare – och vattnet blåare och klarare – på andra sidan, och visst upptäcker man att alla flugfiskare är bröder och systrar oavsett var vi fiskar våra flugor. Från pol till pol – från norr till söder – eller från fiskepool till fiskepool möter vi nya, stimulerande människor och fiskeupplevelser

Text & foto: Leif Milling

Jag fick en ny flugfiskebroder i februari förra året. Han är fiskeguide och heter Zane Mirfin och har gjort flugfisket till livsstil. Halva året guidar han flugfiskare i Nya Zeeland och andra halvan i USA.

Jag och min fiskekompis Anders guidade oss till att börja med fram på egen hand med hjälp av en annan och i och för sig utomordentligt bra fiskeguide. Det var emellertid en ganska liten guide, även om den var fylld med många tips om de bästa fiskeströmmarna. Den lilla guiden var dessutom billig och passade utmärkt i handskfacket på vår hyrbil.

Gunnar Westrin var med oss första veckan på vår resa.

Han hade valt samma lilla guide, men redan efter några dagar upptäckte vi att vår guide hade en stor brist – det gick inte att prata med den. Visserligen hittade vi till rätt vatten, men inte alltid vid rätt tillfälle. Visst fick vi också fisk, men flugfiske är så mycket mer än att dra upp stora öringar, även om de väger två, tre kilo. Flugfisket blir så mycket rikare om man lär sig en del om landet man besöker från någon som verkligen bor där. Flugfiske är kamratskap, att man delar upplevelsorna med någon. Det må sedan vara enkla, vardagliga saker; som att äta vitlöksmackor och dela på en flaska vitt lådvin tillsammans. Det kan vara någon

med en artrikedom vi bara kan drömma om...

som frågar hur man mår, någon som bryr sig. Att resa som flugfiskare betyder att lära känna nya människor, att få nya vänner...

Visst hade vi ett intressant fiske under vår första Nya Zeeland vecka, och visst var vår lilla fiskeguide till stor hjälp. Den gav oss villigt svar på konkreta frågor om fiskbestånd, bästa fisketid, flugval och beskrivning av hur man hittade fram till det aktuella vattnet. Ändå saknade vi en lokal guide – en personlig guide av kött och blod.

Så kom jag att tänka på min fiskebroder Sven i Östersund och hans berättelser om sitt fiske i Nya Zeeland. Sven hade visat mig ett news-letter från den fiskeguide som hjälpt honom till rätta. Det verkade mycket seriöst.

Någon dag och ett par telefonsamtal senare styrde vi in mot St Arnaud, där Svens guide Zane Mirfin bodde och arbetade för traktens lodger, och där vandrarhemmet "Yellow House" blev vårt hem för några oförglömliga fiskedag-

gar. Det visade sig lätt att få kontakt med Zane – det var nämligen hans flickvän som tog emot oss som värdinna för vandrarhemmet.

Tänka sig att vi som närmast är "födda med flugspö i hand" nu sökte hjälp av en fiskeguide...

En hård vind, men från en molnfri himmel, välkomnade oss första fiskemorgonen med Zane. Det fanns många dalgångar med fina strömmar att välja mellan, och redan från start visade Zane att en bra fiskeguide är värd varenda krona. Den hårda vinden blev aldrig något problem. Zane valde en liten å som låg i en vindskyddad dal med ett pas-

toralt landskap och som sammanfattade "flugfiske i Nya Zeeland" på ett perfekt sätt. Efter några timmars fiske i detta paradiset hade vi landat fyra öringar mellan 2 och 4 kilo. Dessutom hade vi fått en värdefull lektion i konsten att upptäcka fisk i ginklara vatten...

forts på nästa sida

Även om vattnet är ginklart gäller det att se fisken, och som alltid är det lättare att upptäcka det man söker – om man vet vad man ska titta efter...

forts från föreg sida

Det senare kan tyckas enkelt, men det är på samma sätt där som i min hemmaälv Gimån, även om förhållandena skiftar.

Det gäller att upptäcka fisken. När den är aktiv och äter brukar flugvalet inte vara det viktigaste, utan det är mer fråga om presentationen av flugan.

I Gimån är basfödan nattsländor, och i Nya Zeeland fungerade samma grundregel. Vi hade Streaking Caddis som första recept och varierade med goldegg-varianter för djupfisket samt grashoppor som lokala specialare.

När vi smög fram i februariäs högsommarvärme – Nya Zeeland ligger ju på södra halvklotet – och Zane visade oss på aktiva öringar, sattes vi verkligen på prov. Jag fick till uppgift att kasta på en fisk som stod fem meter uppströms i det klara vattnet. Efter några minuter kunde jag se den avteckna sig mot en ljusare sten. Att den åt nymfer kunde jag däremot inte se – men jag litade på Zane. Han fick också välja fluga, men satte även på en bit polygarn som nappindikator på tafsens. Det var i och för sig inget nytt för mig, men han fäste garnet endast 15 centimeter från nymfen. Jag hade självklart satt tofsen vid skarven mellan fluglina och tafs. Här kom det ny teknik – bara att tacka och ta emot!

Jag kastade och koncentrerade mig på nappindikatorn. Så kom markeringen och jag höjde spöt i ett mothugg. För sent! Fel igen!

Zane förklarade att jag inte skulle göra mothugg med spöt, utan det måste ske med linan från rullen. Direktkontakt var det enda rätta.

Nytt kast. Fisken rörde sig... och Zane skrek "STRIKE"!

Spöt bugade till. Äntligen var min största Nya Zeeland öring krokad. Men trots den höga vikten på närmare 4 kilo blev kampen kort om än intensiv.

Hemma i Gimån skulle jag behövt en kraftigare tafs samt minst 30 minuters vadande och kämpande för att få en sådan öring färdig för häven. Så gräset är kanske inte alltför grönt på andra sidan...

Men här var Zane på sin mammas gata, och som det engelska ordspråket lyder; it's always more easy to see what you expect to see and then sharpen your eyes accordingly. Visst är det lättare att upptäcka det man söker – om man vet vad man ska titta efter. Med hjälp av Zane såg vi därför fiskar som vi annars skulle ha missat på egen hand. Det var också Zanes erfarenheter som ledde oss till rätt vatten vid rätt tillfälle och som gjorde vår resa till en så stor och minnesvärd upplevelse.

Zane Mirfin pekar ut var fisken står; det är alltid lättare att se – när man vet vad man ska titta efter!

När man reser för att fiska fluga på andra sidan jordklotet köper man en flygbiljett som medger flera stopp på vägen. Jag valde Söderhavet och Cooköarna – ett hula paradiset med vackra flickor, turkosfärgat vatten och makalösa laguner med fiskar i alla tänkbara färger, former och format.

Första morgonen på Aitutiki smög jag ut i gryningen.

Klockan var bara fem, men fisken jagade redan i det första morgonljuset. Jag hade mina fiskepärlor i en midjeväska och Teva-sandaler istället för vadare för att skydda fötterna. Det enda klädesplagget var badbyxor – vattentemperaturen var plus 32 grader...

På hotellet hade jag funnit en turistbroschyr, där det bevisligen stod att Aitutiki bjöd på ett "Saltwater Paradise Flyfishing". Men den lokale guiden hade åkt till fastlandet för att heja fram det egna rugbylaget. Så jag fick klara mig på egen hand. Dagen innan hade jag köpt några bläckfiskimitationer, men de var svårkastade med mitt klass sex spö. Fisketekniken var minst sagt ansträngande med långa kast och hemtagning i högsta möjliga fart.

Det blev många och långa kast – och då och då allt för stor fisk för mina kläna grejor. Trots 200 meter backing på rullen hade jag inte en chans. Påslagen var för brutala och rusningarna helt osannolika! Efter någon minut med tafatta försök från min sida small tafsens alltid av – trots att den var nolltrettio... smack!

Jag tror att jag fiskade tuna eller bonefish, men jag är inte helt säker. Däremot njöt jag enormt av kraften hos fisken och av morgonljuset från öster. Även här fann jag en brygga i kontakten med andra människor.

När jag simmade tillbaka över kanalen mot strandbaren satt personalen redan vid sitt morgonfika. De bjöd spon- tant in mig att dela deras kaffestund, och återigen kunde jag konstatera att fisket för oss människor närmare varand- ra oavsett var vi kommer ifrån.

Så ibland är gräset verkligen grönare på andra sidan. Det är alltid lika stimulerande att träffa nya människor. Flugfis-

ket har för mig blivit en entrébiljett till kontakt med många nya vänner.

Det är kanske den viktigaste ingrediensen i begreppet "ett rikt liv".

Flugfiske är ett sätt att leva, ett sätt att må bra – och ge- nom att resa upplever vi hur många bröder och systrar vi har runt hela vår värld – och hur lika vi är varandra...

Et møde med Erik den Røde...

Från pol till pol; även på Grönland får man som flugfiskare nya vänner, men man möter också ett landskap, som vid en första anblick kan tyckas nog så öde, men som snart visar sig vara en gammal kulturbygd med mängder av historiska lämningar från äldre tider. Att göra en fiskeresä till avlägsna vatten ger så mycket mer av intryck och upplevelser, om man också intresse- rar sig för det landskap och den kultur man gästar

Av Per Jacobsen

Foto: Per Jacobsen samt bilder vänligen utlånade av Grønlands Landsmuseum

Efter vi var flyttat till Grönland för et større ingenjörfirma, som blandt andet skal forestå bygning af de nye luft- havne her på verdens største ø, var der endelig tid til at undersøge mulighe- derne for lystfiskeriet i området om- kring Nuuk.

Nu viste det sig så heldigt at en af de lokale arkitekter som jeg arbejder sam- men med desuden er en meget ivrig fluefisker. Aslak Rosing hedder han, grønlander, og glad for det. Han har en lille hytte liggende inde i bunden af Godthåbsfjorden tæt ved bygden Ka- pisillit. I nærheden findes den eneste lakseførende elv i Grönland. Oplandet er dels et meget omfattende fjeldområ- de som også består af en række søer og dels en del af indlandsisens afstrøm- ning. Udover at have en bestand af oprindelige laks er der en meget stor bestand af vilde fjeldørreder.

Da ferien nærmede sig lånte vi hyt- ten og få dage efter fik jeg arrangeret med en af kollegerne at han skulle sejle os ind i bunden af fjorden i en lille hur- tiggående speedbåd, og så hente os en uge senere hvis vejret tillod det. Turen fra Nuuk varede ca 3 timer og bestod for den sidste del hovedsageligt af sla- lomsejlsads igennem det meget isfyldte farvand i den indre del af fjorden. En- delig når vi frem, bliver sat af, og skul- le nu vandre det sidste stykke ind i fjel- det til hytten.

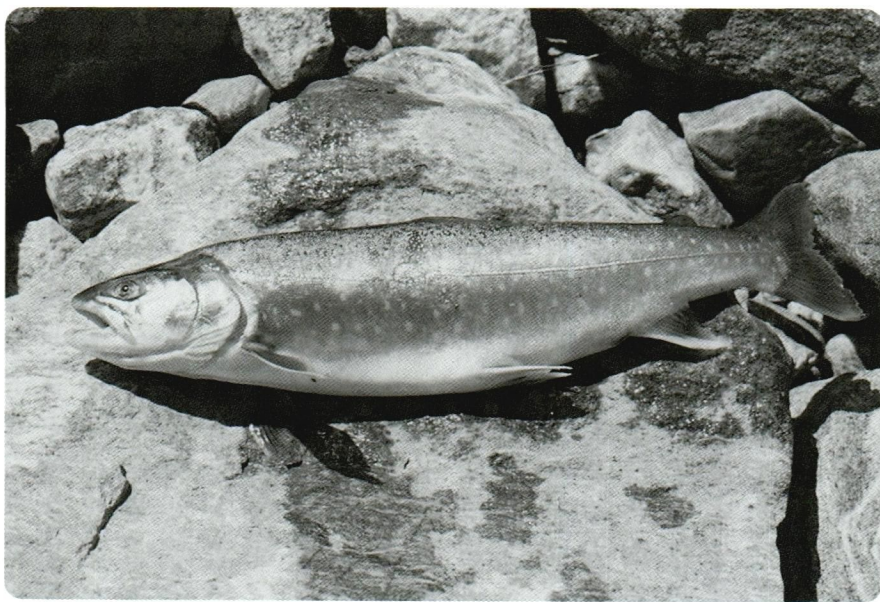
Til forskel for de nordskandinaviske fjeldområder som vi ellers har oplevet,

er landskabet næsten frit for træer og buske, og kun beklædt med meget lave pilevækster, græs i lavningerne og et utal af små krybende planter med sart farvede blomster som dækker store dele af området. Ellers er terrænet stærkt kuperet vekslende mellem store partier blokmark og græsklædte arealer. Dette gir udsyn og overblik. Her er højt til himmelen, og rigeligt plads til begejstringen. Imod øst bjerg- kæden Kapisigdlit Timat som delvist holder indlandsisen tilbage, bortset fra mindre bræer som skyder sig ud i fjor-

den og kælver med en begyndende knagen, afløst af skarpe smæld og en hul efterfølgende drønen. Og imod syd terrænet som elven snor sig igen- nem med mange mindre søer, styrt og gode fiskepladser.

I det fjerne ser vi et par ørne som ikke bryder sig om at vi kommer vandren- de, de fjerner sig, med store tunge vingeslag hver gang vi kommer for tæt på, og rensdyrene som nysgerrigt føl- ger vore bevægelser, og ellers ikke la- der sig forstyrre og græsser videre. Et

forts på næste side

En smuk fjeldørred fra Grönland.

Grønland-terrænet er stærkt kuperet og kun beklædt med lave vækster.

forts från föreg sida
 utal af spurvefugle som forbereder sig til den lange mørke vinterperiode. Sortebær overalt, spiseklare. Myggene ser vi ikke meget til, men store spraglede sommerfugle, næsten som dem vi kender fra Danmark.

Efter at vi har boet i Nuuk i nogle måneder er vi nu endeligt kommet til Grønland. Det rigtige Grønland er der nogen der siger, ovenikøbet med det nødvendige flueudstyr i rygsækken, proviant og et næsten uudforsket område inden for rækkevidde.

Hytten vi ankommer til ligger med en milevid udsigt mod vest over fjor-

den og dens sejlene isbjerge, og mod syd over fjeldområdet.

Med midnatssolen lavt ind gennem stuevinduet opdager vi på væggen, på hvert eneste brædt ved siden af hinanden og øverst oppe under loftsbjælkerne, sidder Aslaks hjemmehundne fluer. Een for hver af de laks han har fanget i elven. Der er mange, næsten hele vejen rundt i stuen, og mange er forskellige. Langt de fleste er lettere laksefluer, enkeltkrogede og kun sparsomt bundet.

Det ser ud til at det gennemgående tema han har held med er sorte hårvingede fluer med blå eller orange hackle og sort krop. Det samme tema

som vi tidligere har brugt i de nord-skandinaviske fjeldvande.

Næste morgen fortsætter vi vor vandring ind i fjeldet i det vi følger elvens løb opstrøms. Vi passerer flere mindre søer og vandløb, og efter adskillige timers vandring kommer vi til et område som vi vil undersøge nærmere. Under kaffepausen, hvor vi forbereder vort fiskeri, betragter vi landskabet omkring os. Området er fuldstændigt uden tegn på menneskelig tilstedeværelse, så langt øjet rækker, og i denne klare luft er det meget langt man ser. Her er der ingen stier, bortset

fra dyrevekslerne, og ingen efterladte spor efter andre.

Og dog.

Vi vidste at nordboerne for mere end 1000 år siden var kommet til området fra Island og boede her i flere generationer som kvægavlere, agerdyrkere, jægere og handelsfolk. At Vesterbygden, som den dengang blev kaldt, igennem flere hundrede år omfattede et utal af gårde, klostre, og kirker spredt rundt i dette enestående fjordlandskab, hvoraf nogle af gårdene endog var anlagt helt inde ved indlandsisen. En af de tilflyttede digtede Havskællvsdigtet med følgende omkvæd:

*Mine rejser jeg den milde
munkes prøver beder styre;
hånden holder himmelborgens
herre over mig bestandig.*

Ifølge "Grænlendinga saga" kom han fra Hebriderne og sejlede med Herjolf og Erik da de tog land i Grønland i år 984.

Vi vidste også at man i dalene heromkring havde fundet spor efter en omfattende handel med varer fra Vinland og Markland, og videre til resten af Norden. Her er blandt andet fundet flint som kun kendes fra det Nordamerikanske kontinent.

Men vi blev overrasket over at se, at sporerne efter vore forfædre var så synlige i landskabet når man først bliver opmærksom på dem. Tuernes former og placering i forhold til hinanden taler deres tydelige sprog. I disse barske omgivelser foregår den biologiske omsætning så langsomt, at tusind år kun meget langsomt kan slette sporerne efter den menneskelige aktivitet. Det er helt enestående i Norden at man kan finde et så stort uberørt område med så mange efterladte tegn på en middelalderkultur, som endnu ikke er udslettet af vor civilisation, eller delvist dækket eller omsat af naturens gang. Det er derfor også her man har fundet den eneste større samling hverdagsdragter fra middelalderen som noget sted er fundet, og ovenikøbet bevaret i så god stand.

Få centimetre under græsdækket kunne vi finde deres efterladte rester, ligesom spor efter ridentier og vandingskanaler er synlige i landskabet. Køkkenmøddinger der som forhøjninger stadig i dag er beklædt med blomsterflor, ved siden af jordvoldene fra de gamle hustomter. Bopladsernes hjemmemark er stadig dækket med frodige græsarter efter flere hundrede års kultivering og gødskning med kvægets staldgødning. Stadig tydelige rester efter små kornmarker med de nu forvildede kornsorter. Man antager

Sporerne efter vore forfædre: bopladsernes hjemmemark er stadig dækket med rester af nu forvildede kornsorter.

at kornet kun sjældent kunne modne, men blev så i stedet ensileret og brugt til kreaturfoder.

Vore forfædre må have levet godt her, med en vildt og fiskerigdom som er ubeskrivelig, og et stabilt fastlandsklima. Dorsetkulturens indvandrere som var kommet oppe nordfra havde flere hundrede år før forladt landet

som nu lå mennesketomt da nordboerne kom, og ingen af de europæiske nationer gjorde i de tider endnu krav på overørighed over disse egne. De kendte knap nok landets eksistens. Et nyt, frit liv med lighed mellem mennesker, selvstyrende, bestående af små decentrale enheder har det været, som

forts på sid 52

En bjørnfælde fra norbotiden – ca 1100-tallet.

BOK- BITEN

Redaktör Jan Sekander

En aldrig sinande bokflod...

Det är något speciellt med bokmarknadens utgivning. Den är som ketchupflaskan. Först kommer ingenting, sen kommer ingenting och sedan allt sammans. Kanske är det detta fenomen man brukar kalla bokflod. Fördelen är att redaktören har ett ganska stort antal böcker att välja mellan, nackdelen att det ibland kan dröja ganska länge innan recensionen kommer till läsarna, eftersom han måste fördela innehåll, förlag, land och dröjsmål så rättvist som möjligt på ett begränsat utrymme.

Jan Sekander

Handbok i Lustfiske

Mikael Engström: *Handbok i Lustfiske. Rabén Prisma. 157 sid. Pris: cirka SEK 310:-.*

Mikael Engström, prisad författare till bl a "Med korpen vid ån" har nu tagit steget in i handboksgenren med sin "Handbok i Lustfiske". Boken tar upp spinnfiske efter gädda och öring i olika typer av vatten, abborrmete och abborrspinn och flugfiske efter laxartade fiskar.

Utgångspunkten är Engströms eget fiske i Stockholms skärgård, vid Österdalälven, i fjällen och i Norge, vilket gör att framställningen blir personlig och initierad, om än begränsad till vissa miljöer. Intressant är att han tar upp ett grundläggande problem många fiskare någon gång har – att hitta "sitt" vatten. Allt detta är väl invävt i Engströms mustiga berättarstil som gör läsningen till ett nöje.

Att läsa den här boken ger känslan av att vara ute med en erfaren och pedagogisk lärare och guide som frikostigt avslöjar hur han fångar den eftertraktade fisken vid just det vattnet. Han drar också gärna en god historia från något fisketillfälle för att sätta fart på fiskesugget. Engström har lagt stor vikt vid att pedagogiskt beskriva olika

fisketekniker – från abborrmete till laxfiske med flugspö.

Havsöringsfiske vid kusten, särskilt Stockholms skärgård, ägnas två kapitel med tips om platser och lämpliga förhållanden. Vad gäller laxflugefisket beskrivs på ett utmärkt sätt detta vanskliga fiske med dess mystik, oförutsägbarhet och den speciella mentalitet en framgångsrik laxfiskare måste ha.

Rödingen är en av författarens favoriter. I ett avsnitt beskrivs förutsättningarna för ett lyckat fjällrödingfiske med fluga. Boken avslutas med en ganska sparsam men noggrant utvald litteraturlista för den som vill fördjupa sig i något speciellt område. Här finns såväl klassiker som moderna "biblar" med.

Sammanfattningsvis är "Handbok i Lustfiske" en faktpäckad bok och inspirerande läsning med personlig prägel. Boken är rikligt försedd med foton av god kvalitet som väl passar till texten. En mängd välgjorda illustrationer kompletterar de mer faktafyllda avsnitten.

Den rekommenderas varmt till såväl den blivande som den etablerade lustfiskaren.

Henrik Nyberg

Gary LaFontaine

Gary LaFontaine: *Velprovde mønstre. Naturforlaget. 260 sid. Pris: NOK 380:-.*

Når en så sentral fluefisker og forfatter av kjente bøker som Caddisflies og The Dry Fly kommer med en ny bok som skal være en syntese av tidligere bøker skaper dette interesse og forventninger. I bokens innledning skriver LaFontaine om tilblivelsen av boka og om de mange fisketurer og tilhørende diskusjoner med fiskekamerater omkring hvorfor og hvordan flue-mønstre og fisketeknikk fungerer i gitte situasjoner.

Boken omtaler i rekkefølge streame-re, våtfluer, nymfer, klekkere og tørr-fluer. I alt 62 mønstre. For hvert flue-mønster er det først en innledning om fisketurer eller episoder som har dannet utgangspunktet og begrunnelsen for den aktuelle flua. Så følger en bindebeskrivelse og til slutt er det et notat fra fiskedagboken til LaFontaine som forteller om suksessfull anvendelse av samme flue.

Boken har en seksjon på 8 sider med fargefotografier av alle mønstrene som omtales. Fluene er også vist i sorthvitt i forbindelse med omtalen av hvert mønster. Sammen med disse er det

Hör gärna av dig till Bokbitens redaktör Jan Sekander om du läst en bra fiskebok som du vill anmäla för FiN:s läsare

sorthvitt teckningar som illustrerar fremgangsmåten ved bindingen, i tillegg til dekorative skisser av fluene som liver opp layouten.

Når det gjelder innholdet i boken vil dette åpenbart appellere til de som tror på imitasjonsfiske og som har en progressiv innstilling til bruk av nye materialer til fluebinding. Forfatteren sier ett sted om et fluemønster at det ikke var å demonstrere effektiviteten av flua som var vanskelig men å få andre fiskere til å prøve den! Lesere som er mindre opptatt av imitasjoner vil ha mest å hente i omtalen av fisketurene og ikke minst den observasjonsevnen LaFontaine utviser under fisket.

Selve boken ønsker nok å presentere seg som en mer gedigen bok enn det den i virkeligheten er. Dette viser seg blant annet ved at de samme bildene som er vist i farger er brukt om igjen, men da i sorthvitt, noen ganger speilvendt, antagelig for å virke nye. At vi blant annet av FiN er blitt bortskjemt med illustrasjoner som er bedre enn de vi ser i denne boken får være en annen sak. Vi får stole på LaFontaine i at dette er hans beste fluer, men det er neppe hans eller forlagets beste bok.

Einar S Ofstad

Havsöringsflugor

Jan Grünwald: *Farlige Havørred-fluer. Gad, Köpenhamn, 136 sid. Pris: DKR 198:-.*

"Farlige Havørredfluer" er af samme model som Grünwalds bog om laksefluerne fra 1994, altså en bog med (fremragende) fluefotos af Columbus Leth og forfatteren, en kort historisk redegørelse og lidt bindeteknik plus mønstret. Det er en brugsbog på fluebinderbordet, men den er ikke nær så veloplagt som laksefluebogen.

Hovedparten af fluene er til å og elv, og der er et afsnit til sidst om havørredfluer til kysten – og det er måske bogens mest interessante, fordi der heri er fluer, som er udtryk for nutidige fluebinderes teorier og forsøg ved kyst og fluestik.

Å- og elv-fluene er de klassiske, uden mange eksperimenter. Her fortæller bogen ikke meget nyt for den fluebinder, som har nogen år bag sig, og som er nogenlunde velbevandret i f eks engelsk fluebinderlitteratur.

Det kan undre, at det næsten ikke præger bogen, at danskerne i Jylland

har et havørredfiskeri i åerne, som ikke står tilbage for fiskeriet mange andre steder. Det er faktisk en ikke helt usandsynlig og vild teori, at verdens største havørred igen engang bliver fanget i Danmark, sådan som det var tilfældet med Plejdrups fra Karup Å, der var verdens største lystfiskerfangede i en menneskealder. Forfatteren synes ikke at have interesseret sig for hverken de klassiske jyske havørredfluer eller for de eksperimenter, som i disse år er igang ved de jyske åer. Det samme gælder for de nutidige havørredeksperimenter, der kendes fra svenske og norske elve og åer.

Der er også en del småfejl – f eks når det hævdes, at "mallard" er fjer fra krikanden. Heller ikke Jydsk Chilimps, Valdemar P Haugaards efterhånden klassiske bæk- og havørredflue, ydes fuld fortjeneste – dens historie er ikke så ukendt, som det fremgår af teksten. Den har været beskrevet både i FiN og i flere bøger.

For læsere, der gerne vil se pæne billeder af fluer er bogen oplagt. Som opslagsværk for fluebinderne (der er registre) er den nok mest nyttig for fiskere, som ikke på anden måde har adgang til de klassiske havørredmønstre.

Mogens Espersen

Kvinnlig författare

Jennifer Olsson: *Cast again. Lyons & Burford, New York, 1996. Pris: 19.95 dollar.*

Cast again är en helt fantastisk bok. Det är sällan som man stöter på en bok som har så mycket att ge och som har en sådan bredd.

Den här boken har någonting för alla, även för dem som inte är flugfiskare. Jennifer Olsson beskriver flera av de viktiga händelserna i sitt liv som flugfiskare. En händelse som lätt fastnar i minnet är när hon berättar om sitt första möte med ett splitcane-spö. Hon talar om den fantastiska känsla det var att få känna detta naturmaterial komma till liv och samarbeta i kasten. Efter många år av längtan får hon till slut ett eget.

För Jennifer Olsson har fisket inte bara varit ett intresse utan även ett sätt att komma undan tillvaron för en stund och få tid att fundera över saker som hänt. Det flödande vattnet var en tillflykt när hennes mamma dog i cancer när Jennifer var ung. Att förlora en för-

älder när man själv fortfarande är barn kanske är någonting av det värsta som kan hända. Jennifer skildrar sin mors sjukdom och död djupt och känslomässigt. Kanske är det ändå saknaden av en mor och tomheten av att inte fått lära känna sin mor fullständigt som är tyngst att bära.

Cast again är, som beskrivits ovan, inte bara en bok om flugfiske utan den handlar i högsta grad om hela Jennifer Olssons liv. Hon skildrar händelser som har betytt mycket i hennes liv med en otrolig värme och känsla. När man väl har börjat läsa är det mycket svårt att lägga ner boken, så om ni börjar på den skall ni se till att ha gott om tid. Medan man läser boken känns det som om man lärde känna Jennifer Olsson. Hon lämnar ut en så stor del av sig själv och gör det på ett självklart och mycket öppet sätt. Hon blandar berättelser om fiske, spön och flugor med delar ur sitt privatliv på ett naturligt sätt. Det är stimulerande att läsa hur en sport kan vara mycket mer än ett intresse. För Jennifer Olsson är den en livsstil.

Cast again är en bok som är mer lättillgänglig och mer lättläst än vad Little Rivers är. Båda är skrivna av kvinnor, men Cast again rymmer så mycket mer, och den är skriven med mer kvinnlighet och – tror jag – med en önskan om att väcka kvinnors intresse för en sport där de fortfarande är en minoritet.

Boken är inte bara intressant och mångfaldig utan den har även litterära kvaliteter. Beskrivningarna av människor och platser är pricksäkra och de tar läsaren dit där handlingen är förlagd. Jennifer spenderar numera en del av året i Sverige, sedan hon gift sig med Lars-Åke Olsson som hon träffade på sitt första besök här. Hon berättar i flera avsnitt hur detta möte kom att förändra hennes liv. Det är fascinerande att läsa kapitlet Grayling river and Lappish knife där hon berättar om Sverige sett i amerikanska ögon. Många saker som är så självklara för oss, som t ex punch, förklaras.

Jennifer Olsson är själv fiskeguide i Montana och hon har tidigare skrivit flera artiklar. Cast again är hennes debutbok och hon har skrivit den med den äran och jag hoppas att det kommer fler. Jag kan å det varmaste rekommendera den.

Maria Hederstierna

Den småländska bäcköringen kan inte motstå "Den lilla svarta".

Den lilla svarta

En enkel allroundfluga som representerar många olika insekter

Text & foto: Jan Å Fritzson

På samma sätt som man ibland hör damer tala om "den lilla svarta" och då menar en klassiskt enkel och tidlös klänning som lämpar sig för de flesta tillfällen, så har också jag en fluga jag kallar "Den lilla svarta" och som visat sig vara synnerligen allround och därför passar för de flesta fiskesituationer.

Den kom ursprungligen till för öringfisket i mina år på Småländska Höglandet, där jag sedan länge haft god framgång med olika flymfer. Det kändes därför naturligt att binda olika färgvarianter av enkla, mjukhacklade flugor, varav "Den lilla svarta" snart blev en favorit. Jag fiskar den nästan alltid impregnerad, flytande just i yt-filmen, och i strömmande vatten kastar jag den både uppströms, tvärströms och nedströms. I det senare fallet befinner sig flugan oftast strax under ytan och fungerar då mer som en traditionell våtfluga. Inte sällan kommer hugget i utfiskningen av kastet,

Den lilla Svarta

Krok: 12–14.

Kropp: Mullvad spunnet på svart, brunt eller olive silke.

Rib: Tunn silvertinsel.

Hackel: Mycket mörkt blue dun eller svart hönshackel.

Flugan binds något fetare än en traditionell flymf.

just då flugan vänder och svänger in mot den egna stranden.

"Den lilla svarta" har också fungerat utomordentligt bra vid fiske efter både harr och öring i Norge, och det har åtskilliga gånger hänt att jag lockat svårtrugad fisk till hugg på den – fisk som andra fiskekamrater stått och nött på och förgäves försökt locka med olika imitationer.

Även för harrfisket i Vättern har "Den lilla svarta" blivit en klar favorit, och numera står den för merparten av mina fångster sett över hela säsongen. Det har hänt allt för många gånger för att enbart vara en slump, att "Den lilla svarta" fått vätterharren att stiga, samtidigt som den visat sig helt ointresserad av alla andra flugmönster.

Jag tror att vi som flugfiskare gärna fastnar för olika flugors yttre utseende som imitationer av de insekter som finns på vattnet, vilket kan vara viktigt

forts på sid 42

Nästan som att fiska torrfluga...

Text: Anders Johansson

Foto: Gunnar Johnson

Fisket gick trögt, det var gråmulet och inga insekter på ytan. Endast småharen skvätte emellanåt efter min torrfluga, men jag fick ingen kontakt med den större fisk som jag visste stod där ute i djupfåran framför mig. Allt talade för ett byte till en djupt fiskad nymf eller puppa.

Sagt och gjort. En förtyngd harörenymf blev första valet. Jag kastade snett uppströms med slak tafs för att nymfen opåverkad av linan skulle sjunka igenom den snabba ytströmmen. Med höjt spö följde jag sedan linan nedströms, mendade och stirrade intensivt på den infettade tafsen och linspetsen för att upptäcka eventuella hugg. Men några sådana indikationer var nära nog omöjliga att se, eftersom jag stod djupt utvadad och därmed hade en allt för låg vinkel till vattenytan. Några gånger kände jag fisk som var och nafsade i flugan – men jag såg definitivt inte någon rörelse hos linspets eller tafs.

Efter en stund vadade jag i land och satte mig ner på strandkanten. Det var helt klart att fisken stod djupt och att det gick att få kontakt med den, men att jag måste ha en nappindikator som hjälp för att upptäcka när fisken tog flugan. Jag letade runt i västfickorna efter något med tillräcklig flytkraft att fungera som ett litet flöte och som skulle synas tillräckligt bra ute på vattnet. En gul eller röd garntafs hade varit idealisk, men någon sådan hade jag inte. Plötsligt slog det mig att en stor och buskig torrfluga med god flytkraft, bunden som en upphängare på tafsen, kunde vara lösning-en.

Jag fann en Goddard's Caddis – den borde ha flytkraft nog – och bytte till en tunnare och längre tafsspets som jag fäste i huvudtafsen med en dubbel blodknut. Den ena kortänden trimmade jag nära knuten, medan den andra fick bilda en några centimeter lång upphängare i vilken jag fäste den impregnerade hjorthårsflugan. Så hade jag en nappindikator – och fiskade dessutom både torrfluga och nymf samtidigt.

Fisket gick bra. Jag tog flera godkända harrar och behöll en som matfisk. Samtliga tog den förtyngda harörenymfen, och metoden att använda en välflytande torrfluga som napp-

en betesknut så som teckning *b* visar. För extra styrka bör linänden även föras in genom ögla *c*. Nylonknuten dras åt och ger nu tillräcklig friktion för att garntofsen ska kunna skjutas upp eller ner längs tafsen, men utan att nappindikatorn ofrivilligt ska glida ur läge under fisket.

Teckning *d* visar hur en vanlig tafsknut får bilda ett fast glidstopp för en garntofs – men utan möjlighet att variera fiskedjupet.

På senare år säljs också speciellt små mini-flöten av lätt cellplast, vilka är mycket enkla att använda. De skjuts upp längs tafsen till önskat avstånd från flugan och fixeras därefter med ett litet plaststift som på ett traditionellt flöte. Dessa småflöten fungerar mycket bra. Eventuellt kan man korta av plaststiftet – eller trycka in det extra djupt på den sida som vätter mot linspetsen – för att minska risken att tafsen kilas in och fastnar om det skulle bildas en ögla på den under kastet (*e*).

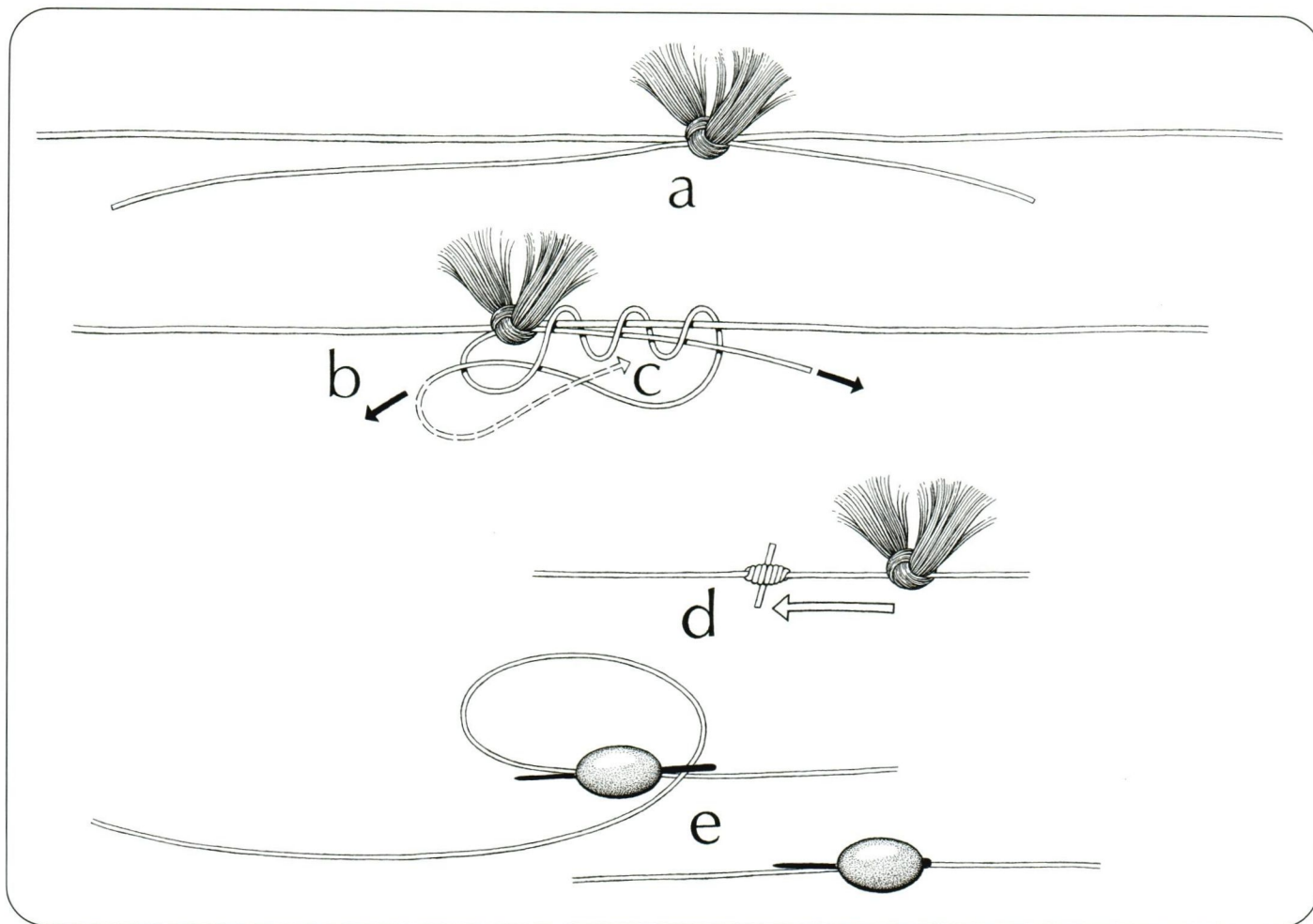
Jag vet många som endast fiskar djupnymf nedströms på våtflugevis, eftersom det endast är med sträckt lina och tafs

forts på nästa sida

indikator har jag sedan använt åtskilliga gånger.

Den vanligaste nappindikatorn är nog annars en färggrann garntofs i fluor-escerande gult, lime eller rött som syns extra bra på vattnet. Efter impregnering har en sådan tofs av polygarn mycket god flytkraft, och med några extra blindkast skvätter man effektivt allt vatten ur den. Enklast fäster man garnet med en vanlig överhandsknut runt tafsen. Garntofsen vill emellertid gärna glida, vilket innebär att man efter en stund kanske inte längre fiskar på det djup man tror. För att hindra garnet att glida kan man knyta det omedelbart ovanför en skarvknut på tafsen. Men metoden kräver då att man hela tiden fiskar på ett och samma vattendjup.

Vill man variera djupet för att prova sig fram – och det vill man oftast – kan man lägga en decimeterlång bit nylonlina parallellt med tafsen och sedan knyta garnet runt båda. Nylonbiten bör vara tunn; 0,10–0,12 mm (*a*). När garnet är fastbundet gör man

forts från föreg sida

som de känner hugget och fisken kanske till och med krokar sig själv. Men vid nedströmsfiske pressas linan hela tiden upp mot ytan av strömmen, och det är sällan man fiskar så djupt som man tror. Det är också lätt att lura sig när man väger en förtyngd fluga i handen. En väl förtyngd nymf eller puppa är inte lika tung som man föreställer sig. Nere i vattnet försvinner nämligen vikten av det vattenflugans volym tränger bort. Även en tämligen liten flythjälp kan därför bära upp en förhållandevis tung fluga.

En annan sak man lätt förbiser är tafsdiamenterns betydelse för att få flugan att sjunka snabbt. En extra tunn tafsnylon

har mindre genomskärningsyta och ger därmed lägre motstånd i en kraftig ström. Genom att byta till tunnare tafs-spets kan man alltså snabbare och lättare nå ner med sin fluga.

I kombination med uppströmskast får flugan maximal chans att sjunka ner till botten där fisken står. Men för att upptäcka huggen när linan inte ger samma direktkontakt som vid rent nedströmsfiske är alltså en nappindikator ett mycket bra – för att inte säga nödvändigt – hjälpmedel. Dessutom blir fisket mycket mer spännande; att följa flödet eller garntofsen på vattenvirvlarna känns nästan som att fiska med torrfluga...

Den lilla svarta

forts från sid 40

vid de tillfällen fisken är verkligen selektiv. Men oftast utlöses fiskens "matminne" troligen av det mer allmänt insektslika hos vår fluga. "Den lilla svarta" kan då med sin silverribbade, segmenterade kropp och livfulla hackel representera åtskilligt på fiskens meny. Fiskad infettad och liggande lågt i ytfilmen ser den ur fiskens synpunkt dessutom ut att vara ett mycket lättfångat byte, som den av erfarenhet vet inte flyger iväg så snabbt.

Impregneringen ger flugan flythjälp, men bidrar också till det silvriga utseende, som är så typiskt för till ex-

empel kläckande nattsländepuppor. Impregneringen hindrar ju vattnet från att väta dubbing och hackel, varför det bildas ett tunt luftskikt runt flugan som fungerar som en reflekterande spegel.

Vid andra tillfällen kan fisken ta den för en drunknande flygmyra, som ju också ligger lågt i vattnet och som tycks vara en verklig delikatess och därför gärna lockar både öring och harr, eller uppfattas som en svart skalbagge som blåst ut från stranden och hamnat på vattnet – flugan blir helt enkelt vad man fiskar den som...

För ökad flytförmåga binder jag "Den lilla svarta" med extra fluffig kropp av mullvad, spunnet på flymvis på mörkt silke, så att kroppen kan hålla extra mycket luft. Att dubba direkt på bindtråden ger inte samma transparenta, fluffiga resultat.

Jag förser sedan min fluga med tre till fyra varv mörkt blue dun eller svart hönhackel – alltså något överdressad i förhållande till traditionella flymfer. Det tunna silvertinslet ger slutligen den segmentering som gör flugans kropp mycket insektslik då den blir våt.

Se hit!!!

– alla våra läsare som bor utanför landets gränser.

Vi har nu möjligheten att ta emot betalning för prenumerationer via betalkort såsom:

- Eurocard
- Mastercard
- Visa
- Am Express

Även varor som Du beställer från vår postorderavdelning kan vi hantera på samma sätt.

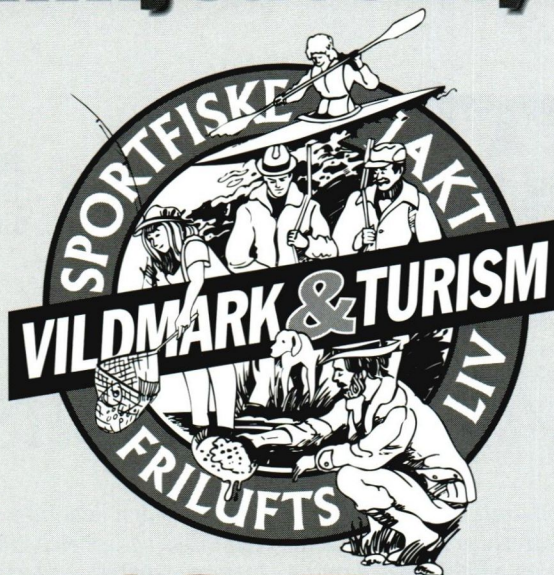
Gör så här: Sänd eller faxa ett brev där du uppger följande:

- Ditt ärende
- Kortets namn, exp Visa
- Kortets giltighetstid
- Kortets nummer
- samt Din underskrift

till Flugfiske i Norden
Violgatan 7
S-343 34 ÄLMHULT
Fax 0476-160 64

AnneMarie Skarp

Familjeäventyret

10-13 April

Sollentunamässan

Alla nyheter för vår-sommar-höstaktiviteter i naturen! Vildmark & Turism 97 visar både utrustningen och resmålen för äventyr, friluftsliv, sportfiske och jakt.

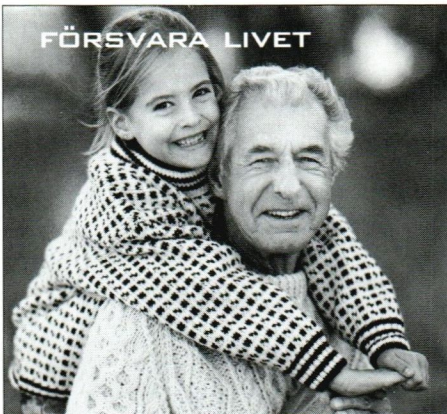
Något för alla: Se film, bildspel och scenprogram, hör svenska äventyrare berätta, klättra på klätterväggen, rappellera, vaska guld, tävla, provkasta sportfiskenyheterna, öva kastteknik, allt för jakt och jägare, jakthundsavdelning, träffa organisationer och föreningar, ät "vild" mat, svenska landskap presenterar sina aktiviteter m.m. Spänning, utmaningar, aktiviteter och semestertips. Tema på Äventyrsavdelningen: Vandring och Kanoting. **För små äventyrare:** Mulle och Skogsfina läser sagor och lär dig mer om naturen. Owe "hur-gör-djur" Sandström från TV visar vilda och tama djur m.m. **För tjejer/kvinnor:** Du får rabatt på ordinarie entrépris under torsdagen och betalar endast 50:-. **För studerande:** Studierabatt, du betalar 50:- hela fredagen mot uppvisande av giltigt studieleg eller motsvarande! **Tema Resmål:** Turistvärd på Fredag: Mitt Sverige Turism och Lördag: Västerbottens- och Norrbottens Lappland.

RADIO RIX Vildmark & Turism arrangeras i samarbete med Friluftslivsförbundet, Sportfiskarna, Svenska Turistföreningen och Svenska Jägareförbundet.

Vildmark & Turism 97, 10-13 april. Sollentunamässan,
tel: 08-92 59 00. Öppet: Torsdag 14.00- 20.00, fredag 12.00-20.00, lördag-söndag 10.00-17.00. Vuxen 90:-, mellan 7-15 år 50:-. Kan du inte komma på dagen? Kom på kvällen tors-fredag 17.00-20.00 endast 50:- vuxna, 7-15 år 25:- i målsmans sällskap.

SOLLENTUNA
MÄSSAN

FÖRSVARA LIVET

STÖD FORSKNINGEN

PG 90 91 92-7

Vår höga levnadsstandard har en baksida. På grund av vårt sätt att leva löper vi stora risker att drabbas av våra i särklass största folksjukdomar, som hjärntumör, kärlkramp, stroke, astma och emfysem. Idag beror 60% av Sveriges dödsfall på just hjärt-, kärl- och lungsjukdomar. Det bästa sättet att undvika dessa sjukdomar är att leva lite sundare, sluta röka, gå istället för att ta bilen eller strunta i extra gräddor. Men ibland räcker inte det.

Ingen satsar mer på oberoende forskning för att bekämpa dessa sjukdomar än Hjärt-Lungfonden. Men vi vringas ändå säga nej till hälften av alla forskare av ekonomiska skäl. Hjälpt oss att säga ja – för ett friskare Sverige.

HJÄRT & LUNGFONDEN
TEL 020-411 017

STIFTELSEN FÖR INSAMLINGSKONTROLL, SFI, KONTROLLERAR ATT DE INSAMLADE PENGARNA ANVÄNDS PÅ RÄTT SÄTT

NYTT PÅ MARKNADEN

Redaktör
Erik
Erlandson

Vadare – ett utslitligt tema?

Många med mig minns säkert "den gamla goda tiden" då gummi- eller PVC-vadare var de enda alternativen. Vår och höst har dessa vadare ju en mycket dålig isolerande verkan och man fick klä sig därefter i lager på lager av undertröjor och långkalssonger av olika typer av fiberpås för att stå ut en hel dag i iskallt vatten. När neoprenvadarna sedan kom blev de en välsignelse med sin värmeisolerande funktion. Nu kommer ytterligare ett nytt material på vadarsidan, nämligen Gore-Tex. Samtidigt har de gamla PVC-vadarna fortfarande en stor del av marknaden. Hur står sig dessa vadare i förhållande till varandra? Det är vad vi tittat på denna gång.

För några månader sedan behövde FiN:s marknadsredaktör snabbt några billiga vadarbyxor för lite biotopvårdsarbete. Några Snowbee PVC-vadare med stövlar och filtsulor införskaffades därför till det facila priset av cirka 500 kronor per styck. Vadarna är egentligen inte traditionella PVC-vadare, utan tillverkade av någon sorts väv på plast, vilket gör dem mycket lätta. (Beteckningen PVC-vadare används här som ett samlingsbegrepp på en stor grupp vadarbyxor, som inte är tillverkade av neopren, Gore-Tex eller gummi.) Det har inte gått att bestämma materialet i just dessa byxor, men det kanske kan göra det samma. Emellertid är ju PVC ett material som vi av miljöskäl helst bör undvika.

Dessa Snowbee vadare visade sig vara utomordentliga, väl i klass med betydligt dyrare vadare i olika material. De är mycket lätta att ta av och på, pga den lätta och torra väven på insidan av byxorna, samt lätta och sköna att bära. Passformen är också utmärkt, inte för långa ben eller för vida byxor. De flesta bör hitta en storlek som passar. Vadarbyxorna är höga och kan lätt dras upp till armhålorna utan att de stramar eller spänner. En liten ficka för bilnycklar o dyl finns på insidan.

Trots ihärdigt arbete med vassröjning och bärande av sten i diverse åar

har inte minsta hål ännu upptäckts, vilket är märkligt – alla vadare jag hittills använt i dessa sammanhang måste lagas efter en eller två dagar. Kanske har jag haft tur med dessa vadare – troligare är dock att materialet är mycket mot-

ståndskraftigt mot nöt- och rivskador.

En nackdel med dessa vadare är förstås att de inte är lika varma som neoprenvadare – och därför är sämre i kallt vatten än dessa. Men å andra sidan är ju neoprenvadare olidliga i sommarhettan. Sammanfattningsvis: Snowbees vadare är utan tvekan bland de mest prisvärda vadare som FiN testat i denna klass. Betyget blir därför det högsta möjliga. Pris cirka 500 kronor.

Betyg:

Vadare för barn

Vadare för barn är minsann inte lätt att få tag i på den svenska marknaden. FiN:s marknadsredaktör har länge sökt efter lämpliga vadarbyxor till sin 8-årige "miniredaktör", som redan visat stort intresse att dra upp laxar och öringar på fluga ur Mörrumsåns vatten. Möjligheterna har dock kraftigt begränsats på grund av brist på passande vadare. Emellertid kom vi av en händelse över ett par hyfsat små vadare i somras via Rekordfiske i Mörrum. 8-åringen är stor för sin ålder, och byxorna är väl cirka 10 centimeter för långa i benen och stövlarna ett par nummer för stora. Men redan nu till sommaren bör de passa bättre. Flugfiskare i den åldern har ju en tendens att växa på längden, till skillnad från oss äldre, som gärna växer så att säga i färdriktningen...

Även dessa vadare var av märket Snowbee i stövelstorlek 5. Liksom de tidigare nämnda vadarna av samma märke är också dessa tillverkade av någon typ av PVC-material täckt med textil. Vadarna är mycket lätta att bära och ger god rörlighet – inte heller

TriCast Arrowlight kan fås custom built.

Överst: Snowbees vadare, som också finns i barnstorlek, är bland de mest prisvärda vadarna – alla kategorier – som FiN har testat.

Mitten: Ron Thomson vadarna håller fortfarande hyfsat efter två år, men ett och annat hål har dykt upp.

Nederst: Tierras Gore-Tex i övrigt utmärkta vadare tycks ha ett något rivkänsligt yttertåg, medan den glatta textilen på insidan gör dem mycket lätta att ta av och på.

känns benen klumpiga, trots att benlängden i testfallet inte stämde. Hållbarheten tycks utmärkt – den unge testfiskaren har ännu inte lyckats åstadkomma några hål trots ivrigt björnbärsplockande under vilopauser vid åkanten. Filtsulor saknas dock på dessa vadare, vilket är en stor nackdel, då säkerheten försämras under vadning på steniga botten. Emellertid kan man själv förse vadarna med sådana genom de utmärkta sulor och lim som numera finns att köpa. Priset är omkring 400 kronor.

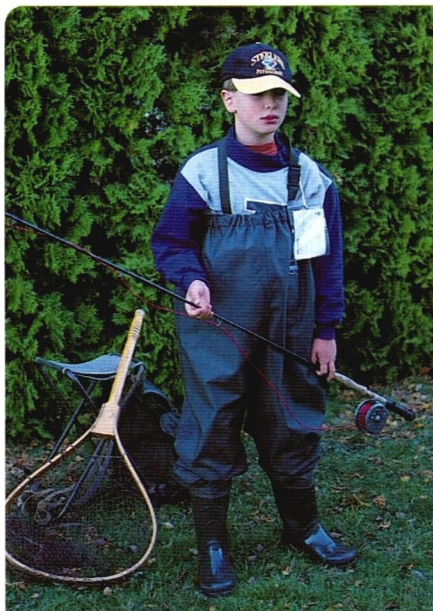
Betyg:

Neoprenvadare i långtidstest

För två år sedan införskaffade FiN ett par Ron Thomson (Fiskeshopen 0454-197 10) vadare i 3 mm neopren. Dessa har nu slitits på åtskilliga åbottnar och har säkert vandrat några mil längs stränderna. Vadarna är av den vanliga modellen – det vill säga skurna i brösthöjd – och räcker upp till armhålorna utan att töjas. De är svarta, vilket är en stor nackdel under sommaren, då de blir hiskligt varma, men är en fördel under vinter- och vårfiske. Stövlarna är försedda med filtsula som hållit utmärkt bra. Inte heller hängsel eller knäppen har fallerat. På knäna finns extra förstärkningar med breda, tjocka lager neopren.

Redan första dagen vadarna användes uppstod ett hål i sömmen på baksidan av högerbenet strax ovanför stöveln, vilket inte bådade gott. Hålet lagades emellertid lätt med lite Aquasure och har sedan inte varit något problem. För någon tid sedan uppstod hål nummer två – ett litet läckage på baksidan av byxorna i sitt höjd, förmodligen av en tagg eller dylikt från alla de snår som omgärdar vattendragen. Det är de enda hål eller brister som FiN kunnat observera, varför den dåliga inledningen med hål nästan omedelbart

forts på nästa sida

förmodligen var en ren tillfällighet – dock en tillfällighet som helst inte bör uppstå på vadare med högsta kvalitet. Nåväl – fränsett detta har vadarna varit utmärkta – varma, hållbara och med god rörlighet och passform. Pris cirka 1 600 kronor.

Betyg:

Gore-Tex vadare

Från Tierraprodukter (0320-400 20) kommer ett par mycket intressanta vadarbyxor, som vi presenterade redan i juninumret förra året, men som vi nu har haft tillfälle att testa under hela den gångna säsongen. Det är det allt mer populära materialet Gore-Tex som man nu introducerat i vadare. Byxorna består av tre lager Gore-Tex samt ett speciellt yttertyg, kallat Wader fabric, som är framtaget med tanke på styrka och reptålighet. Dessutom är byxorna förstärkta med så kallad Cordura vid knäen och bakdel. Extra kraftig Gore-Tex membran är laminerat på yttertyg och innertyg.

Modellen, som är i strumputförande väger endast 0,95 kilo, har lång benlängd med smala ben för minsta vattenmotstånd, är lång nog att nå armhållan samt är enligt beskrivningen rymlig upptill. Hängslena är elastiska och har snabbblås. En innerficka med kardborrelås finns längst upp på framsidan. Byxorna görs i storlekar från S till XXL.

Det unika med detta material är att det andas även i vatten. Detta bygger på så kallad diffusion, vilket innebär att vattenmolekylerna förflyttar sig från områden med hög koncentration till områden med lägre – här är det ångtrycket som räknas. Detta innebär att vatten kommer att transporteras från huden – som förhoppningsvis är varmare än omgivande fiskevatten – ut till detta genom byxorna. I praktiken betyder det att svett eller vatten som kommit in i byxorna så småningom kommer att försvinna ut genom dessa och att man blir torr igen. Detta låter som trolleri, men fungerar faktiskt i verkligheten. Speciellt under varma sommark dagar håller man sig trots svettning behagligt torr i dessa vadare. Detta är förstås den stora fördelen med dessa byxor, tillsammans med deras låga vikt.

Mot kyla isolerar dessa byxor inte speciellt bra. Här är de klart under-

lägsna neopren. Men med hjälp av fiberunderkläder kan man – liksom vid användandet av PVC-vadare – skydda sig hjälpligt genom lager på lager metoden. Tillverkaren rekommenderar flera tjocka sockor i syntetmaterial.

Passformen är kanske den känsligaste delen på ett par vadare som inte är töjbara som neopren. FiN:s testare, som provat ett par XL, har ett bröstmått på cirka 120 centimeter och har svårt att tycka att modellen är rymlig upptill. De långa och smala benen blir också något långa om man inte når längre än 184 centimeter över havsytan. XXL hade passat bättre upptill, men då hade benen blivit allt för långa. Det gäller alltså att prova modellen nog innan man bestämmer sig.

Under testperioden har FiN fått en rivskada på byxorna – oklart hur den uppkom. Detta kan tyda på att materialet är något känsligare mot rivskador än t ex neopren. Det finns en speciell reparationssats med vars hjälp man lätt kan laga vadarna och åter använda dem efter några minuter. Vi använde denna och fick vadarna tät igen. Emellertid har vi fått rapporter även från andra flugfiskare, som också fått oförklarliga skador på sina Gore-Tex vadare efter endast kort tids användning. Vi får därför sätta ett litet frågetecken för de nya vadarnas hållbarhet, vilket drar ner det sammanfattande betyget.

Vadarna känns som helhet mycket lätta och fina att bära under fisket och är speciellt under varma dagar helt underbara i jämförelse med neoprenens bastuvärme. Vi anser att detta nytt skott på vadarmarknaden är mycket intressant, med många stora fördelar framför allt för den som förlägger huvuddelen av sitt fiske till den varma årstiden. Pris 2 895 kronor.

Betyg:

TriCast Arrowlight

Från Skandinavians Sportfiskecenter kan vi notera två enhands nykomlingar på spömarknaden under namn TriCast Arrowlight i klasserna 8' för lina 4-5 och 9' för lina 5-6, båda tvådelade. Grundmaterialet är den välprövade T800 intermediate modulfiber med yttre fiber av T300, en lågmodulfiber som tillsammans med den invävda kevlarfibern till större delen skall eliminera ovaliteten i klingan vid kast och

därmed obehagliga eftersvängningar. Klingan har en vackert antracitgrå nyans med svarta, vällackade lindningar. De två linförarringarna liksom toppöglan är i hardcrome med keramisk inläggning. Övriga öglor är hardkromade snake av engelsk modell. Handtaget är välformat, har kork av mycket hög kvalitet och skruvrullfäste i svarvad, blankpolerad aluminium med teakinlägg. Den spårade nedre skjutringen och två skruvlåsringar garanterar att rullen sitter säkert på plats.

Åttafotaren för lina 4-5, vikt 86 gram, testades med en WF5 flytlina, niofotaren för lina 5-6 med en WF6, vilka tycks passa alldeles förträffligt. Båda spöna har en långsam, djup 3/4 aktion som kräver ett lugnt tempo och ett minimum av kraft. Den "långsamvane" kastaren kommer att trivas med en mycket samarbetsvillig och lugn partner. 8-fotaren laddar tillfredsställelse vid korta kast men fungerar bäst på mellandistans 15-18 meter. Det hindrar dock inte att det kan prestera ytterligare ett antal meter utan att överbelastas. Switchkast, rollkast liksom överhands- och underhandskast får Med Beröm Godkänt...

9-fotaren, vikt 103 gram, visar samma goda klass både i utförande och kastegenskaper. Det är skönt att kasta med, lyfter lätt 15 meter flytlina från ytströmmen i ett bakkast och lägger villigt ut ännu ett antal skjutna meter om så behövs. Det är dessutom en fröjd att köra fisk på. Kroknings-, drillnings- och tröttningsförmåga lämnar inget övrigt att önska. Genom sin progressiva aktion parerar det lätt fiskens tvära kast, hopp och rusningar utan att man behöver befara ett plötsligt tafs-brott på tunn tafs.

Arrowlightspöna är custom built, vilket innebär att kunden kan beställa ett spö enligt egna önskemål i fråga om utseende och utförande – lindningar, handtag, ögling etc. Arrowlightserien, vilken även finns i längd 9'6" samt 10', båda klass 6-7, och 10', klass 7-8, kan samtliga köpas som klinga, byggsats eller färdigt spö. Spöna levereras i tygfodral.

Priset – 2 872 kronor för åttafotaren och 2 887 kronor för niofotaren, färdiga spön – placerar dem i mellanklassen och synes inte vara oskäligt. Två trevliga, lättkastade och välbyggda spön till ett acceptabelt pris.

Betyg:

REAN FORTSÄTTER !!

SCOTT. NY SPÖSERIE, ALPHA !!

KLINGOR FINNS HEMMA OCH SPÖN ÄR PÅ GÅNG. TILL MYCKET BRA PRISER OCH SCOTTS 25 ÅRIGA GARANTI !!

GUIDELINE LP !!

NU HAR VI ETT MYCKET PRA PRIS PÅ DESSA SPÖN OCH KLINGOR. SÅ PASSA PÅ MEDAN JÄRNET ÄR VARMT !!!

T-SHIRT !! I DEN BÄSTA KVALITET SOM FINNS.

MED ELEGANT TRYCK DÄR THOMMY GUSTAVSSON ÄR KONSTNÄREN BAKOM ORIGINALET. TVÅ MOTIV, ÖRING SOM STIGER TILL FLUGA OCH LAXFLUGA. LÄCKERT !!!!

VINTER PÅ GÅNG. OCH TID FÖR SPÖBYGGE, FLUGBINDNING OCH ANNAT TREVLIGT.

VI HAR LADDAT UPP MED KLINGOR OCH DETALJER FÖR SPÖBYGGET. BINDSTÄD OCH VERKTYG FÖR FLUGBINDNING

BRA BÖCKER FÖR BRASFISKET TILL BRA PRISER

REGAL BINDSTÄD, Det bästa till Sveriges bästa pris !

SPRITE!!!

Krok av högsta kvalitet. Kemvässade. Väl värda att prova. Finns från öring till laxtrekrok! Och bra pris!!

BLIND EYE LAX !

Till dessa **SILK WORM GUT !**

Fluglinor i 2:a sortering. Oftast obetydliga fel. Finns hemma i flyt, inter- med., sjunk, sink-tip, longb. flyt. Pris 88:- / st., 240:- / 3st., 380:- / 5st. och 650:- / 10st.

"KOMMA IGÅNG PAKET" !!

Vi plockar ihop bra spön, rullar, linor, tafs m.m. Och till ett mycket bra pris. Även om det inte är säsong, så lönar det sig.

BESTÄLL VÅR KATALOG.

I DEN FINNER DU MYCKET MERA TILL BRA PRISER !!

ELGECO

Box 8012

S- 421 08 Västra Frölunda

Sweden

Tel 031-473560

Fax 031-493581

Äntligen här!

Nattsländor i öringvatten.

I samma utförande och format som "Dagsländor i öringvatten". Boken kommer att finnas för lev. i Mars.

En bibliofilupplaga på 100 st. i spec. läderomslag, numrerad och signerad. Pris 480 kr.
(Ett fåtal ex. finns kvar).

Standardbok med läderomslag 248 kr

Sändes mot postförskott + porto. Beställ din bok Nu!

20 års JUBILEUM

Rackelhanespö

Det firar vi med att ge ut en mycket exklusiv spöserie bestående av endast 20 spön!

5st. 9" #2-3, 5st. 9" #5-6, 5st. 9,6" #5-6, 5st. 10" #5-6

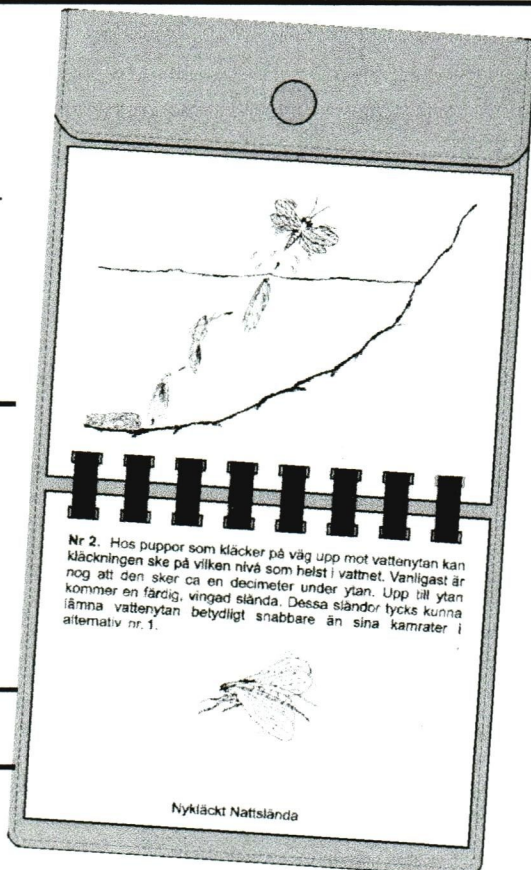
Ring för närmare information!

Fiskeresan USA 1997 Några platser kvar. Ring!

Rackelhanekatalogen som bl.a. innehåller spön, resor, nya Svenska Flugan serien, kurser m.m. Sänd 7 kr. i frimärke och vi sänder dig en katalog.

Kenneth Boström Skansgatan 1, 25267 Helsingborg Tel. 042-217742 eller 147747 mobil: 070-7192942
Kolla in vår Hemsida på [Http://www.algonet.se/~sjostran/](http://www.algonet.se/~sjostran/)

Haröre-nymfer med färgkodade huvuden tillsammans med krokar som visar respektive förtyngning.

Sätt färgkod på dina nymfer

För att lyckas med nymffisket måste man variera förtyngningen efter fiskedjup och strömstyrka

Text & foto: Niclas Andersson

Vare sig man fiskar öring, röding eller harr, så finns det en enkel regel att följa; fisken intar nittio procent av sin föda under ytan. Denna föda utgörs till stor del av nymfer tillhörande dagsländor och bäcksländor samt puppor, husmaskar och frilevande larver av nattsländor. Fisken är mycket sparsam med sin energiförbrukning, och det är egentligen endast vid ett fåtal tillfällen som den anser det lönsamt att söka födan på ytan. Fisken föredrar att stå bakom en sten eller i en håla, där den slipper att kämpa mot strömmen och samtidigt kan få maten serverad mitt framför nosen.

På detta sätt blir energiförbrukningen minimal och födointaget maximalt – den perfekta kombinationen för en fisk.

Många flugfiskare, som kommit underfund med detta, har därför allt mer börjat övergå från torrflugefiske till att lära sig ett varierat nymffiske med alla de krav och möjligheter som detta erbjuder. Problemet för nymffiskaren är emellertid att avgöra hur en nymf ska

förtyngas för att fiska på rätt djup och på rätt sätt. Hur mycket bly- eller koppartråd ska nymfen ha för att få rätt vikt? En förtyngning, som passar i ett vatten, kan vara helt fel i ett annat där det är lite djupare eller strömmen är stridare. Många hänger ett blyhagel på tafsens för att få nymfen att sjunka. Råkar vattnet istället vara grundare, så tar man lite fett på tafsens. Båda dessa metoder att förtynga respektive lätta nymfen har emellertid nackdelar. Alla som kastat med ett blyhagel på tafsens vet hur ryckigt det blir och hur tafsens vill slänga okontrollerbart hit och dit. Vill man sedan övergå till att fiska av ett grundare parti, där blyhaglet skulle ställa till besvär, så blir man tvungen att korta ner tafsens några decimeter för att därefter på nytt förlänga den med motsvarande längd tafsmaterial. Blyhagel har även en tendens att studsas på botten, vilket många gånger resulterar i att tafsens och spöt uppför sig som om en fisk tagit flugan. Mothuggen blir varje gång självklart till en besvikelse...

När det gäller att lätta upp en nymf och få den att gå närmare ytan genom att fetta in tafsens uppstår andra problem. En sådan tafs flyter i ytfilmen och gör att fisken lättare kan upptäcka den och undvika att ta flugan. Visserligen kan man gå ner i grovlek på tafsens, men det medför att brottstyrkan blir lägre och man måste anpassa både mothugg och drillning efter detta. En infettad tafs fortsätter också att flyta även när man vill börja fiska djupare igen. Fettet sitter alltså kvar under längre tid än vad man många gånger önskar. Enda botemedlet är att byta tafs eller att hänga på ett blyhagel för att dra ner den. Båda lösningarna leder till problem som kan kosta dig en fin fisk.

Variera vikten på flugan

Om du vill bli en framgångsrik nymffiskare finns det inga enkla genvägar. Du måste hela tiden anpassa ditt fiske efter var fisken befinner sig

och efter vad den äter. För att du skall lyckas med ditt nymffiske, måste du variera vikten på flugan efter fiskedjupet och efter strömmens styrka. Nymfen måste alltså vara anpassad efter varje individuell fiskesituation och dessutom ha en naturlig gång i vattnet. När du befinner dig vid ditt strömvatten är alla ovan nämnda grundregler förlorade, om du inte kan variera vikten på din fluga efter fiskens krav. För att du ska lyckas med att presentera din nymf korrekt, måste du därför redan vid bindstället känna till de fiskesituationer, som du senare kommer att befinna dig i.

Genom att binda upp fyra olika förtyngningar av ett och samma flugmönster på likadana krokar får du fyra olika vikter av en och samma nymf eller puppa. Till de olika förtyngningarna använder du fyra olika färger på bindtråden, för att du lättare skall hitta rätt vikt, när du senare befinner dig ute vid vattnet. Huvudet på flugan blir din färgkod och talar om vilken vikt nymfen har och i vilken fiskesituation den är lämplig.

Dessa fyra flugor, som alltså bara skiljs åt genom olika vikt och färg på bindtråden, är i grunden anpassade för fyra helt olika fiskesituationer. Anser du dig behöva anpassa dina flugor efter ännu fler fiskesituationer, gör du detta genom att öka eller minska förtyngningen ytterligare på en fluga, till vilken du då använder ytterligare en ny färg på huvudet. Men för min egen del har jag funnit att det räcker med dessa fyra olika förtyngningar – vare sig jag fiskar harr i de strida strömmarna i norr eller öring i någon djup sydsvensk skogså.

För att ge ett exempel från min egen flugask, skall jag beskriva förtyngningarna på ett Guldräbbat Haröra i storlek 14. Till de fyra olika förtyngningarna använder jag tunn koppartråd samt mellantjock och en tjockare variant av blytråd. Jag fäster alltid tyngden mitt på kroken för att harörenymfen skall få den rätta gången i vattnet. Hade jag istället bundit en dagsländenymf, hade förtyngningen hamnat längre fram på kroken för att ge denna en naturlig gång i vattnet.

Lätt förtyngd: Till den lättaste Harörenymfen använder jag endast ett lager tunn koppartråd, som lindas i täta varv från någon millimeter bakom krokögat till strax ovanför hullingen. Som färgkod använder jag en olive bindtråd.

Medium förtyngd: Här använder jag en rödbrun bindtråd som färgkod, och koppartråden byts ut mot den

mellantjocka blytråden, som lindas fem varv runt krokskafvet.

Snabb-sjunkande: Till denna nymf byter jag ut den mellantjocka blytråden mot en grövre blytråd. Harörenymfen förtyngs med sju varv blytråd. Bindtråden och färgkoden är svart.

Express-sjunkande: Detta är den tyngsta Harörenymfen i min serie. Blytråden är densamma som för den snabb-sjunkande, men här lindar jag tolv varv istället för sju. Som färgkod använder jag en gul bindtråd.

Dessa olika förtyngningar är speciellt framtagna för mina Harörenymfer i storlek 14. Om jag istället binder på krokstorlek 10, använder jag en helt annan förtyngning – men med samma

Mitt färgkod-system

Lätt förtyngd:

Olive bindtråd.

Medium förtyngd:

Rödbrun bindtråd.

Snabb-sjunkande:

Svart bindtråd.

Express-sjunkande:

Gul bindtråd.

färger på bindtråden – för att jag lätt skall kunna veta rätt viktclass på nymfen oavsett storlek eller mönster. Man måste därför i förväg ta reda på vilken vikt som passar bäst till olika storlekar och mönster, vilket är ett arbete som till stor del måste bedrivas ute vid vattnet. Visst blir det många timmars arbete för att täcka upp alla de larver, nymfer och puppor, som du anser dig behöva imitera, men det finns inga snabba genvägar till att bli en skicklig nymffiskare. När du sedan tycker dig ha fått fram en bra kollektion av förtyngningar till olika mönster, så glöm inte att anteckna de olika förtyngningarna i din fiskedagbok. Lika viktigt är att dessutom skriva ner de olika färgkoder du använt till olika nymfer, så att du vid senare tillfällen lätt och enkelt kan hitta rätt vikt på nymferna i din ask.

Nu är det tyvärr faktiskt så att det inte är tillräckligt att bara binda upp de olika nymferna. För att dina flugor skall fylla någon funktion, måste de naturligtvis användas för skilda typer av vatten och fiskesituationer. I en mycket snabb ström måste du använda den snabb-sjunkande eller rent av den express-sjunkande nymfen för att

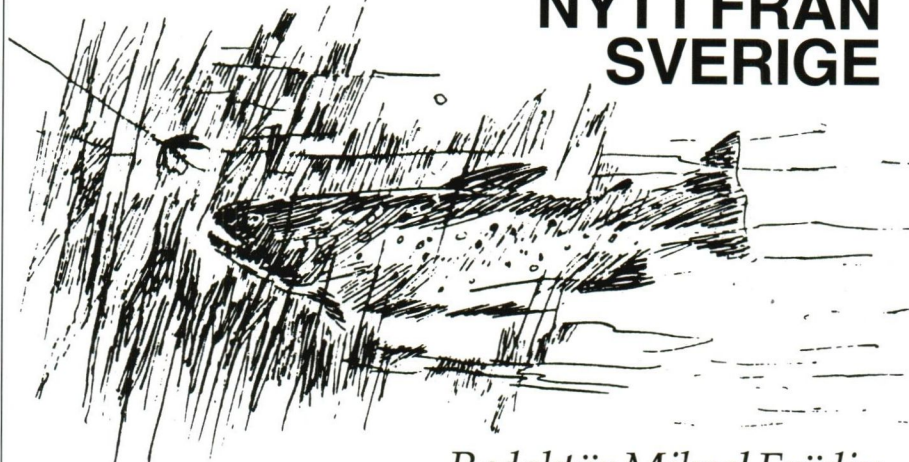
nå ner till botten där fisken står. Förflyttar du dig sedan till en mycket långsamflytande sträcka, byter du istället till den lätt eller medium förtyngda nymfen. Visst kan det tyckas jobbigt att hela tiden hålla på att byta fluga så fort du förflyttar dig till en annan typ av strömsträcka – men det lönar sig. Genom dessa kontinuerliga byten av nymf i samband med byte av strömsträcka, kommer du hela tiden att fiska på rätt djup utan att störa nymfens gång. Presentationen blir också bättre än vid fiske med blyhagel på tafsen – och därmed ökar chansen att locka fisken. Många gånger reagerar framför allt den större fisken på minsta avvikelse från en riktig nymfs driftmönster och rörelser. Detta problem eliminerar du till stor del med hjälp av de färgkodade nymferna, om de används på rätt sätt, vilket innebär anpassning av flugan till i vilken typ av ström fisken befinner sig och vad den äter.

Driftar i skymning och mörker

Det finns i huvudsak två anledningar till att en nymf rör sig i vattnet. Den viktigaste anledningen är att nymfen driftar; den släpper alltså medvetet taget för att strömmen skall föra den en bit längre ner, där den förhoppningsvis kan finna bättre tillgång på föda. Det andra stora tillfället är när nymfen är färdig att kläckas och börjar simma, antingen direkt upp till ytan eller in mot land för att klättra upp på ett vassstrå eller en sten för att där genomgå förvandlingen till vingad insekt. I en amerikansk undersökning, som omfattade vattendrag från norra till södra USA, kunde man se att nymfernas "drift-topp" inföll strax efter solnedgång och någon timme in i mörkret. Efter mörkrets inbrott ökade antalet aktiva nymfer med flera hundra procent i jämförelse med dygnets ljusare period.

Detta förhållande gällde såväl för dagsländor som bäcksländor. I Yellowstone River visade det sig att ungefär 170 000 nymfer driftade förbi en av de platser man valt som undersökningsstation under de två första timmarna efter mörkrets inbrott. Detta gäller inte bara för USA. Även i skandinaviska vatten har nymferna sin största drift någon timme in i dygnets mörka period, vilket nymffiskaren bör ta fasta på – speciellt som den riktigt stora fisken sällan visar sig innan det blivit mörkt.

NYTT FRÅN SVERIGE

Redaktör Mikael Frödin

Sportfiskeförbundet – Årsstämma och medlemskris

Vårt eget förbund Sportfiske och Fiskevårdsförbundet har under flera år brottats med allehanda problem. Från och med 1 januari 1996 organiserade man om förbundet. Det här var i mångas ögon en efterlängtdad förändring som man hoppades skulle förvandla förbundet från en stor ineffektiv "papperstiger" till en organisation med fler aktiva medlemmar. Förändringen innebar att förbundet i framtiden endast skulle ha individuellt medlemskap.

Ett tufft beslut som andades tro på sportfiskarna i Sverige.

När omorganisationen gjordes sattes det upp ett mål att när -96 var slut skulle Sportfiskeförbundet ha 60 000 personliga medlemmar samt att 600 av Sveriges många sportfiskeklubbar skulle vara anslutna. De visade sig att resultatet blev knappt 40 000 direktanslutna medlemmar samt drygt 560 anslutna klubbar. Resultatet måste ses som ett rejält bakslag! Detta dels mot bakgrund av målsättningen, men kanske framför allt med tanke på att undersökningen Fritidsfiske -90 visade att vi är drygt två miljoner som sportfiskar i Sverige, och av dessa är cirka 400 000 aktiva sportfiskare som fiskar minst 20 gånger per år. Resultatet av de katastrofalta dåliga medlemssiffrorna är flera.

Med så dålig anslutning kommer sportfiskarna i Sverige aldrig att kunna bli den påtryckningsgrupp som antalet utövare visar att vi egentligen

borde vara. De dåliga medlemssiffrorna för även med sig att förbundet får sämre ekonomi som i sin tur påverkar arbetet för oss som sportfiskar. Vi ska inte tillbaka till passiva medlemmar, men vi borde ändå återigen kunna nå de 80 000 som vi var innan omorganisationen.

Vad är då anledningen till de dåliga siffrorna? Det här är naturligtvis en komplex fråga som inte är helt enkel att ge något svar på. En anledning är säkert att en del av den kritik förbundet får för att var ineffektivt och inte åstadkomma tillräckligt mycket för sina medlemmar är riktig. Jag tror dock att en stor del av sanningen är den att medlemmarna inte känner till hur förbundet arbetar och vad man verkligen uträttar för sina medlemmar. En stor del av problemet är säkert ett rent informationsproblem och detta trots att vi har en egen förbundstidning! Är det inte lite märkligt att fast Skandinavien enda flugfisketidning, FiN, har en sida med rubriken "Nytt från Sverige" har det aldrig nått tidningen en enda rad från kansliet om förbundets arbete för medlemmarna. Undantaget är då Martin Engströms envisa kamp för östersjöaxen.

Borde inte förbundet ha en informationsansvarig som förslagsvis försåg rikspressen samt de olika distrikten med fortlöpande information om förbundets arbete. Distrikten skulle sedan i sin tur kunna sköta lokaltidningar, -radio och -TV.

Förbundet driver idag arbete med flera viktiga frågor som säkert skulle kunna engagera fler medlemmar. Från förbundshåll meddelar man (efter förfrågan) att det idag arbetas med en mängd projekt.

De viktigaste utan inbördes ordning är följande:

- Rädda den vilda östersjöaxen.
- Arbeta för att kalkningsbidragen även för -97 ska täcka behovet.
- Finansieringen av fiskevården (bland annat ska Sportfiskarnas egen fiskevårdsfond dela ut 3 miljoner kronor under -97).
- Arbeta för att ta bort stämpeln "bra miljöval" från vattenkraften.
- Arbeta för utvecklingen av sportfisketurismen.

Detta är projekt där resultaten påverkar alla sportfiskares fiske i Sverige. När man för förbundet på tal, får man allt som oftast frågan: – "varför ska jag vara medlem?" Jag tror att färre skulle ställa den frågan om de verkligen kände till vilka projekt som finns och hur förbundet arbetar för att främja det svenska sportfisket.

Så här kommer en uppmaning från mig som medlem, skärp er! Jag vill veta vad ni gör för mig som sportfiskare!

Stämman

Vårt sportfiskeförbund har haft årsstämma. Det meddelas att stämman, för omväxlings skull, har varit lugn. Generalsekreteraren Thomas Söderberg redogjorde för arbetet och presenterade det dåliga medlemsresultatet. Man beslutade att arbeta hårdare för att sportfiskeklubbarnas enskilda medlemmar skulle ansluta sig, idag är siffran knappt 50%. Man ska arbeta för att medlemmarna skall få fler ekonomiska fördelar i form av rabatter m.m.

Det sker även förhandlingar med staten om egna "förbundsvatten", idag statliga fjäll- och skogsvatten. Man kom överens om att förbundets viktigaste frågor var, förutom medlemsvärningen, fiskevårdsfinansieringen, hotet mot kalkningspengarna -98, älvutbyggnad samt enkäten som visar att snittmedlemmen är en 47-årig man. Det ska arbetas för fler kvinnor och ungdomar i förbundet.

Vår förbundsstyrelse för 1997 ser ut som följer: Ordf Leif Collen, v ordf Mats Ryberg. Ledamöter: Birger Nordfjäll, Bengt Rahm, Bengt Larsson, Owe Ohlsson. Ersättare (nya utan rösträtt) Jan Olsson, Jörgen Lindhé och Erik Erlandson.

En "äkta" fjäder gör ingen fluga

forts från sid 27

Cotinga och finns i några olika arter, varav den vanligast förekommande är Scutatus grenadensis. På bilderna i denna artikel visas både Scutatus grenadensis, vars fjäderrot är gråsvart ganska långt ned, och Scutatus scutatus, vars rot är svartfärgad ganska högt upp.

Fjädern är trots sina tunna bistrålar relativt styv, dessutom lite glansig och ganska tät i spetsen.

Det finns flera substitut som kan passa, men de som hör till de mest lyckade vad beträffar färg, form, struktur och storlek är dels Röd Väware, och dels det substitut jag själv använder; nämligen fjädrar från hakan/halsen och sidan av halsen på guldfasanhannen. Väwaren behöver inte färgas, men det behöver däremot guldfasanfjädrarna – så som jag beskrivit tidigare. Väwarens fjädrar är som regel ganska små, medan guldfasanens fjädrar finns både som större och mindre. Dessa substitut är ganska lyckade. Dessutom är det billigt att utgå från en guldfasannacke. Förmodligen har du redan

en sådan som du kan leta fjädrar på för att sedan färga. Därefter är några vackra Popham inte långt borta...

Toucan

Toucan finns i några olika arter, men den som var absolut vanligast var Ariel Toucan, som visas på bilderna i denna artikel. Ibland användes också Sulphur Toucan. För att beskriva karaktären på Toucan-fjädrar vill jag referera till Sven-Olov Hård, som en gång sa till mig att "de är så tunna att de liknar spindelväv. Om man lägger en enskild fjäder på bordet, så försvinner den nästan."

Trots de mycket tunna fibrerna är dessa fjädrar relativt styva och mycket glansiga. I de klassiska flugorna användes flera fjädrar, upp till sex stycken på varandra, på vardera sidan om en veiling till exempel på en Jock Scott, och de vättes med saliv och bands in i omgångar. När de sedan torkat upp-

nåddes en mycket vacker "beslöjning" av en kroppshalva.

Som substitut för Toucan använder jag tupphackel, egentligen korta spadehackel (skall helst vara tunna, glansiga, korta och rundade) som sitter på kanterna en bit upp på en vit tuppnacke, men även färgad bröstfjäder av skata, blekt och färgad nackfjäder från kråka samt två typer av fjädrar från guldfasanen. Den ena, som förordas av Sven-Olov Hård, sitter mellan tippet- och toppingdelen och är rätt från början. Den är nämligen också lätt bjöd, men den är tjockare i fibrerna än äkta Toucan. Den andra fjädern är tagen från sidan av toppingdelen, och där får man välja ut de fjädrar som är runda i spetsen och lite "breda". Dessa fjädrar har tunnare fibrer, och jag tycker inte att de behöver färgas. Men prova gärna att tona spetsen i guldgult. Den förstnämnda fjädern behöver man bara ta en av, medan den andra kan behöva sällskap av ytterligare någon eller några beroende på flugans storlek.

Aktuella adresser till Flugfiske i Norden

FiN:s medarbetare sitter på skilda håll, varför material som kommer tidningen tillhanda ofta måste sändas vidare till rätt adress. Här följer aktuella adresser för att Ditt brev inte ska behöva gå omvägen över kansli eller redaktion.

Prenumerationer, beställningar, annonser och kassa:

Anne-Marie Skarp, Violgatan 7, S-343 34 Älmhult. Telefon 0476-160 90, fax 0476-160 64.

Redaktion:

Gunnar Johnson, Box 22, S-571 06 Bodafors. Telefon 0380-311 25.

Marknadsnytt:

Erik Erlandson, Barkvägen 13, S-370 10 Bräkne-Hoby.

Boknytt:

Jan Sekander, Pl 2252 Esseboda, S-280 70 Lönsboda.

Nytt från Sverige:

Mikael Frödin, Sjudartorp, S-741 93 Knivsta.

Nytt fra Danmark:

Steen Ulnits, Vejlegade 9 st th, DK-Århus C.

Nytt fra Norge:

Terje Bomann-Larsen, Wigants vei 11, N-3600 Kongsberg.

Rätt adress gör att Ditt brev snabbt når rätt medarbetare!

Et møde med Erik den Røde

forts. fra sid 37

det Islandske samfund på daværende tidspunkt. Det er ikke uden grund af vore forfædre har givet landet det venlige navn Grønland.

Men naturen har igen overtaget dette engang så civiliserede landskab, og elven løber her stadig, næsten ubørt, ligesom fiskene i den.

Vi fandt et sted hvor elven løber i et større styrt med flere sving afbrudt af store klippeblokke afvekslende med lavvandede hastigtløbende områder og smallere områder hvor den fortsætter i dybe smalle renner. Breddernes form, som består skiftevis af pilebuske og klippepartier, giver lidt skjul, så man kan nærme sig uden at blive set. Insektlivet består tilsyneladende af mindre fluer, få myg samt sorte vårfluer, med en enkelt brunlig døgnflue i ny og næ som ikke var til at bestemme i flugten. Det er i august måned, og vi har set i at fjeldørrederne var på vej op i det klare vand for at gyde, efter et kortvarigt sommerophold hvor de har frådset i fjordens mængder af Angmagssatter og andet spiseligt.

Der er liv i elven. Af rigtige vilde ørreder som aldrig har hørt om støtteudsætninger, fiskeplejeindgreb, dambrug eller fredningsbestemmelser. Det ginklare vand som har en sigtbarhed

man sjældent ser i Skandinavien afslører et myldrende liv af ørreder. I visse partier står de i stimer og venter på at komme opstrøms. De er også utroligt sky. En rask bevægelse, eller en skygge på vandet får dem til at fortrække lynsnart.

Jeg har udset mig et parti med en stor klippeblok midt i løbet. Foran klippen, i strømlæet, har en stor ørred adskillige gange været oppe i overfladen hvor den tager insekter og andet drivende småkravl. Den har ikke set mig – endnu. Jeg kravler forsigtigt på knæene tættere på bredden for at få en god kasteposition som kan præsentere min flue, smukt drivende med den hurtige strøm.

Oven på klippeblokken, trippende, sidder en lille snespurv ivrigt optaget af mine bevægelser. Den dirigerer mine bevægelser med en arrig pippen, jo tættere jeg kommer på det sted jeg har udset mig. Jeg kravler på knæene, når endelig frem og idet jeg ser ned for at forberede mit fluekast, ser jeg spurvens rede lige foran mig. Tyve cm fra mine øjne, kilet inde mellem to klippeblokke, godt kamufleret og næsten umulig at se. Ungerne, for der var to, misforstår situationen og tror at jeg kommer for at fodre dem, åbner gabe og strækker hals. Umiddelbart efter

kaster spurven sig dødsforagtede ned fra klippen og stryger lavt hen over vandfladen imod mit ansigt. I sidste øjeblik slår den fra, men vender om og begynder et nyt angreb. Jeg blev så overrasket over fuglens angreb at jeg rejser mig op – og væk var ørreden med et kraftigt slag i overfladen.

Jeg opgav den fisk den dag. Med en sådan ihærdig partner, som ovenikøbet havde unger i reden, ville jeg aldrig få lov til at komme så tæt på den eneste gunstige kasteposition at jeg kunne få serveret det rigtige kast.

Men vi fik andre ørreder. Mange, og næsten lige så gode, og de fleste taget på en lille sort tørflue.

Laksene så vi ikke meget til. En enkelt så vi springe af og til i en af de mindre søer, elven løber igennem. Den var stor, skønsmæssigt ti pund.

Vore venner i Nuuk fortalte at foråret og sommeren havde givet så lidt snesmeltning og nedbør at opgangen endnu ikke var kommet rigtigt i gang, om den overhovedet ville blive det i år. Laksene var der, men bare ude i fjorden hvor de ventede på bedre tider.

Det gør vi også, til næste år prøver vi igen. Men vi tager måske spader og sigtesold med hvis vi kan bære det i oppakningen, og hvis vi får tilladelse af Landsmuseet her i Nuuk...

Fluer med anderumpefjer

forts. fra sid 17

ved siden af. Jag måtte til sidst "udlåne" en af disse dunklatter til Peter, da jeg havde fanget de første mange stallinger, og han stadig ikke havde succes.

Nu er det sjældent, at der er andet på forfanget end CdC-fluer, når fiskene går i overfladen.

Under fiskeriet i Glomma, i Norge 1994 i juli og varmebølge, lagde familien til ved Røros ved den øvre del af Glomma. Der var fisk og også fiskere, der eftertragtede stallingen; men den lokale knægt kunne ikke berette om fangede fisk. Jeg måtte selvfølgelig prøve lykken selv om solen bagte fra en skyfri himmel. Jeg blev ikke skuffet, fiskene tog til min glæde mine fluer. Det varede noget inden jeg fik overlistet fisken, der stod og tog i overfladen. Medicinen var en CdC døgnflue # 20 og underligt med en hvid krop. Brugte jeg CdC Caddis (altså uden hale) udeblev resultatet. Også helt (sik) begik i

ny og næ fejl og endte i nettet. Det endte med at den lokale knægt fik et par stykker, og en aften jeg gik tur med familien, mødte vi ham med en stor blåmand, det var hans største stalling til dato.

Fiskes der med CdC-Caddis, er det et godt trick at give ganske små næsten usynlige nyk med stangen, så fluen giver sig. Da må du være forberedt på, at fisken kan tage ganske pludseligt og voldsomt.

Eksperimenter med brugen af CdC, det giver nyt liv til dine fluer. Bind også de små størrelser ned til # 28, det er nemmere end du tror.

Det er spændende at fange undslupne regnbuer på ca 30 cm med disse små fluer, når disse i sommervarme om eftermiddagen står og sipper i strømskæl.

Har du lyst, så prøv at binde din næste flue med CdC, det giver et spændende fiskeri.

¹⁾ *Fluer, Fisk og Fiskere, Flyleaves, af Preben Torp Jacobsen. "Franske fluer" p. 67 ff.*

²⁾ *Selective Trout, af Doug Swisher og Carl Richards.*

³⁾ *Flymfer & andra mjukhacklade flugor, af Gunnar Johnson og Anders Forsling, Forlaget Fluefiske i Norden.*

⁴⁾ *Fluebinding, af Preben Torp Jacobsen, s. 41.*

⁵⁾ *Tidligere artikler i FiN om CdC:*

• nr. 2 APR 1992 – *Cul de Canard* – af Preben Torp Jacobsen.

• nr. 4 OKT 1994 – *Elk Hair Caddis Variant* – af Gunnar Johnson.

• nr. 5/6 DEC 1994 – *Devaux flugor* – af Bertil Ekholm-Erb.

• nr. 5/6 DEC 1995 – *Ge CdC en chans!* – af Gunnar Johnson.

• nr. 1 FEB 1996 – *En CdC-puppa för regnbågen* – af Mikael Eriksson.

• nr. 3 JUNI 1996 – *Mjukhacklade torrflugor* – af Gunnar Johnson.

• 5/6 DEC 1996 – *Tankar kring nattsländans stjärt* – af Gunnar Johnson.

Flugfiske i Trysil 1997

Den kompletta flugfiskekursen

- Flugfiske, torr-, våt- och nymffiske.
- Flugbindning – grundläggande bindning samt ny teknik.
- Insektslära.
- Kastteknik.
- Flottbåtsfiske med fiskegaranti.
- Fiskecafé – grillafton – trubadur.
- Fiskekort och bindmaterial ingår.

Instruktörer:

Arve Tangen, Norge
Olof Jakobsson, Sverige
Jens Pilgaard, Danmark

Fyra 6-dagars kurser

Vecka 26, 27, 28 och 29.

Anmälning och kursprogram genom
Klara Camping, N-2420 Trysil.

Tel +47 62 45 13 87, +47 94 12 93 08

Kopiera annonsen

ARVIDSJAUR LAPPLAND

Beställ fiskebroschüren idag

Namn: _____

Adress: _____

Postadress: _____

Tel. 0960-

Svarspost

Frankeras ej

175 00

Kund nr 950064200

Fax 136 87

933 20 ARVIDSJAUR

Fiskevatten i Jämtland

Vi har egna jättefina fiskevatten i västra Jämtland men vi har aldrig lärt oss flugfiska "på riktigt".

Vill du lära oss
så hör av dig till

Blivande Flugfiskare,

Storgatan 22,
239 40 Falsterbo

MED FLUGSPÖ I HARRLANDET.

– Förra årets succé får en fortsättning –

Följ med författaren *Gunnar Westrin*
på fem dagars flugfiske på
Sandåslandet, sommaren-97.

Info:

Råneälvens

Vildmarksservice AB.

• Paul Johansson; 0924-500 24.

• Peter Henriksson; 0924-551 95,

010-650 30 93

Speycasting vid Emån

Jag tar nu upp anmälningar till kurserna vid Emån med inriktning på tvåhands flugfiske. Speykast, praktisk fiske och strömvattensteknik efter havsöring och lax. Helpension under veckoslut i Pensionat, beläget intill Emåns pooler. Chans på havsöring under vår och höst. All utrustning finns att låna. Tjejer och fiskeklubbar välkomna. Begränsat deltagarantal.
Pris: **2 250** skr.

Information & Broschyr:

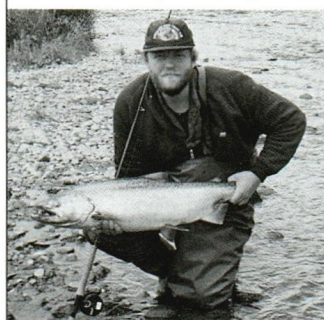
Pelle Klippinge

570 90 Påskallavik

Tel (S) 0491-913 23 (även fax)

FLUGFISKE I ALASKA

Följ med på WWSFC's speciella flugfiske tur med kun 7 personer och turleder

till en av världens absolut bästa flug-laxälv. Upplev Kodiak Islands underbara natur, medan vi i gummibåt sakta flyter fram nedför älven. Där är ett fantastiskt fiske efter stålblank rödlax, ishavsöring (dolly varden) men framför allt efter de många stora kungslax.

Pris dkk 19 995:– Avresa 29/6–19/7-97. Ring eller faxa efter program.

World Wide Sort Fishing Club, Stårevej 3, DK 2970 Hörsholm.

Tel. 00945-4576-6777 Fax 00945-4576-7879.

WWSFC's svenska afd. Tel. 010-661 18 33, kväll 011-136 97.

Semesterguide-97

The Danish Fly Festival 1997

The Federation of Fly Fishers Denmark är i år arrangör av en stor internationell flugfiskefestival i Kolding lördagen den 3 och söndagen den 4 maj. Till festivalen kommer både danska och utländska flugbindare för att visa sina färdigheter och nyheter på flugbindningens område. Det blir dessutom föreläsningar, utställningar och kastdemonstrationer. Men framför allt ger festivalen rika tillfällen att träffa andra flugfiskare, språkas vid och få nya vänner.

Varför inte inleda säsongen genom att besöka The Danish Fly Festival 1997 och samtidigt ta en extra dag för fiske i någon dansk å. Vårt södra grannland har ju fördelen att kunna erbjuda ett tidigt flugfiske när is och vårflood nätt och jämnt släppt greppet om övriga Skandinavien i början av majmånad.

Red

Mustad Scandinavian Open 1997

Mustad Scandinavian Open inbjuder till årets flugbindningstävling i samarbete med Norsk Skogbruksmuseum i Elverum. Sista inlämningsdag för tävlingsflugor är 31 mars 1997, då bidragen måste vara museet tillhanda. Deltagaravgiften är 75 norska kronor.

Tävlingen är indelad i nio olika klasser:

1. Fulldressad laxfluga: Flood-tide (Kelson)
2. Fulldressad laxfluga: Valfritt mönster
3. Hårvingad laxfluga: Valfritt mönster
4. Nymfer, puppor och kläckare
5. Våtflugor
6. Streamers
7. Torrflugor
8. Öppen klass: Flugor som inte naturligt hör till övriga klasser
9. Superrealistiska imitationer

För närmare information om tävlingsreglerna kontakta: OT Ljøstad, Norsk Skogbruksmuseum, 2400 Elverum, Norge. Telefon +47 62410299, fax +47 62413015.

Ett välkommet initiativ och nyhet för i år är att alla flugor, som innehåller Jungle Cock eller andra material från hotade arter, så som de definieras enligt Washington-konventionen och därför är CITES-listade, måste åtföljas av en kopia av CITES-exporttillståndet. Denna nya tävlingsregel hedrar arrangörerna.

Red

TIPSRUTAN:

En liten kula på skjutlinan

Coatingen på den tunna skjutdelen av en klumplina frestas hårt av att man luftkastar med en lång del av skjutlinan utanför toppögla – och än mer om man dubbeldrar.

Idealet är därför att en decimeter av klumpen befinner sig innanför spöspetsen när man låter kastet gå. Då ökar också precisionen i kastet, samtidigt som man når att skjuta tillräckligt med lina för de flesta praktiska fiskesituationer – på samma gång som man sparar linan och slipper krackeleringar i ytskiktet. Med översta decimetern innanför toppögla kan man också rollkasta med en klump- eller longbellylina, vilket inte går om en del av skjutlinan befinner sig utanför spötoppen. Att veta var övergången mellan klump och skjutlina befinner sig är därför viktigt.

Genom att mäta ut längden skjutlina från toppögla till linhanden och där forma en liten, avlång eller kulformad förtjockning med mjukt Aquaseal lim, så känner man även i mörker när man har exakt linlängd för att låta kastet gå eller för att rolla ut linan på vattnet. Förtjockningen behöver inte vara stor för att uppfattas med fingrarna, och en liten, taperad markering löper också lätt genom ringarna utan att bromsa kastet.

Kjell Karlsson

SORSELE

FISKEKOMMUNEN I SÖDRA LAPPLAND

Harr

*Vindelälven
Laisälven
Juktån*

Öring

*Bäckar
Sjösystem*

Röding

*Fjällsjöar
Flugfiskevatten*

Prisexempel: 2250:- för 1-4 personer.
Stuga, båt och fiskekort inom Sorsele
kortfiskeområde med möjlighet till fiske i
Harrträsket, Olsbäckssystemet samt
Vindelälven och Laisälven.

VINDELÄLVENS FLUGFISKEKOLA

Sportfiskarna Vb inbjuder dig till årets flugfiske-
äventyr. Vi erbjuder en komplett kurs med vattnet,
naturen och miljön i centrum. Ett minne för livet!

Du vägleds av instruktörer från Sportfiskarna samt
Storumans folkhögskola. Våra guider kommer från
orten.

Fisket sker i fritt strömmande vatten, bl a, Vindel-
och Laisälven.

Kurstid: Vecka 29, 14-19 juli

Plats: Sorsele

Kostnad: 3500:-, för medl. i Sportfiskarna 200:- rab.

Priset inkluderar stuga eller rum, frukost, ett mål
mat, fika, fiskekort, transporter, guidning, litteratur,
flugbindning samt ev lån av utrustning.

Anmälan: Senast 6 juni -97

till Sorsele Turistbyrå tel 0952-109 00

eller Birger Nordfjell tel 090-14 18 19

OBS! Begränsat antal deltagare

Sportfiskarna Västerbotten

Välkommen till NORDVÄRMLAND!

Ett suveränt harrfiske väntar på Dig i Klar-
älven, där även laxöringen nappar. Här
finns också tillgång till "Put-and-Take"-
fiske + ett 40-tal andra fiskevatten.

Billigt boende.

Sysslebäcks Fiske & Familjecamping

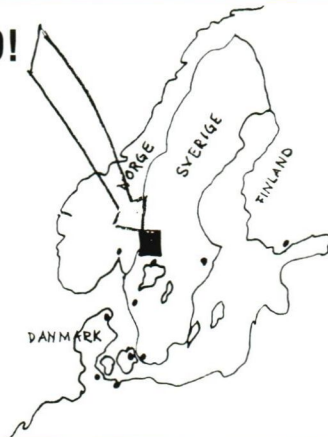
Sysslebäcks FVO

Bokning o info:

SYSSLEBÄCKS TURISTBYRÅ

0564-103 73

Box 55, 680 60 SYSSLEBÄCK

NORDENS STÖRSTA SORTERING AV EXKLUSIVA FLUGRULLAR!

KOLLA IN ÅRETS NYHETER

RST'S STORSPOLADE RULLE "ZIRKON" FRÅN 2250:-
G. LOOMIS - GLX-KLINGOR, GL 4, GL 2

CANESPÖN FRÅN "JOHAN GUSTAVSSON" SVERIGES GÄRDESN

NYHETER FRÅN: ATH, HENSCH, ROBCHAUD,
GODFREY, STEEL FIN, BAUER OCH MÅNGA ANDRA.

LAXKROK, DOUBLE LOW WATER FRÅN 2,80:-/ST

PATAGONIA VADARJACKA, FRÅN 2395:-

REGAL BINDSTÅD, FRÅN 1295:-

FÖLJ MED TILL FLUGFISKARENS PARADIS!

NYA ZEELAND, FLYG + 10 DAGARS GUIDING FRÅN 19350:-

NORDENS BÄSTA PRISER PÅ G. LOOMIS & ORVIS

Flyfishing Masters - René Palmér

Östersjöv. 44 a, 23636 Hällviken

Tel: 040 - 82365 / Fax: 040-453045

E-Mail: flyfishing_masters@malmo.mail.telian.com

POSTORDERFÖRÄLNING AV EXKLUSIVA FLUGFISKEARTIKLAR

Handbundna kvalitets- flugor från USA!

Torrflugor och nymfer utmärkta
för svenska vatten p g a tillgång till
boken - Flugbindning på mitt sätt -

Beställning om 100 st blandade
torrflugor och nymfer pris sek 550:-
eller 7:- per styck.

För mer information skriv till
**Jim Hill, 2069 Belari Dr,
Moses Lk., Wa 98837.**

**Prestigefyllda tyska
kvalitetsprodukter!**

**Zirkon, rulle med stor
spoldiameter, 4 storlekar,
färg: svart, silver och rött.**

- Livstidsgaranti till förste köpare -

BRODERADE TYGMÄRKEN

Ring/skriv för upplysning och pris
Tel. 040-49 65 33 Fax. 040-49 78 30

ab Carrek

Box 14019, 200 24 Malmö

KÖPES

Fiske- och jaktlitteratur, redskaps-
kataloger, fiskerullar, drag m m.

Antikvariat Viking

Tel 0920-613 11

Box 90024, 974 26 LULEÅ

Köp, Sälj & Byt

De första fem raderna under denna rubrik är gratis för FiN:s prenumeranter. Ytterligare rader **SEK 30:- per rad**, bifogas med beställningen. Då publiceras den oftast i påföljande tidning. Varje rad består av ca 35 nedslag. OBS! Mellanslag, kommatecken och dylikt räknas också. Köp, sälj och byt-marknaden avser endast PRIVAT annonsering. Företag och firmor kan ej annonsera under denna vinjett.

Annonser, vars innehåll tyder på någon kontinuerlig verksamhet i inkomstsyrftas endast emot av FIN prenumeranter såsom betalda radannonser. 30:-/rad bifogas manus.

Skicka Ditt annonsmanus (maskinskrivet eller tydligt textat) till Flugfiske i Norden, Violg. 7, 343 34 Älmhult, fax 0476-160 64. Uppge namn o fullst adress!

Säljes: 1 st "WYE" som nytt 2 toppar 3 000:-, 1 st "AHE WOOD" nr: 2, 1 topp 2 000:-. Tel (S) 090-18 77 05.

Säljes: Spey Lina! Rio Accelerator #10/11. NY Mkt bra. Flyt med 2 snabb sjunk spetsar i fordral, säljes pga dubbel best. Pris 700 kr netto, i USA ca \$125.00. Roland, tel (S) 0910-621 23.

Säljes: G-Loomis GL3 9' 5# oanvänd, garanti medföljer, kr 2 100:-. G-Loomis GLX 9' 6# som ny, kr 4 100:-. Bauer M2 som ny kr 2 250:-. Tel (S) 040-823 65 efter 18.00.

Selges: Klar Antron (Sparkle yarn) har ca 20 posar ekte klar antron à 60,- (NOK). Et supert materiale! Andre Brun, tel (N) 61 17 54 96.

Säljes: Challenge LBW6F, nyskick 150 kr. Köpes: Ex:spole Hardy Marquis 6 (gärna gamla "metallfärgen"). Stefan, tel (S) 0122-294 58.

Säljes: Sage 12,6' #9-10, fint skick, 2 700:-. Jerry, tel (S) 0670-134 49.

Säljes: RACKELHANE, flugspö 9,6' #3-7, Kenneth Boström, i aluminium-tub, 2 handtag. 1 800:-. Tel (S) 0418-104 93.

Säljes: Scott 9' #4 4-del, Orvis PM10 9' #4 4-del, Powell Scand. 9' #3-4, Powell IM6 7'11" #2-3. Tel (S) dag 08-640 54 96, kväll 08-93 24 19.

Säljes: Splitcane (Brinsen) laxspö 12,6 #11-12, 3-delat, 2 toppar, i nyskick, använt en gång, pris 3 000:-. Lennart, tel (S) 0225-515 78.

Selges: SAGE 590 SP 9', #5, kr 2 200:-. Simms Neopren vadebukse uten sko: ca 180-190 cm, høyde, fot str 43-45, kr 1 100,-, brukt 1 sesong. Kjell Ove, tel (N) 90 83 46 26.

Säljes: FiN 1979-1981 i samlarpärmar OBS! Till en och samma köpare. 1982-1990 i saml pärm 170:-/årg. 1991-1996, 150:-/årg. Samtliga i nyskick. Splitcane 7' #5-6 - 2 toppar, tillv av Anders Ekstorp -84. Nästan oanv. I nyskick 3 300:-. Conny, tel (S) 0920-22 83 53.

Köpes: Flugrulle #4-6 i bra skick. Tex LOOP, Orvis, RST. Tel (S) 0589-134 37 efter kl 17.00.

Säljes: Lidman 40 titlar t o m 1987, Färnström 4 titlar, Arbman, Tufte, Lorange, Veinard. Tel (S) 013-10 54 53.

Säljes: Sage GIII RPLB 9' #4-5, 1 300:-. Sage GII GFLB 14' #10-11, 2 600:-. Bring-sén Black shadow original 8' #3-4, 350:-. Streamline IM6 (Karpens) 15' #11-12, 800:-. Adexa trident long cast 14' #9-10, 500:-. Peter, tel (S) 0303-77 05 74.

Säljes: SAGE 796 RPL inkl tub 2 500:-. Orvis HLS 5-6, 1 000:-. Diplomatrulle med Cortland 333 sinktip #7, 300:-. Dai-warulle med Cortland Lazer #7 flyt, 600:-. Tel (S) 046-801 84.

Säljes: G-Loomis GL3 9' #4/5, "Custom 1996", superflugspö, pris 2 200:- eller bytes mot Rackelhane 9,6' #4-6 + rulle + lina. Tel (S) 0413-187 37.

Säljes: Halva DT linor nya. Cortland 444 S 2 DT11. Masterline normalsjunk DT10. Masterline flyt DT11. 150:-/styck. Kent, tel (S) 0454-508 76, 0471-201 11.

Säljes: Loop 2 w + spole 2 500:-. Köpes: Patagonia Vertical pocket väst, XL. Badi, tel (S) 040-21 89 65.

Säljes: 6 kompl årg FiN 1979-85. Fj:s årsb 1-4. Allt i nyskick. Högstbj. Tel (S) 0481-179 43.

Köpes: Sage GIII 389 LL 4-delat. Sage GIII 490 RPL 4-delat. Sage GIII 796 RPL 4-delat. Fabriksbyggda i bra skick. Säljes: Loop long distance WF 7 flyt. Cortland WF7 intermediate. Mastery Ultra² Steelhead WF6 flyt. Samtliga i bra skick! 250:-/st. Badi, tel (S) 040-21 89 65.

Säljes: Flugrulle Hardy Sovereign för lina 8-9 med original fodral, rullen är aldrig använd, pris 1 700 skr. Mikael, tel (S) 0243-197 04.

Betalda annonser

Säljes: ABU flymax 16' #10-12, 700 kr. ABU flymax 8' #5-6, 350 kr. St Corix Legend 8,6' #5-6, 1 700 kr. G Loomis GL3 4-del 9' #5, 1 900 kr. Alla spön fabriksbyggda med spötub Leeda Magnum 200D + 200 m Backing skjutlin, 3 st skjuthuvud, 700 kr. Jouni, tel (S) 0922-120 67 el 010-213 16 24.

Säljes: Flugspön: St Croix Legend 9' #4-5, snyggt rullfäste, bra skick, 1 200:-. Red-dington 7,5' #4, nytt, 1 300:-. Talon 3-del, 9' #6-7, nytt, 1 600:-. Sumo 13' #9-10, bra skick, 1 950:-. Berkley Safari 9' #6-8, nytt, 600:-. Karl-Erik Hellenäs, Linnég 11B, 753 32 Uppsala.

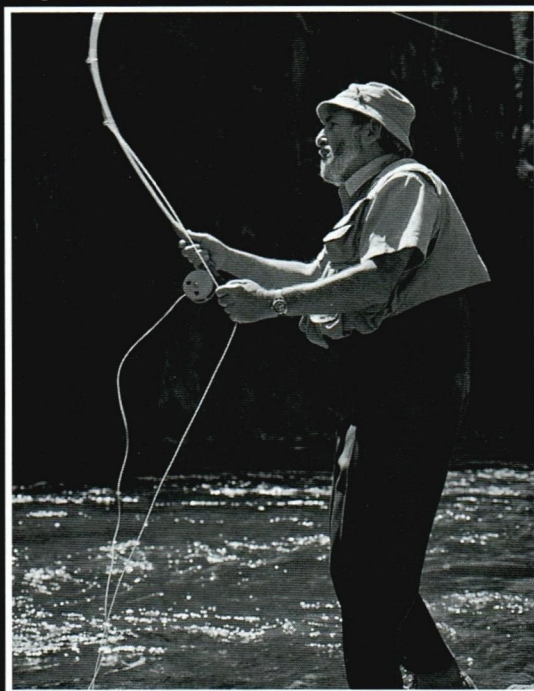
Konsten att kasta med fluga

– en klassiker nu översatt till svenska av Leif Stävmo

Mel Krieger

Konsten att kasta med fluga

Fotografier av Ben Blackwell

Mel Krieger är en av världens främsta flugkastinstruktörer. Svenska flugfiskare har fått vänta länge på denna bok av mästaren bland mästare. Boken är idag inne på den tredje upplagan i USA och har översatts till ett flertal språk – och nu också till svenska. Mel Krieger undervisar på ett oslagbart sätt med värme och entusiasm om flugfiskets ädla konst. I 20 år har han lärt ut att kasta och fiska med fluga och driver Mel Krieger School of Flyfishing i San Fransisco – och älskar fortfarande att lära ut de olika flugkas-

ten på ett sätt som ger dig känslan av att han står vid din sida och förklarar, uppmuntrar och förmanar. Boken är rikt illustrerad på sina 129 sidor. Storleken är 220×280 mm.

Denna bok kan du som FiN-prenumerant köpa till det fantastiskt bra priset 265 kronor. För icke prenumeranter 290 kronor. Porto tillkommer.

Beställ ditt exemplar redan idag från Flugfiske i Norden, Violgatan 7, 343 34 Älmhult. Telefon 0476-160 90, fax 0476-160 64.

En superrealistisk døgnflue med origami-vinge...

Origami-fluer

Jens Pilgaard har i vinter arbejdet videre med de superrealistiske flugor han præsenterede i FiN:s oktobernummer

Text och idé: Jens Pilgaard

Foto: Niels Otto Andersen

Den ældgamle japanske papirfoldningstradition *origami* har jeg valgt som navn for de fluer jeg binder med vinger, som beskrevet i det efterfølgende, og som jeg tidligere har beskrevet i FiN nr 4/96 umiddelbart efter at idéen til denne vingeform var blevet "udklækket". Grunden til at fluen først nu får sit navn er, at siden den første artikel blev bragt, har jeg arbejdet videre med de muligheder der ligger i materialet, og vil nu beskrive hvordan vingen kan bindes, før den bindes på fluen, hvordan den gøres endnu mere realistisk ved hjælp af lak, samt nogle af de muligheder der ligger i dens nye formgivning. Herefter tror jeg alle vil kunne se sammenhængen mellem papirfoldning og denne form for fluebinding.

Da jeg fandt på at binde disse vinger, var de i første omgang tænkt som vinger til superrealistiske fluer, men efter at have bundet en del tørfluer med disse vinger, som jeg havde fornøjelsen af at præsentere for både bækkørred og stalling i Trysiløen i fjor, opdagede jeg blandt andet, at vingen nogle gange i blindkastene slog ned

omkring krogbøjningen. Da så samtidig en morsom sjæl foreslog mig at beklæde mine vinger, fik jeg idéen til at lakere vingen med en elastisk lak, som gjorde den formstabil, og endnu mere

...og en fiskeflue med parachutehackle.

holdbar end før. Jeg havde nu en vinge, som jeg kunne tone farven på ved at bruge en klar lak (Floo-Gloo) rørt op med farve fra en speedmarker eller en smule farvepulver.

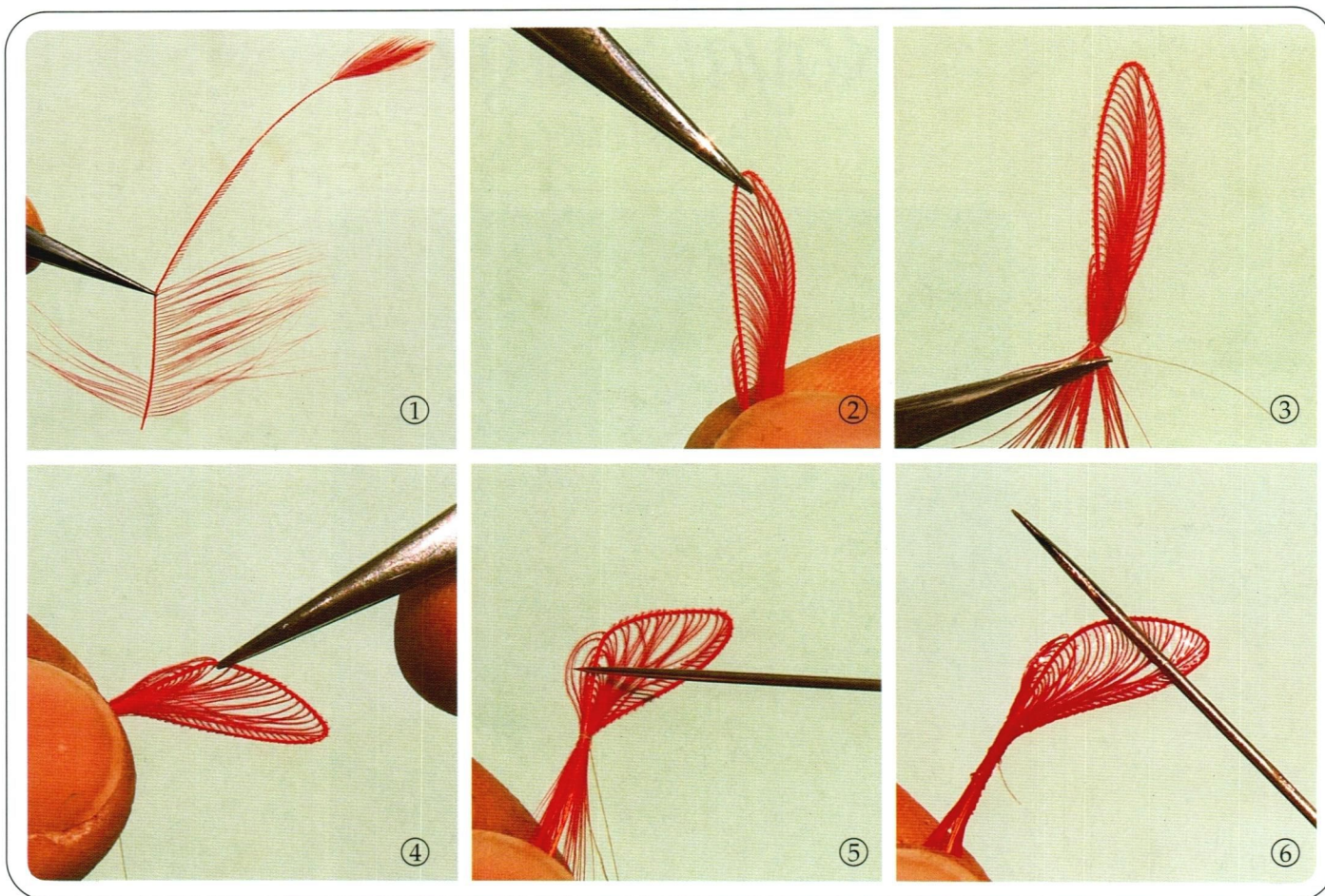
Næste skridt var at binde vingen og forme den, før den blev bundet på flu-

en, for derved at kunne binde endnu mere realistiske imitationer af døgnfluer med to par vinger; det vil sige nu også med de små bi-vinger som er så karakteristiske for de fleste af vore døgnfluer, især *Ephemera danica* og vulgata.

Dette gøres ved at man tager en hackleflue med lange fibre (kun en vinge på fiskefluer, da enkeltvinger ikke snor foranget som dobbelte vinger gør), og fjerner alle de nederste bløde dun samt alle fibre på nær de nederste 8-10 på den side der skal forme bagkanten på vingen. Dernæst bortklippes fibre på modsatte side cirka 1-2 mm fra midterstammen, på nær de nederste 25-35 fibre, afhængig af deres tæthed.

Nu tages et stykke 6/0 bindetråd på 15 cm hvorpå man laver en løkke på midten, som senere kan føres ind over vingen og strammes til om vingeroden.

Med en kraftig pincet holdes fjerensom vist (fig 1) og bukkes derefter rundt, samtidigt med at man med lidt fugtige fingre stryger fibre nedaf og klemmer til om roden (fig 2). Løkken føres over fjerens og ind mellem fingre-

ne, hvor den strammes til ved hjælp af venstre hånd og tænderne (fig 3).

Efter et par ekstra halvstik omkring roden, begynder man nu at trække i bagkanten af vingen med pincetten (ikke med fingrene!) da man med pincetten formår kun at trække i selve hacklestammen, og ikke de enkelte fibre. Dette gøres med stor forsigtighed, samtidigt med at der holdes godt fat om indbindingspunktet (fig 4).

Nu mangler der bare at trække de enkelte fibre i bi-vingen ud på plads med en dubbingnål. Dette gøres ganske forsigtigt en fiber ad gangen, begyndende med den bagerste (øverste) og dernæst de efterfølgende til de med samme indbyrdes afstand udgør en bue af fibre på bagsiden umiddelbart over indbindingspunktet (fig 5).

Med en dubbingnål stryges der en flexibel lak henover, samtidig med at man holder øje med at lakken fordeler sig som en samlet hinde over hele vingen. Vil dette ikke lykkes, kan det eventuelt skyldes, at lakken er lidt for tynd (fig 6).

Vingen stilles til tørre således, at overskydende lak løber ned af vingeroden, som klippes bort før indbindingen på fluen.

Mange muligheder

Denne teknik åbner også mulighed for at binde endnu mere superrealistiske døgnflueimitationer ved at udelade fibre på bagkanten, men derimod binde et hold vinger samt et hold bi-

vinger, for derefter at binde dem sammen parvis, og tilslut binde dem på fluen (se indledningsbillede). Ydermere kan man ved at binde vingerne ned omvendt på fluen, anvende dem som sedgevinger, da de også her har den rigtige form og farve, hvis man anvender lak rørt op med f.eks. speedmarker.

Jeg tror at der endnu ligger mange hemmeligheder gemt i fjerene og mange andre af de materialer, som vi konstant sidder med foran os, og føler at de blot ligger og venter på at blive taget frem i lyset, for der at kunne glæde og forundre os med deres helt egen lille hemmelighed; så derfor, I bindegale fluefiskere: begynd og led efter skatten, den er der helt sikkert et sted...

Bilderna ovan visar hur Jens Pilgaard formar en hackelfjäder – här färgad röd för tydlighetens skull – så att den bildar både huvudvinge och bakvinge till en dagslända. I texten nämner han också hur metoden kan användas till sedgevingar, och säger avslutningsvis att det ligger många möjligheter gömda i fjädrar och andra material som bara väntar på att bli upptäckta. FiN har tidigare uppmannat till "mate-

rial-laborationer" av detta slag och vill på nytt uppmuntra våra läsare "att leta efter skatten" som Jens uttrycker det. Finner du något intressant, så hör gärna av dig till redaktionen för att dela med dig av nyheten till övriga läsare.

Jens Pilgaard står också gärna till tjänst med tips och upplysningar. Du når honom på adress: Christinehøjvej 1, DK-9550 Mariager. Telefon +45 98 54 24 61.

Royal Sedge

Av Anders Lindén

En gammal klassiker i ny tappning.

När jag bläddrar tillbaka i mina gamla fiskedagböcker återkommer en och samma fluga gång på gång. Det är Royal Coachman Fan Wing, som år efter år svarade för nära nog alla fångster av stora öringar, men som på något sätt kom i skymundan när flugfisket med imitationer allt mer slog igenom. Det är lätt att ryckas med, och fantasiflugor blev inte längre riktigt rumsrena.

Men faktum är att alla de fiskar som tog min RCFW kan inte "ha haft fel". Det var bevisligen en mycket bra fluga. Enda nackdelen var att de stora, solfjäderformade vingarna hade en tendens att tvinna tafsens...

När jag så var på ett kort besök i England, köpte jag en ask med vad man i butiken påstod vara irländska sjöflugor. Flugorna var ganska stora och buskiga och bland dem fanns också en Royal Coachman med vit hårvinge som på en Royal Wulff.

Enda skillnaden var att vingen var samlad till en hårbunt och inbunden som på en sedgefluga.

Jag vet inte vad flugan heter, men den väckte minnen, och jag döpte den omedelbart till Royal Sedge, och det namnet har den sedan burit med all heder. Flugan har nämligen visat sig vara en verkligt kunglig "fiskfinnare", som lockar upp stor öring och regnbåge i både strömmande och stilla vatten. Framför allt har den fiskat bra under sent kvälls- och nattfiske efter öring – både dead drift och streamande

på ytan. En god vän har också haft stor framgång med den vid havsöringsfiske i Norge.

Jag tror att flugans storlek och buskiga siluett gör att fisken har svårt att motstå denna rejäla munsbit, och själv uppskattar jag den vita ving-

en, som gör flugan lätt att se i skymningen eller på brutet, strömmande vatten. När jag sedan läste om den stora franska sedgeflugan i decembernumret, tänkte jag att Royal Sedge också är värd att presenteras för FiN:s läsare. Så här binder jag den:

Välj en stor torrfluggekrok i storlek 8 och bind in 3–4 bruna tupphackle bakom krokögat. Linda därefter bakåt och fäst in en bunt hår till stjärt, till exempel från ekorre eller brun kalvsvans.

Nu är det dags för kroppen, som likt en Royal Coachman har två sektioner påfågellherl med en midja av rött flossilke emellan.

Jämna till en tjock bunt vitt hår i din stacker. Jag använder vit kalvsvans eller vit bucktail. Bind in hårbuntens som en sedgevinge. Snedklipp rotänden och säkra vingen med lack innan du lindar ytterligare varv för att få ett jämnt underlag för hacklet.

Linda därefter hackelfjädrarna en efter en till ett buskigt hackle och avsluta flugan vid huvudet. Klipp slutligen hacklet på undersidan – och din Royal Sedge är färdig att lämna stället!

AUGUSTÖRING

Förgyll vintern med minnen från sommarens fiskeupplevelser. Du kan pryda väggen i flugbindarhörnan där du binder, drömmer och fångar alla kommande öringar och harrar eller förgyll den plats där du helst läser och drömmer tillbaka till den öringen du fångade eller bara såg försvinna i en vacker virvel bland näckrosbladen och kunde ha varit hur stor som helst.

Detta konsttryck är tryckt på kvalitetspapper och handsignerat och handnumrerat av Tommy Gustavsson i en upplaga på 300 st. Storleken är 25×25 cm och priset till prenumeranter **sek 130:-** övriga sek 150:-. Porto tillkommer.

Beställningen sändes till FLUGFISKE i NORDEN, Violg 7, 343 34 ÄLMHULT, tel 0476-160 90, fax 0476-160 64.

Em Heron

Text & foto: Pelle Klippinge

En av de lokala flugfiskarna längs Emåns stränder är Mikael Hagström, skicklig fiskare och tillika kreativ flugbindare. Lagom till vårfisken fick jag för några år sedan ett par av hans "Em Heron" att knyta på tafs. Ett livfullt mönster skapat somnågot av en elegant hyllning till Emåströmmarnas invånare.

Vårfisken gick fint med Mikael's skapelse här hemma i Emån, och när samma fluga också nitade fast en välväxt och stridbar majlax i samma vatten, fick den klar favoritstatus som ett av flugaskens verkliga all-roundmönster. En potentiell Emåklassiker måhända...?

Bindbeskrivning:

Bindtråd: Svart.

Tag: Oval guldtinsel.

Tail: Tippet.

Body: Bakre halvan orange dubbing, främre svart dubbing.

Rib: Oval guldtinsel.

Hackle: Över bakre kroppshalvan; orange hackel.
Över främre kroppshalvan; svart häger.

Throat: Blå pärlhöna.

Wings: Mjukt svart hår.

Cheeks: Odlad Jungle Cock

Head: Svart.

Flugfiske i Norden

Nr 1 feb 1997
Årgång 19

Redaktör:
Gunnar Johnson

Ansvarig utgivare:
Nore Sundin

PRENUMERATIONER, BESTÄLLNINGAR, ANNONSER, KASSA:
Anne-Marie Skarp, Violgatan 7,
343 34 Älmhult, tel. 0476/160 90.
Fax 0476/160 64.

REDAKTION: Gunnar Johnson,
Box 22, 571 06 Bodafors, tel
0380/311 25.

Prenumerationspris: för kalenderår
1997 SEK 270 i Skandinavien, SEK
390 i Europa och SEK 450 i övriga
världen. Våra postgironummer är:
i Sverige 10794-6
i Danmark 5 00 21 33
i Finland 1099 515
i Norge 0806 1931377.

Payment from abroad by eurocheque or international money order in Swedish crowns payable to Flugfiske i Norden, Box 770, S-251 07 Helsingborg, Sweden.

Zahlungen aus Deutschland auf Postgiro Nr 5993 12-205, Hamburg, Bankleitzahl 200 100 20.

GLÖM EJ ADRESSÄNDRA
SKRIFTLIGT NÄR DU FLYTTAR.
UPPGE OCKSÅ ALLTID GAMLA
ADRESSEN.

Redaktionen tar gärna emot artiklar, reportage och bilder från läsarna. För ej beställt material ansvaras icke.

Eftertryck eller annat mångfaldigande av innehållet i denna tidning, helt eller delvis, är ej tillåtet enligt lagen om upphovsmannarätt.

Flugfiske i Norden utges av Förlagsaktiebolaget Flugfiske i Norden, Box 770, 251 07 Helsingborg. Tidningen utkommer med sex nummer om året, fördelade på tre på våren och tre nr på hösten/förvintern.

Sättning: Art Graphia AB.
Repro: Reprografen AB.
Tryckt 1997 hos On Paper, Helsingborg.

ISSN 0349-3849.

Nummer 2 av Flugfiske i Norden 1997 beräknas utkomma i april.

Laxflugor

– på mitt sätt –

Jmånga år var jag helt övertygad om att laxfiske inte var förenligt med min person. Var jag än kom, det här var i mitten av -70-talet, så fick man alltid negativa besked. Var det inte för mycket vatten, så var det för lite. Efter några totalt misslyckade försök i Mörrumsån tillsammans med Kenneth Boström, beslöt jag tillsammans med tre fiskebröder att göra en storsatsning. Vi hyrde in oss en vecka i Lærdal, på en sträcka som ansågs bra. Det var i alla fall ett pris som antydde det. När vi kom dit, kunde vi genast konstatera att älven gick väldigt hög. Dessutom var vattnet ovanligt kallt för årstiden. Efter en diskussion om vilken flugstorlek, som för tillfället skulle vara den rätta, beslöts att vi nästa dag skulle konsultera Lærdals store guru; den berömde kleppern och fiskaren Olaf Olsen. Då hade jag fått utstå en hel del smälek, för jag hade bundit flera olika mönster i storlek 4/0. På sommaren behöver man enligt samstämmiga fiskebröder inte större flugor än 2:or. Jonas Holm, som var en av fiskekamraterna, menade att jag hade bundit på huggkrok.

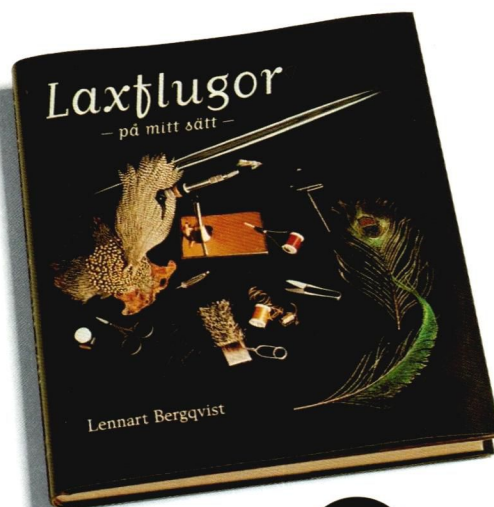
När vi nästa morgon träffade Olaf, var det första han sa: "Det är synd att ni kommer i år gutter. Det har inte varit så lite lax i älven på 35 år. Det var då jag gifte mig, så det året kommer jag väl ihåg." Det lät ju inte så bra, men när vi nu var där, så måste vi naturligtvis fiska. Då vi frågade honom vilken flugstorlek som var lämplig, om det eventuellt skulle komma någon fisk, frågade han vad vi hade i våra askar. Efter alla kommentarer från mina fiskebröder tordes jag knappt tala om vilka storlekar jag hade men kved väl så småningom fram ett generat: "4/0-or". Olaf menade att det var alldeles för smått, 8- och 9/0-or var vad som gällde...

Inledningen till – Laxflugor på mitt sätt – får du en uppfattning om den fängslande men också så spännande konsten med val av laxflugor till flugfisket.

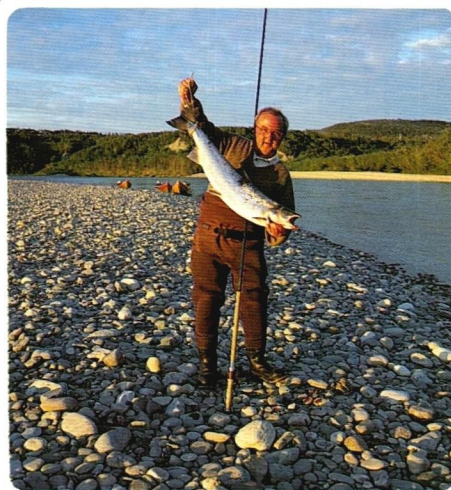
I denna efterlängtnade bok beskriver ånyo Lennart på sitt lättfattade sätt hur han binder sina fantastiska laxflugor. För att du skall kunna göra detsamma har Lennart valt ut 24 olika typer laxflugor och fotograferat i drygt 300 steg-för-steg-bilder i färg samt ca 800 mönsterbeskrivningar. Boken innehåller även färgsprakande materialbeskrivning i bild med åtföljande text. Allt detta på 285 sidor.

Pris: SEK 470:–

SEK 495:– till icke FiN-prenumeranter
Porto tillkommer

470:–

Flugfiske i Norden, Violgatan 7, 343 34 Älmhult, tel 0476-160 90, fax 0476-160 64

DU SOM HAR FLUGFISKET NÄRMAST ♥ HJÄRTAT *RL*

Här är specialtidningen för dig! I sex nummer om året får du möta de bästa flugfiskarna i Norden. De skriver, fotograferar och tecknar om allt det, som gör flugfisket till en givande, spännande och lärorik upplevelse året runt.

LÄS OM: flugmönster • flugbindningsteknik • bra fiskevatten • fiske- & miljövärd • spännande fiskeskildringar • rapporter från flugfiskevattnen • spöbyggnad • mm, mm. Allt samlat i en unik tidskrift med annorlunda layout, förstklassigt fyrfärgstryck och hög papperskvalitet!

DU SOM KÖPER LÖSNUMMER:

Missa inte chansen ~ PRENUMERERA! ♥

Flugfiske i Norden

– den enda tidningen med bara flugfiske

Flugfiske i Norden, Violgatan 7, S-343 34 Älmhult
Telefon 0476-160 90. Fax 0476-160 64